

SZAKDOLGOZAT

Gecse Patrícia

2024

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
KÜLKERESKEDELMI KAR
KERESKEDELEM ÉS MARKETING SZAK
NAPPALI TAGOZAT
MARKETINGMENEDZSMENT SPECIALIZÁCIÓ

SALGÓTARJÁN VÁROS GAZDASÁGI, KULTURÁLIS, TURISZTIKAI
ÉS IDEGENFORGALMI ÉLETÉNEK A BEMUTATÁSA.
MARKETING TEVÉKENYSÉG A VÁROS FELEMELKEDÉSÉÉRT.

Belső konzulens:

Zarándné Dr. Vámosi Kornélia

Készítette:

Gecse Patrícia

Budapest, 2024

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	6
2.	TELEPÜLÉSMARKETING SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉSE.....	8
2.1	Fogalma	8
2.2	Eszközrendszere.....	9
2.3	Megvalósítói	11
2.4	Célcsoportjai	12
3.	SALGÓTARJÁN, MINT VÁROS BEMUTATÁSA	13
3.1	Fekvése, földrajzi helyzete	15
3.2	Várostörténete	16
4.	SALGÓTARJÁN JELENLEGI HELYZETE	19
4.1	Demográfiai adatok.....	19
4.2	Gazdaság.....	26
4.3	Kultúra.....	29
4.4	Turizmus és idegenforgalom.....	32
4.5	Humán közszolgáltatások.....	35
4.6	Szabadidős tevékenységek	38
5.	KOMPETENCIA MARKETING	41
5.1	Kínálati kompetencia.....	41
5.2	Kommunikációs kompetencia.....	48
6.	SALGÓTARJÁN SWOT-ELEMZÉS	54
7.	ANYAG ÉS MÓDSZER.....	56
7.1	A kutatás célja	56
7.2	A kutatás módszere.....	58
7.3	Hipotézisek	58
8.	EREDMÉNYEK	59
8.1	Megfigyeléses eredmények	59
8.2	Interjúk eredmények	67
8.3	Kérdőív elemzés.....	74
9.	KÖVETKEZTETÉSEK.....	84
9.1	Megfigyelésből levont következtetések	84
9.2	Interjúkból levont következtetések	86
9.3	Kérdőívből levont következtetés, a hipotézisvizsgálat eredménye.....	87

10. JAVASLATOK	89
11. ÖSSZEFOGLALÁS.....	97
12. IRODALOMJEGYZÉK	101
13. MELLÉKLETEK.....	107

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Munkanélküliségi ráta Nógrád Vármegyében.....	24
2. táblázat: Munkanélküliségi ráta az országban.....	24
3. táblázat: Álláskereső száma Salgótarjánban	25
4. táblázat: Zöldmezős területen működő üzemek	27
5. táblázat: A legnagyobb vállalatok alkalmazottainak a száma 2024-ben.....	28
6. táblázat: Kiadható férőhelyek száma a városban	35
7. táblázat: Felállított hipotézisek.....	59
8. táblázat: Demográfiai adatok	75
9. táblázat: Városfejlesztési stratégia.....	90

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Az ország legélhetőbb megyei jogú városainak rangsora	7
2. ábra: Az RTM megvalósítói	12
3. ábra: Salgótarján városrészei.....	14
4. ábra: A kistajak elhelyezkedése Salgótarján területén	15
5. ábra: Salgótarján lakosságának az alakulása (fő)	20
6. ábra: Iskolai végzettségek alakulása Salgótarjánban.....	21
7. ábra: Salgótarján etnikai összetétele.....	22
8. ábra: Salgótarján vallási összetétele	23
9. ábra: Salgótarjánban foglalkoztatottak aránya	23
10. ábra: Zöld- és barnamezős ipari területek a városban	28
11. ábra: Tóstrand Sport-és Rekreációs Központ.....	46
12. ábra: Salgótarján címere	49
13. ábra: Salgótarján zászlója.....	49
14. ábra: Ön mióta él Salgótarjánban?.....	76
15. ábra: Tervezi-e azt, hogy a jövőben elhagyja a várost?	76
16. ábra: Ha igen, milyen okból költözik el a városból?	77

17. ábra: Ön mennyire tartja élhetőnek a várost?.....	78
18. ábra: Ön szerint mitől lenne jobb Salgótarjában az élet?.....	78
19. ábra: Melyik üzem termelését nyitná újra?	79
20. ábra: Eresztvény turisztikai szempontból mennyire lehet érdekes az ide látogatók számára?.....	80
21. ábra: Ha Eresztvény fejlesztésére kerülne sor, Ön mely programokat próbálná ki szívesen?	80
22. ábra: Ön szerint érdemes lenne Salgótarjában kiépíteni egy önálló Egyetemet?	81
23. ábra: Ön szerint Salgótarjának szüksége lenne egy jobb strandra?	82
24. ábra: Ha a besztercei tó ismételten fürdőként működne, Ön hogyan oldaná meg a víz felfűtését?	82

1. BEVEZETÉS

Salgótarjánban születtem, itt nőttem fel és jelenleg is itt élek. Mély és személyes kötődésem van a városhoz, otthonomként tekintek rá, azonban szomorúan látom, hogy az évek során egyre inkább elhanyagolódik a város fejlesztése és annak modernizálása.

Mindig is foglalkoztatott a város gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi területeinek fejlődése, hogy miképpen változtak jelenlegi állapotukra az évtizedek során. Már gyerekkoromban is sokat hallottam azt a mondatot szüleimtől, nagyszüleimtől, hogy „Régen minden más volt, jobb és szebb.”, ugyanis az egykor virágzó ipari központnak a gazdasági nehézségek és a szerkezetváltozás, az elvándorló lakosság és az életszínvonal hanyatlása megváltoztatta arculatát, így mára már inkább omladozó és elhagyatott részeiről híres, mintsem a fejlődés lehetőségeiről.

Azért is választottam szakdolgozatom témájaként Salgótarján fejlesztését marketing szemléletből, mert úgy gondolom, hogy a városnak szüksége van azoknak a marketingeszközöknek a bevonására, amelyek segíthetnének a kiemelt területek újbóli felemelkedésében, népszerűsítésében és a település jövőjének megalapozásában, hogy minden itt lakó és ide költözni vágyó elégedett legyen a város nyújtotta lehetőségekkel.

Manapság minden ember olyan lakóhelyen szeretne élni, amely megfelelő életminőséget, szolgáltatásokat és lehetőségeket biztosít, illetve a városnak célja, hogy kielégítse az alapvető igényeket, például infrastrukturális ellátottság, oktatási és egészségügyi szolgáltatások, munkahelyi lehetőségek és kulturális, szabadidős tevékenységek biztosításával. A marketing úgy van jelen egy város életében is, mint egy márka népszerűsítésében, hiszen hozzájárulhat ahhoz, hogy vonzóvá tegye a várost a lakosokon kívül a turisták és befektetők számára és felhívja a figyelmet a város értékeire, adottságaira és érdekességeire egy modern városfejlesztési stratégia alkalmazásával.

A szakdolgozatomban végzett szekunder kutatás révén szeretném mélyebben megismerni magát a várost és annak múltját, különösen a fénykorának időszakába, valamint Salgótarján jelenlegi gazdasági, kulturális és turisztikai helyzetét, kínálati és kommunikációs kompetenciáját. Míg a primer kutatásom során interjúk, illetve megfigyeléses kutatás és kérdőíves felmérés segítségével szeretnék közelebb kerülni ahhoz, hogy jobban megértsem az itt lakók érzéseit és vágyait.

A gazdasági szereplőkkel és helyi lakosokkal folytatott személyes beszélgetések lehetőséget biztosítanak arra, hogy közvetlenül megismerjem azt, hogy hogyan látják a várost, milyen elképzeléseik és elvárásaik vannak. Az interjúk során olyan kérdéseket tervezek

feltenni, amelyek feltárják, hogy mi hiányzik jelenleg a város életéből és milyen területeken lenne szükség fejlődésre a meglévő korlátok leküzdésével. A megfigyeléses módszer segítségével közvetlenül tanulmányozhatom a város működését, a lakók mindennapjait, valamint azokat a területeket, amelyek felújításra és újjáélesztésre szorulnak. Az online kérdőíves felmérés pedig átfogó képet nyújt az itt élők véleményéről és igényeiről, amelyek alapján egy új marketingstratégiát szeretnék kidolgozni Salgótarján gazdasági, kulturális és turisztikai területeinek népszerűsítésére.

Ezeknek a módszereknek az alkalmazásával célom, hogy feltárjam Salgótarján jelenlegi állapotát és annak hiányosságait, valamint olyan marketingmegoldásokat dolgozzak ki, amelyek nemcsak a város jövőjének javítását szolgálják, hanem akár a gyakorlatban is megvalósíthatóak legyenek. Ennek eredményeként Salgótarján olyan lakóhellyé válhat, amely minden alapvető szükségletet kielégít, valamint olyan új lehetőségeket és eszközöket kínál majd, amelyek hozzájárulnak a lakosok elégedettségéhez és ahhoz, hogy hosszú távon itt maradni kívánjanak.

A másik ok, amiért ezt a témát választottam, az az, hogy szeretnék kidolgozni egy olyan gazdasági, kulturális és turisztikai tervet a város számára, amely a jövőben képes lenne megcáfolni a Központi Statisztikai Hivatal 2023-as kutatásának eredményét, amelyben az ország legélhetőbb megyei jogú városait rangsorolta és ahogyan azt az 1. ábra is mutatja, Salgótarján utolsó helyen végzett.

Klaszter	Megyei jogú város	SDG 8	SDG 9	SDG 11	Komplex
1.	Győr	73,56	60,94	61,83	65,44
	Veszprém	60,65	64,72	69,20	64,86
	Esztergom	59,02	63,13	60,24	60,79
2.	Érd	65,12	68,32	45,57	59,67
	Sopron	61,03	51,71	65,11	59,28
	Szombathely	60,96	53,83	59,94	58,24
	Tatabánya	69,26	53,80	48,19	57,08
	Székesfehérvár	54,81	58,90	54,40	56,04
3.	Szeged	52,12	54,96	46,38	51,16
	Hódmezővásárhely	57,47	41,59	51,43	50,16
	Kecskemét	54,82	42,54	48,63	48,66
	Eger	33,78	47,36	62,09	47,74
	Zalaegerszeg	51,03	42,94	48,09	47,35
	Nagykanizsa	51,55	35,82	48,24	45,21
4.	Nyíregyháza	55,15	35,22	42,94	44,44
	Pécs	31,59	42,18	58,75	44,17
	Szolnok	43,09	41,89	46,06	43,68
	Debrecen	45,50	28,74	56,09	43,44
	Dunaújváros	52,34	36,91	39,27	42,84
	Miskolc	30,52	39,88	56,32	42,24
	Békéscsaba	44,64	29,36	48,00	40,67
	Baja	32,02	37,60	45,67	38,43
	Kaposvár	33,86	29,63	46,53	36,67
	Széksárd	28,10	41,10	39,40	36,20
5.	Salgótarján	26,11	38,08	40,18	34,79

Megjegyzés: az egyes cellákban a célérés állapotát két négyzetekkel jelöltük.

1. ábra: Az ország legélhetőbb megyei jogú városainak rangsora

Forrás: Sikos T.- Szendi D., 2023, p. 107

Ezek ismeretében a szakdolgozatom következő fejezeteiben szeretném részletesen bemutatni Salgótarját, annak történetét, jelenlegi helyzetét és kihívásait, mellyel célom, hogy rávilágítsak arra, hogy miért is van nagy szükség egy átfogó, jól kidolgozott stratégiára, amely a város gazdasági, kulturális és turisztikai fellendítését célozza meg. Az általam javasolt megoldások nemcsak a város infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztésére irányulnak, hanem arra is, hogy erősítsék a helyi közösség összetartását, javítsák az életminőséget és hosszútávon fenntartható fejlődést biztosítsanak.

2. TELEPÜLÉSMARKETING SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉSE

Elsők között szeretném ismertetni a régió- és településmarketing fogalmát, annak jelentőségét és eszközrendszerét, valamint a településmarketing kidolgozásában részt vevő személyek feladatkörét, akiknek segítségével lehetőség nyílik a városról alkotott kép pozitív irányba történő elmozdítására a célcsoport körében. Ezt követően pedig rátérek Salgótarján részletesebb bemutatására, majd a jelenlegi gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi helyzetének pontosabb ismertetésére, valamint felvázolom a városban végrehajtott, tervezett fejlesztéseket és marketingtevékenységeket, azon kompetenciákat, amelyek a település fellendítésére irányulnak. Egy SWOT- analízis segítségével pedig feltárom Salgótarján erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit a gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi területeit tekintve, melynek felhasználásával a későbbiekben egy tervet készítek a város fellendítésének okából.

2.1 Fogalma

A régió- és településmarketing (rövidítve: RTM) egy viszonylag új területnek számít, ugyanis „a települések marketingjének a kialakulási időszaka Európában a nyolcvanas években kezdődött el, elsősorban az egyesült államokbeli tapasztalatokra épülően. Az USA-ban a városmarketing azon mindennapi tevékenységhez tartozik, mely a „vállalkozó város” koncepcióval kapcsolódik egybe, s elsősorban kereskedelmi, gazdasági természetű. Az európai országok általában egy szélesebb körű értelmezést adaptáltak, melynél a marketing magában foglalja a társadalmi jólét előremozdításának alapfilozófiáját, annak kulturális, egészségügyi aspektusát is (Piskóti, 2016:28).”

A régió- és településmarketing nem azt jelenti, hogy a marketing szempontjából mindegy, hogy egy régióra vagy egy városra dolgozunk ki programot. A régió a települések együttműködéséből kialakuló területi egységet jelenti, míg a településmarketing kisebb vagy

nagyobb helyek sajátos marketingstratégiáira összpontosít. Egy település viszont csak akkor lehet gazdaságilag sikeres és eredményes, hogyha az adott régió, ahol a település elhelyezkedik, támogatja és erősíti annak törekvéseit, mint ahogy egy város is csak akkor fejlődik hatékonyan, ha a környező térség biztosítja számára a megfelelő kereteket és támogatást, illetve vannak partnerei a lehetőségek kiaknázásához. Ugyanez fordítva is igaz, egy régió fejlődése és sikeressége csak az ott elhelyezkedő települések együttműködésekképpen valósulhat meg.

A régió- és településmarketing egyik legelterjedtebb definíciója szerint, „a régió- és településmarketing olyan marketingfolyamatok és stratégiák összessége, amelynek célja egy adott régió vagy település gazdasági, kulturális és turisztikai vonzerejét növelni, valamint segíteni az ott élők életminőségét és a helyi vállalkozások fejlődését (Kopcsay, 2024).” Tehát a települések és régiók versenyképességének, komparatív előnyeinek a feltárása és fejlesztése, ezek megvalósításának támogatása és hatékony kommunikálása, mindezek pedig a fejlesztési célok, mint például gazdasági növekedés és életminőség javítása, elérését szolgálják.

Az RTM elsődleges feladata a város vagy település imázsának folyamatos javítása, a gazdasági vagy társadalmi előnyök csak közvetett módon kapcsolódnak hozzá. Az üzenet kibocsátója és a célcsoport nem határozható meg egyértelműen és a tervezett elemek mellett jelentős szerepe van a spontán, előre nem látható tényezőknek is. A településmarketing csak akkor válhat igazán sikeressé, ha a helyi lakosság képes azonosulni a kitűzött célokkal és aktívan részt vesz azok megvalósításában, melynek alapja nem egy konkrét termék, hanem inkább egy képesség, azaz a közösség és a település alkalmazkodóképessége és együttműködési hajlandósága.

Célja, hogy a településről egy pozitív képet alakítson ki és vonzóvá tegye különböző célcsoportok számára, beleértve a lakosokat, turistákat, vállalkozásokat és befektetőket is, ennek érdekében pedig kiemeli a település helyi erőforrásait, természeti és kulturális értékeit, szolgáltatásait, valamint az ottani életminőség előnyeit.

2.2 Eszközrendszer

A régió- és településmarketing a marketingtudományból ered, melyben a marketing olyan vállalati tevékenység, amely a piac elemzésére épül, meghatározza az értékesíteni kívánt termékeket és szolgáltatásokat, ismerteti azokat a fogyasztókkal, kialakítja az árakat, megszervezi az értékesítést és tudatosan befolyásolja a vásárlói döntéseket.

„A marketinghez kapcsolódó mix azoknak a marketing eszközöknek a kombinációja, amiket felhasználunk ahhoz, hogy egy termék vagy szolgáltatás elérje a kitűzött marketing célt.

A klasszikus marketing mix a 4P modell, mely elsőként volt jelen a vállalati marketingtevékenység modellezésére. Elemei a Product (termék, termékpolitika), Price (ár, árpolitika), Place (értékesítés helye, értékesítési politika) és Promotion (promóció, eladásösztönzési politika) (Csabai, 2024)."

A régió- és településmarketing terméke maga a hely, vagyis az által kínált adottságok, értékek, lehetőségek, élmények és szolgáltatások, amelyek sajátos célcsoportjai számára képesek kielégíteni bizonyos igényeket és szükségleteket. Ebből következik, hogy „a településmarketing esetében a termék (Product) maga a település, s ennek az árát – a benne élő emberekkel együtt –, lehetetlen meghatározni, tehát nincs is ára (Price). Az adás-vétel során a település nem változtat helyet (Place), a vevő nem viheti el, sőt a tulajdonviszonya sem változik semmilyen értelemben egy adásvétel alatt. Ráadásul többször is eladható. Jószerivel csak a reklámtevékenység (Promotion) marad, de ez sem hagyományos értelemben vett reklám, hanem: marketing (vagyis piacra viteli) stratégia. Olyan dolgot kell eladásra „reklámozni”, aminek nincsen ára, amire nem jegyezhető be tulajdonjog, és az eladás tárgyának a definiálása sem egyszerű, mert a várost természetesen nem lehet megvenni. A településmarketing tehát egy olyan stratégia (cselekvési program) kidolgozását és megvalósítását jelenti, amelynek során a település abszolút és komparatív versenyelőnyeit a település irányítói feltárják, és a lehetséges vevők felé „kommunikálják.” (Tózsá, 2014:134)."

Ezek alapján egyértelművé válik, hogy a településmarketinget miért nem érdemes a marketingmix hagyományos 4P modellje alapján megközelíteni és helyette miért a kompetenciamarketing alapelve használható, amely az adott régió vagy település képességeire fókuszál. Ezek a képességek egyrészt természeti, földrajzi, történelmi adottságokból, másrészt saját erőfeszítések által elért eredményekből állnak, például a gazdaság, kultúra vagy tudomány területén. A kompetenciarendszer két fő részből tevődik össze, melynek első eleme a kínálati kompetencia, amely a hely által nyújtott konkrét értékeket és eredményeket foglalja magában, második eleme pedig a kommunikációs kompetencia, amely ezen értékek és képességek hatékony közvetítését biztosítja a megfelelő eszközök segítségével.

A kínálati mix (1K) a terület fizikai adottságainak, tárgyi elemeinek és szolgáltatásainak fejlesztését jelenti a közösségi eszközökre támaszkodva és ezeket a célcsoport igényeihez igazítva. Az elsődleges célja a lakosság számára olyan körülmények megteremtése, amely magába foglalja a magas színvonalú életminőség megteremtését, a gazdasági stabilitást, valamint a közösségi összetartozást és a kulturális jólétet. Ezek lehetővé teszik, hogy az emberek jól érezzék magukat a mindennapokban, építsék életüket és biztosnak érezzék jövőjüket a városban.

A fejlesztés területei:

Gazdasági teljesítmény fejlesztése

Társadalmi viszonyok fejlesztése

Kulturális, sport fejlesztés

Környezeti értékek védelme

Közzolgáltatások fejlesztése

A kommunikációs mix (2K) célja, hogy marketingkommunikációs eszközök és stratégiák alkalmazásával tudatosan és szervezeten formálja, építse a terület egyedi arculatát, identitását és pozitív imázsát, valamint ennek részeként segítse a meglévő negatív sztereotípiák lebontását és az arculat pozitív irányú fejlesztését. A kommunikációs mix elemei közé tartozik a tudatos arculatépítés, a folyamatos, többszörös tájékoztatás (például weboldal, önkormányzati újság, helyi televízió és rádió), kapcsolatmenedzsment, időszakos tájékoztató kiadványok készítése, rendezvényekhez kapcsolódó kampányok szervezése, közvetlen információnyújtás, valamint a szponzoráció.

Arculatépítés elemei:

Zászló, címer, szlogen tervezése

Vezérmotívum keresése

Helyi kezdeményezések beépítése

Versenyelők hangsúlyozása

Egyediség, vendégszeretet tudatosítása

Sajtó folyamatos informálása

Díszpolgár cím adományozás

2.3 Megvalósítói

Az RTM megvalósítói fontos szerepet játszanak a település működésében és a településmarketing kidolgozásában, valamint munkájukkal hozzájárulnak a település fejlődéséhez és annak megítéléséről kialakított imázs javításához is. Egy adott régióban vagy településen mindenki marketingesnek tekinthető, hiszen az ott élők és tevékenykedők mind hozzájárulnak a területről kialakított kép formálásához. Egyesek ezt a hétköznapi cselekedeteikkel, ösztönösen teszik, míg mások tudatosan, a szerepük fontosságát tekintve célzott munkával alakítják a terület megítélését.

Ahogy az a 2. ábra is szemlélteti, három különböző szintet különböztethetünk meg, amelyek három eltérő módon értelmezhetők.

2. ábra: Az RTM megvalósítói

Forrás: Piskóti I.- Dankó L.- Schupler H., 2002, p. 27

„A tudatos közösségi marketingesek akkor tudják hatékonyan építeni a térség, a település imázsát, megnyerni célcsoportjait, ha együttműködnek, ha van koordinátoruk. A koordinátor feladata a stratégiakészítés és irányítás, a térség, a település érdekében kifejtendő marketingtevékenység mechanizmusának működtetése, életben tartása.

A tudatos egyéni marketinges kategóriába tartoznak azon szervezetek, cégek, amelyek a saját szervezeti céljaik elérése, pl. egy vállalkozás saját termékeinek, egy színház a saját előadásainak értékesítése érdekében fejt ki, de az itt elért sikerekkel nemcsak a saját szervezete, hanem a városa, térsége imázsépítését, pozitív megítélésének növelését is szolgálja.

A spontán vagy ösztönös marketingteljesítmények, hatások kategóriájába soroljuk azon mindennapi megatartásokat, melyek – ha apró lépésekkel is, de – befolyásolják a megítélést, az imázst. Például, ha egy turista ötödik próbálkozásra sem tud idegen nyelven kommunikálni egy városban, annak üzleteiben, akkor véleményt formál. Ha egy település piszkos, ha gyakoriak a turistákat érintő támadások, lopások, rablások, „átverések”, az is negatív irányba formálja a megítélést, a célcsoportok jövőbeni döntéseit. Ha egy vállalkozó könnyen el tudja intézni ügyeit a hatóságoknál, az is imázsformáló, pedig az adott hivatal, alkalmazott nem marketingmunkát, hanem saját mindennapi tevékenységét végezte (Piskóti, 2016:39).”

2.4 Célcsoportjai

Az RTM célcsoportja azon személyek, akikre hatással van a településről kialakított kép és akiknek mindennapi életét közvetlenül befolyásolja a település jelenlegi állapota, együtt élnek annak minden előnyével és hátrányával. Egy településről hozott döntés általában a

bizalomra épül, amelyet az emberek korábbi tapasztalataik, rendelkezésükre álló információk, valamint a településről alkotott kép és imázs formálnak.

Három fajta csoportot tudunk megkülönböztetni, akikre hatással van az RTM munkája, „az elsődleges vevők azok az emberek, akiknek lehetőségük nyílik lakhelyül választani azt a helyet. Ez természetesen nem a mindig újabb és újabb betelepülők megnyerését jelenti, hanem a már ott élők megtartását is. A helyiek, a lakosok, a terület polgárai tehát sajátosan kettős szerepben – vevőként és alapcélként is – megjelennek.

Másik kiemelt vevő, célcsoport azon emberek csoportja, akik ideiglenesen választhatják tartózkodási helyül az adott területet, várost, régiót például turizmus, üdülés, pihenés, tanulás, munkavégzés céljából.

A következő jelentős vevői csoportba azon szervezetek, elsősorban gazdálkodó, vállalkozó, illetve nonprofit, civil, társadalmi stb. intézmények tartoznak, amelyek telephelyül, működési helyül választják a térséget, ott beruházva munkahelyet biztosítanak, értéket (termékeket, szolgáltatásokat) hoznak létre. Miként a lakosoknál, itt is az újonnan betelepülők, és a már itt tevékenykedők folyamatos megnyerését, elégedettségét kell elérni.

A kiemelt célcsoportok természetesen sok szegmensből, sajátos érdekeket és értékeket megjelenítő csoportokból állnak, de ott vannak még azon személyek és szervezetek is, akik döntéseikkel (pl. a kormány támogatásaival, infrastruktúra fejlesztésével, a parlament a törvényeivel stb.) befolyásolják a terület, a hely sikeres működését (Piskóti, 2016:32).”

3. SALGÓTARJÁN, MINT VÁROS BEMUTATÁSA

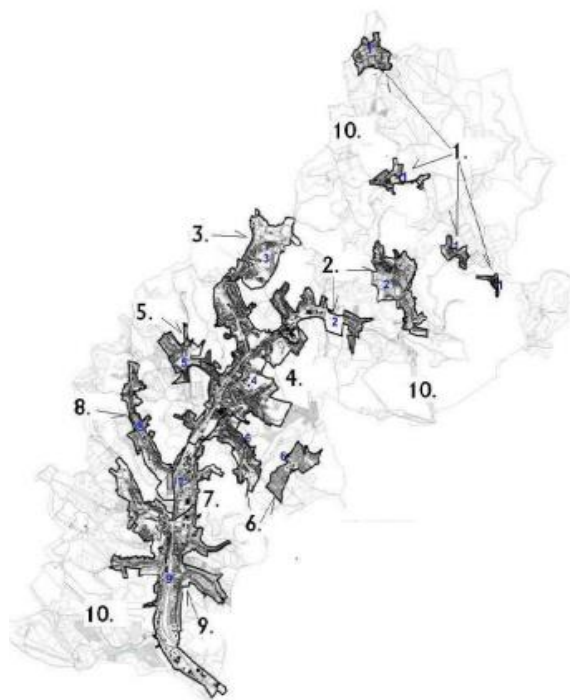
Salgótarján megyei jogú város, Nógrád vármegye székhelye, mely Észak-Magyarországon a Karancs és a Medves-fennsík között húzódó völgyben található, közel a szlovák határhoz. Népessége az utóbbi években folyamatosan csökken, így Salgótarján Szekszárd után az ország második legkisebb megyeszékhelye, melynek lakossága a legutóbbi Központi Statisztikai Hivatal (KSH) felmérése szerint 31 312 fő volt.

Salgótarján neve két különböző történelmi forrásból ered, amely a „Salgó” és a „Tarján” nevek összetételéből alakultak ki, így a város neve egyszerre hordozza annak földrajzi és történelmi örökségeit is. A Salgó szó eredte a Salgó várhoz köthető, amely a város egyik legmagasabban fekvő történelmi nevezetessége, valamint maga a név a salgó melléknévből származik, melynek jelentése ragyogó, fényes. A Tarján név az itt letelepedő honfoglaló magyar törzsek egyikére tekint vissza, jelentés megegyezik a fejedelem, alkirály szinonimákkal.

A település Budapeستől 120 kilométeres távolságra helyezkedik el, mely az M3-as autópályáról könnyen megközelíthető. Közlekedési szempontból kiemelkedő szerepet tölt be a városban a déli-északi irányban húzódó 21-es számú főút, valamint a Hatvan és Somoskőújfalu között haladó 81-es számú vasútvonal, amely tovább halad Szlovákia irányába.

Salgótarjánnak, amint azt a 3. ábra is mutatja, jelenleg 10 városrésze van, ezek közül az öt nagyobb korábban önálló községként létezett, mint Baglyasalja, Salgóbánya, Somoskő, Zagyvaróna és Zagyvapálfalva, de a későbbiekben a városhoz csatolták, valamint egykor ide tartozott Somoskőújfalu is, azonban 2006-ban kivált és önálló település lett.

1. városrész: Somoskő, Eresztvény, Salgóbánya, Rónafalu és Rónabánya
2. városrész: Acélgyár, Ferenc-telep, Művész-telep, Pintér-telep és Zagyvaróna
3. városrész: Beszterce lakótelep
4. városrész: Városházponton
5. városrész: Kővárnya és Idegér
6. városrész: Forgách-telep és Somlyóbánya
7. városrész: Rákóczi út és környéke
8. városrész: Baglyasalja
9. városrész: Zagyvapálfalva
10. városrész: Külterület

3. ábra: Salgótarján városrészei

Forrás: HACS, 2020, p. 16

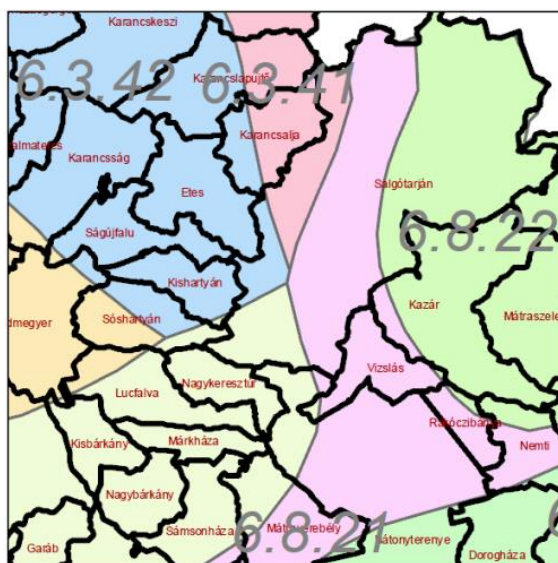
„A Belváros és környéke főként az igazgatás, a közlekedés, a vendéglátás, a kereskedelem, valamint a közszolgáltatások központja, míg a lakónegyedek az alapfokú ellátásban és az egyéb szolgáltatásokban, a városi peremterületek az iparban, a külső településrészek a turizmusban és a rekreációban kapnak fontosabb szerepet (HACS, 2020:16).”

A városrészekhez továbbá lakótelepek is tartoznak, melyek nagy részét a 20. század második felében építették a szocialista időszak idején. Túlnyomó részük betonból épített emeletes házakat alkotnak, mint a Kemerovó lakótelep, Gorkij lakótelep és a Beszterce lakótelep.

3.1 Fekvése, földrajzi helyzete

Nógrád vármegyét főként dombsági és középhegységi tájak veszik körbe, így a földrajzi elhelyezkedése meghatározó szerepet játszik Salgótarján fejlődésében és természeti környezetében. Salgótarján, ahogyan azt sokan mondják, a hegyek, völgyek és várak városa, „területét az Északi- középhegység nagytájon belül 2 középtáj (Cserhát-vidék és Észak-Magyarországi-medencék) és 5 kistáj (Központi-Cserhát, Karancs, Litke- Etesi-dombság, Zagyvavölgy Medves-vidék) tagolja, a Tarján-patak és a Zagyva patak találkozásánál (Megérti, 2022:67)”.

A 4. ábra alapján Salgótarjánt északkelet felől a Medves-hegység, északnyugaton a Karancs-hegység határolja, míg a város keleti oldalán a Pécskő, Kis-Somlyó, Somlyó hegyek húzódnak, melyet a Zagyvavölgye választ el a Medvestől, míg a város keleti szélén a Nagy-Salgó csúcsai emelkednek.

4. ábra: A kistájak elhelyezkedése Salgótarján területén

Forrás: Megérti, 2022, p. 68

A város völgyének szerkezete kisebb részekre tagolódik, így a belvárostól távolabb eső területek a hegységek találkozásánál kialakult völgykatlanokban helyezkednek el. Salgótarján városközpontja 230-240 méteres magasságban fekszik, míg lakott területei 220 és 500 méter között helyezkednek el. A település legmagasabban fekvő része Salgóbánya, amely 500 méteres magasságban fekszik. A település környezetében a Karancs-hegy emelkedik a legmagasabbra, 729 méteres magasságával.

Salgótarján közvetlen környezetében hat kisebb tó és két fő folyó található. A folyók közül a Zagyva a Medves-hegység déli részén ered és a Tiszába ágazik, míg a másik jelentős vízfolyás, a Tarján-patak a város több mellékfolyóját, például a Salgó-, Forgách-, Baglyas-patakot gyűjti össze és torkollik a Zagyvába Kisterenyénél.

A város éghajlata mérsékelt kontinentális, melyet hideg, havas telek és meleg, csapadékos nyarak jellemeznek, illetve a környező hegyek hatására a téli időszakban gyakran előfordulnak hideg légáramlatok és ködös napok is.

Salgótarján és környékének elhelyezkedéséből adandóan növény és állatvilága nagyon hasonló a közeli Mátra és Bükk hegységekhez. A térségben többféle erdőtípus is megtalálható, például gyertyános-kocsánytalan, cseres-kocsánytalan, molyhos-cseres és mészkerülő tölgyesek, valamint bükkösök. Az erdőtelepítések során akác-, erdeifenyő-, vörösfenyő- és feketefenyő-ültetvények is kialakultak, amelyeket természetes bükk-, nyír-, nyár-, gyertyán- és tölgyerdők egészítenek ki.

A térség erdőiben és mezőin élő állatok közül megtalálható a vadnyúl, fogoly és a fácán, illetve a nagyobb vadak közül az őz, a szarvas és a vaddisznó. A vidék madárvilága is változatos, a területen sokféle énekesmadár fordul elő, mint a fülemüle, cinege és a légykapó.

3.2 Várostörténete

Salgótarján története a honfoglalás korában kezdődött, amikor a 10. század elején a Tarján törzs uralta, majd később más törzsek is birtokba vették ezt a vidéket. A középkor folyamán a térség sorsa szorosan összefonódott Salgó várával, amelyről a város később a nevét is kapta, de ebben az időszakban a település vámhelyként is jelentős szerepet töltött be.

A település 1847-től indult fejlődésnek, egy bécsi vállalkozó egy magyar mérnök, Weber Alajos, társaságában szén után kutatott, ahol végül 1850-ben barnaköszénét találtak, mely jelentős lendületet adott a falu fejlődésének. A szénre alapozva megalakult az akkori idők egyik legnagyobb társasága, a Salgótarjáni Köszénbánya R.T., majd később két cég egyesülésével

kialakult a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt., mely akkoriban az ország második legnagyobb vasfinomító vállalataként működött.

A 19. és 20. században Salgótarján és környéke jelentős ipari központtá vált, ahol számos bánya és gyár kezdte meg működését. Az ipari létesítmények megnyitása nemcsak a szakképzett munkaerő fejlődését segítette, hanem az ide érkező munkások letelepedésével a lakosság számát is növelte. A városi ipar kialakulásának fontos állomásai voltak az Acélgyár (1868), Tűzhelygyár (1894), Öblösüveggyár (1893), Síküveggyár (1894), Bányagépgyár (1895), Ötvözetgyár (1937), Hőerőmű (1910), Likőr- és Rumgyár (1922), BRG (1969), Vegyész (1963), Ruhagyár (1955), valamint az Üveggyapot RT. (1989) megnyitása, valamint ezen létesítmények kiemelt szereplői voltak a foglalkoztatottságnak is.

A város fejlődésében a vasút kiépítése is kulcsfontosságú szerepet játszott, a kiépített vasútvonal 1867-re érte el a települést, így közvetlen járat indult Pest irányába. Később a vasúthálózatot bővítve iparvágányokat építettek ki, amelyek közvetlenül kapcsolták össze a városban működő a nagyobb gyárakat, mint például az Acélgyárat, az Üveggyárat és a Tűzhelygyárat.

A gazdaság fejlődése és a népesség számának növekedése eredményeként a község 1922-ben városi rangot kapott, melynek következtésében első polgármestere Förster Kálmán lett. 1950-ben, a Rákosi korszak idején Balassagyarmat után Salgótarján lett Nógrád megye székhelye, amely újabb fejlődési hullámot indított el, így ennek következtében 1950-ben a városhoz csatolták Baglyasalját, majd ezt követően 1961-ben Zagyvapálfalvát, 1973-ban Zagyvarónát, 1977-ben pedig Somosköt és Somoskőújfalut is.

A belváros a Kádár-korszak alatt alakult át a mai formájára, melynek következtésében az addigi romos házakkal teli utcák megújítására a kor legnépszerűbb építészei kaptak lehetőséget. Az első modern beton épület 1960-1964 között épült a Főter északi oldalán, ez volt a 84 szobás Karancs Szálló. A 60-as években több építkezés is megindult, 1966-ban megépült a József Attila Művelődési Központ, 1968-ban a Pécskő üzletház, mellyel párhuzamosan felhúzták a Pécskő utcai tízemeletes sorházakat is. 1974-ben átadták a két tornyú, 264 lakásos, 21 emeletes Garzonházat, melyet később 2013 és 2015 között felújítottak.

Ekkoriban Salgótarján az ipari városok közé tartozott, a bányák jelenléte nyújtotta a legnagyobb erőt a város fejlődésében. Az erre a célra kiépített kisvasúthálózat nemcsak a szén és anyagok szállítására szolgált, hanem a dolgozókat is szállította, valamint a város személyforgalmának lebonyolításában is szerepet játszott Zagyvapálfalvától Vízválasztóig, majd Eresztvényen át Salgóbányáig, amely egészen az 1950-es évek elejéig működött.

A bányák és ipari létesítmények nemcsak munkalehetőséget biztosítottak a dolgozók számára, hanem lakásépítési programokat is indítottak, ezzel támogatva a munkások és családjaik letelepedését. Emellett gondoskodtak a szociális ellátásról, valamint a gyerekek oktatásáról is külön iskolák működtetésével.

A város kulturális életét az ipari és bányászati vállalatok által fenntartott művelődési intézmények, tiszti és altiszti kaszinók, valamint olvasóegyletek határozták meg, melyek nemcsak a munkások művelődési lehetőségeit teremtették meg, hanem hozzájárultak a munkáskultúra hagyományainak megőrzéséhez is.

Salgótarján iskolaügyi fejlődése szorosan kapcsolódott az iparosodáshoz, ugyanis az ipari létesítmények saját iskolai hálózatokat hoztak létre, amely által megvalósult az általános tankötelezettség. Ekkoriban kiemelt figyelmet fordítottak a szakemberképzésre is, 1889-től ipari tanonciskolákat működtettek, 1923-ban pedig a város és a vállalatok összefogásával megkezdődött a gimnáziumi oktatás. Az intézmény 1951-ben felvette Madách Imre nevét és azóta is jelentős szerepet tölt be a város oktatási életében.

A turizmus már akkoriban is fontos szerepet játszott Salgótarján életében, különösen a Karancs-Medves vidék és a Salgó, illetve Somoskő várai révén, amelyek már a 19. század végén népszerű kirándulóhelyek voltak. Sorra alakultak a Turista Egyesületek, amelyeknek aktív szervezője Dornyay Béla természetrajz szakos tanár volt, valamint az egyesületek munkáját a város vezetői is támogatták, köztük Förster Kálmán, Salgótarján első polgármestere.

A második világháború után a város ipari és gazdasági élete komoly nehézségekkel szembesült, a háború alatt a szénbányák teljes kapacitással működtek, míg az Acélgyár, a Bányagépgyár és az Ötvözetgyár hadi üzemként működött. A háború okozta sokkot a bányáknak és az iparnak nehéz volt feldolgozni, 10-15 évbe telt, míg túllendültek a háború következményein és újraindították a termelést. Az államosítás után az ipar új lendületet vett és növekedett a termelés, melynek következtében új ipartelepek létesültek, valamint a salgótarjáni gyárak 10-15 ezer embert foglalkoztattak, akiknek jelentős része fizikai munkás volt.

Ekkoriban a szocialista városvezetés nagy hangsúlyt fektetett az oktatás korszerűsítésére is, így az 1950-es évektől kezdődően a kisebb bányatelepi iskolákat körzetesítették, de ezek többsége az 1970-es évek végére bezárt. A város a túlszűfolt iskoláinak tehermentesítésére új iskolákat épített és nyitott meg, például a Május 1. úti Gagarin, valamint a Beszterce lakótelepi általános iskolákat. A középfokú oktatás, gimnáziumi és szakképzési formában, hosszú ideig a meglévő intézményekben zajlott, azonban a növekvő létszám miatt 1966-ban megnyílt a Bólyai János Gimnázium, majd 1976-ban átadták a 211-es számú Ipari Szakmunkásképző Intézetet is.

Az 1950-es évek végétől országos szinten átfogó tervek és koncepciók mentén indult el a turizmus és az idegenforgalom fejlesztése, melynek részeként 1962-ben az Idegenforgalmi Hivatal kezdeményezésére Eresztvényt turisztikai központtá nyilvánították. Sorra épültek a szállodák, turistaházak és vendéglátó egységek, 1964-ben pedig a város főterén megnyitották a Karancs Szállót, mely Salgótarján akkori büszkesége volt.

1965-ben a Tatárárok közelében megépült a Tóstrand, amely fürdőzési és csónakázási lehetőséget biztosított a látogatóknak, ennek következtében pedig 1968-ban elkészült az első betonmedence is. Ugyanebben az évben a Tóstrand mellett megnyílt 500 fő befogadására alkalmas kemping és a közeli Strand Szálló is.

4. SALGÓTARJÁN JELENLEGI HELYZETE

A következő fejezetben Salgótarján jelenlegi gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi területeinek egyes kiemelkedő elemeit mutatom be, melyek jelentős szerepet játszanak a város imázsának alakításában.

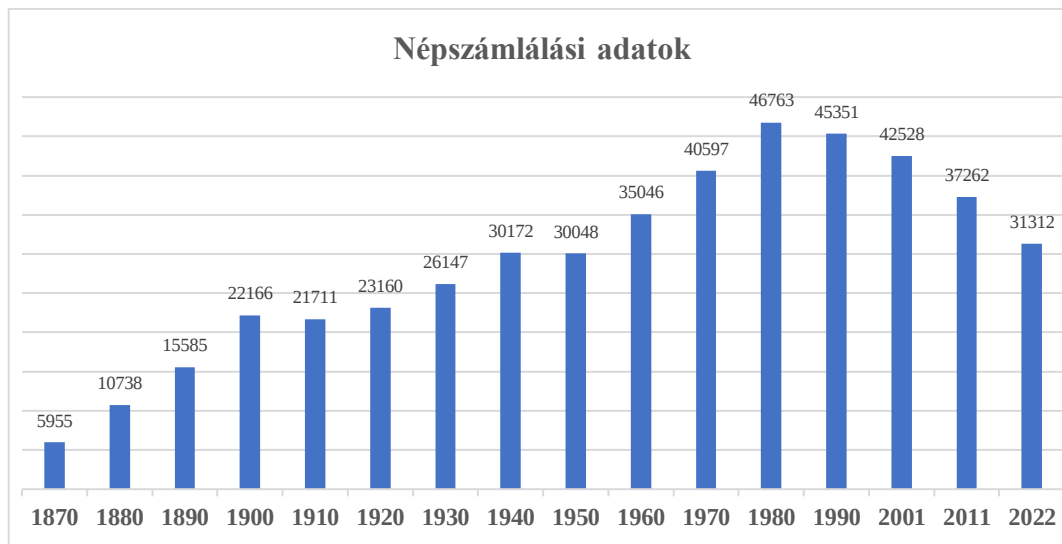
A gazdasági területen belül kitérek a város gazdasági szerkezetére, a munkaerőpiac jelenlegi kihívásaira, valamint a helyi vállalkozások és iparágak szerepére is. A kulturális élet részeként bemutatom azokat az intézményeket és rendezvényeket, amelyek erősítik a helyi közösség összetartását és segítenek megőrizni a régi hagyományokat, hozzájárulva ezzel a múlt értékeinek továbbadásához. A turizmus témakörében pedig Salgótarján elhelyezkedéséből adódó természeti adottságokat szeretném kiemelni, különös tekintettel a városban és annak környékén megtalálható természeti látnivalókat, valamint az idegenforgalmi infrastruktúra jelenlegi állapotát a városban.

Végezetül, a fent említett területek és a város kompetenciáinak alaposabb megismerésével, valamint egy SWOT-elemzés elkészítésével átfogó képet készítek Salgótarján jelenlegi erősségeiről, gyengeségeiről, lehetőségeiről és veszélyeiről. Ezek az elemzések pedig alapot biztosítanak egy olyan marketingstratégia kidolgozásához, amely hatékonyan támogatja a város jövőbeli fejlődését és versenyképességét.

4.1 Demográfiai adatok

Salgótarján népessége az elmúlt évtizedekben jelentős csökkenést mutatott, melyet több gazdasági és társadalmi tényező is befolyásol napjainkig. A város lakossága, ahogyan azt az 5. ábra is mutatja, az 1870-es évektől kezdve folyamatos növekedésnek indult, majd a világháború idején stagnált, de újra emelkedni kezdett. Ez a növekedés az 1980-as években érte el a

tetőpontját, mikor közel 50 ezer ember élt Salgótarjánban, azonban azóta is folyamatosan csökken a lakosságszám, mely erősen meghaladja az országos átlagot. A legutóbbi felmérés szerint 2022-ben a város lakossága 31 312 fő volt, mely Nógrád vármegye teljes népességének 17%-át jelentette.

5. ábra: Salgótarján lakosságszámának az alakulása (fő)

Forrás: saját szerkesztés KSH (2022) alapján

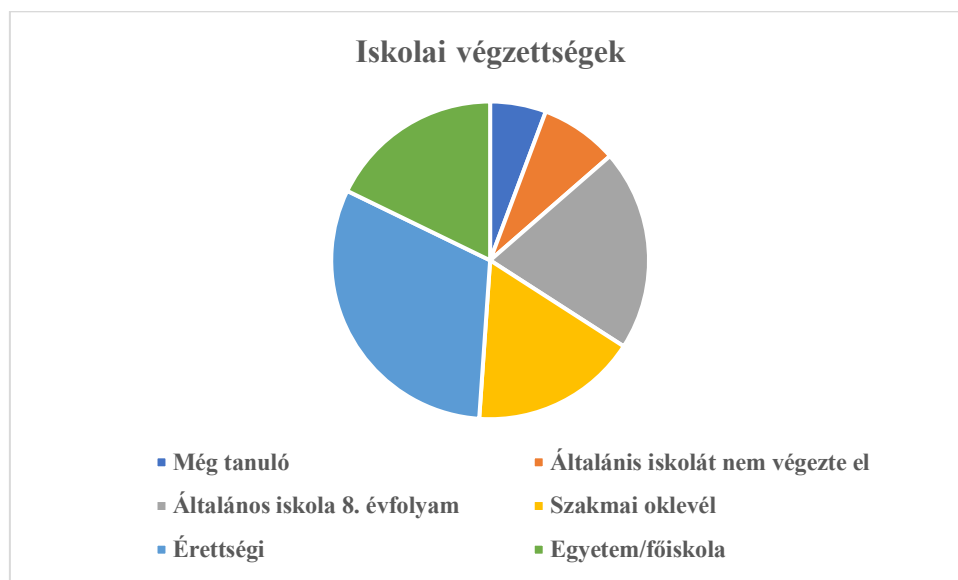
A lakosság csökkenésének egyik fő oka a gazdasági kihívások és a munkahelyek hiánya, különösen az ipari szektor visszaszorulása, amely korábban a város gazdaságának egyik meghatározó eleme volt. Salgótarján életében az ipar, mint már említettem, hosszú ideig jelentős szerepet játszott, biztosítva ezzel a megélhetést és stabil munkahelyi körülményeket a lakosság számára. Azonban a rendszerváltást követően, az ipar hanyatlásával a gazdaság nem tudott időben alkalmazkodni a változó körülményekhez, illetve a kis- és középvállalkozások betelepítése a városba sem hozta meg a várt eredményeket.

Az elvándorlás másik jelentős oka, főként a fiatalabb korosztály körében, a város jövőképeinek bizonytalansága, amely a hosszú távú megélhetés és fejlődési lehetőségek hiányát mutatja. Ugyanis a helyi oktatási rendszer korszerűtlen, nem biztosít megfelelő felsőoktatási képzési lehetőséget, amely megfelelne a mai munkaerőpiaci elvárásoknak. Emellett a helyi jövedelmi szint is elmarad az országos versenyképes átlagtól, így azok, akik jobb kereseti lehetőségekre vágyanak, más településre vagy külföldre költöznek.

A legutóbbi, 2024-es statisztika szerint a lakosság 30 ezer fő alá csökkent és az elvándorlás mellett a természetes fogyás is fontos tényező ebben, hiszen a fiatalabb és közép korosztály elvándorlását követően a városban nagyobb arányban maradnak az idősebbek és a munkaképtelenek.

Iskolai végzettség

Salgótarjánban az iskolai végzettségek terén az elmúlt évtizedekben jelentősebb változások nem figyelhetők meg 2001-hez és 2011-hez képest. A 2022-es népszámlálás alapján a lakosság körében továbbra is meghatározó az érettségivel és az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, a lakosság 31%-a érettségivel, míg 21%-a általános iskolai végzettséggel rendelkezik, ahogyan azt a 6. ábra is mutatja.

6. ábra: Iskolai végzettségek alakulása Salgótarjánban

Forrás: saját szerkesztés KSH (2022) alapján

Ezek a csoportok a helyi lakosság jelentős részét teszik ki, mely arra utal, hogy a középfokú végzettség, különösen az érettségi megszerzése meghatározó a város oktatási szintjében és lehetőséget biztosít a munkahelyi elhelyezkedésben. Az ábrán feltűnik viszont az is, hogy a lakosság egy jelentősebb része a középfokú tanulmányok befejezése nélkül lép a munkaerőpiacra.

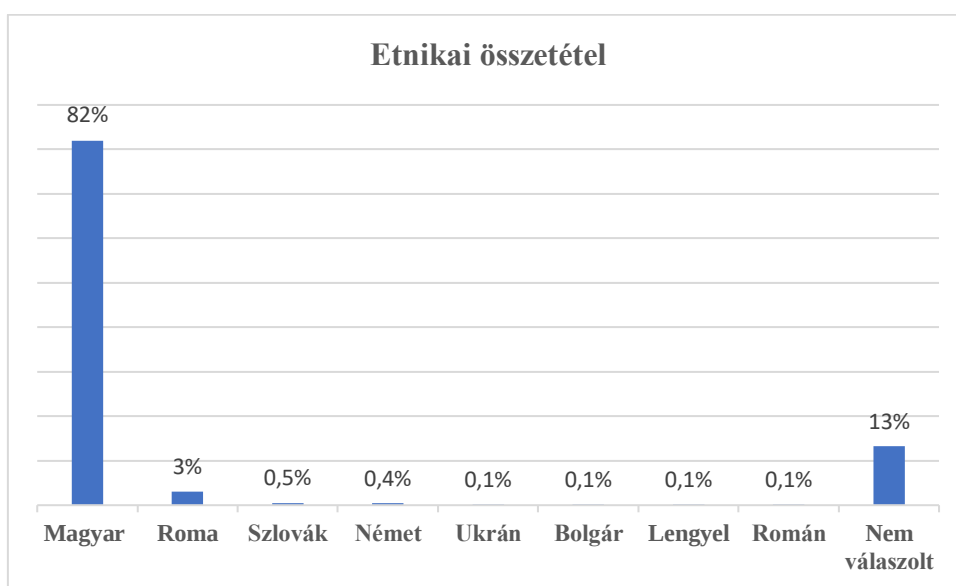
Az érettségit szerzettek után hasonló arányban vannak jelen a városban azok, akik egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkeznek, valamint azok is, akik szakmunkás vagy szakközépiskolai végzettséget szereztek az elmúlt évek során. A diplomások 18%-os aránya az elmúlt évekhez képest kevésbé emelkedett, illetve a 17%-ot elérő szakmunkás végzettséggel rendelkezők csoportja szintén nem éri el az országos átlagot.

Etnikai összetétel

A 2022-es népszámlálás adatai szerint Salgótarján lakosságának túlnyomó része, azaz 82%-a magyar származásúnak vallotta magát. A városban, azonban emellett egy jelentősebb

roma, azaz cigány közösség is él, mely a lakosság 3%-át teszi ki bevallásuk alapján, de az igazság szerint a városi lakosság népességen belüli arányuk meghaladja az országos átlagot. Ez az a közösség, amely a város „elgettósodását” is eredményezi, valamint nem járul hozzá a gazdasági életszínvonal növeléséhez és a város fejlődéséhez sem.

Emellett kisebb arányban találhatók még a városban szlovákok és németek, illetve más nemzetiségek is, mint például ukránok és bolgárok, akik együttesen 1%-ot képviselnek. A felmérés során a lakosság 13%-a, azonban nem nyilatkozott etnikai hovatartozásáról, így ezek az adatok a 7. ábra alapján is igen nagy eltérést mutatnak.

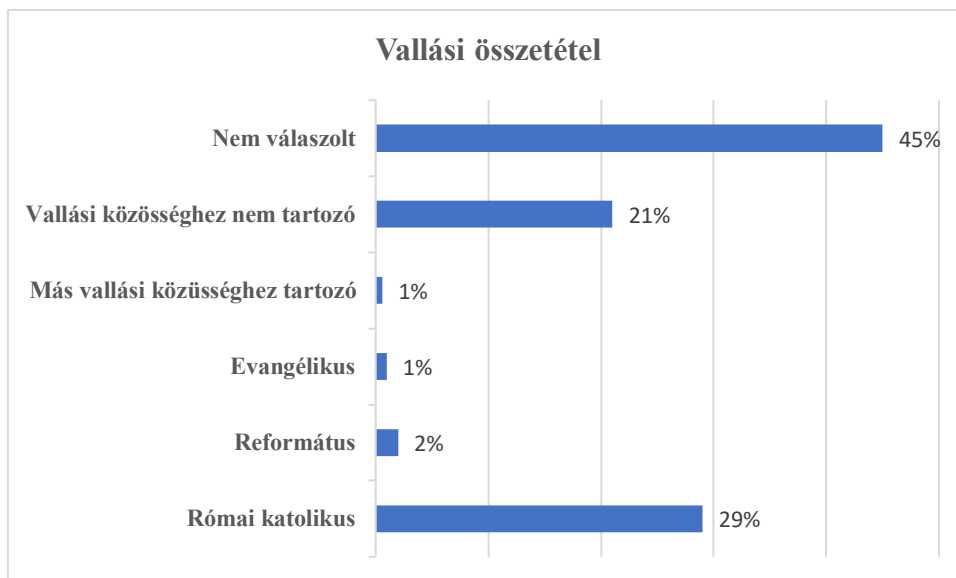
7. ábra: Salgótarján etnikai összetétele

Forrás: saját szerkesztés KSH (2022) alapján

Vallási összetétel

A 2022-es népszámlálás alapján Salgótarján lakosságának legnagyobb része, ahogyan azt 8. ábra is mutatja, római katolikus vallású, 29% vallotta magát ehhez az egyházhoz tartozónak. A második legnagyobb vallási csoport a református, amely a lakosság 2%-át teszi ki, ezzel szemben az evangélikus vallásúak kisebb arányban vannak csak jelen, körülbelül 1%-kal, míg a görögkatolikus közösség a város lakosságának 0,3%-át képviseli. Egyéb kisebb vallási közösségekhez (például Jehova Tanúi, baptisták) tartozók aránya 0,3%.

A vallási közösséghez nem tartozók szintén jelentős arányt képviselnek, ide tartozik a lakosság mintegy 20%-a, míg a népszámlálás során a lakosság 44%-a nem nyilatkozott vallási hovatartozásáról.

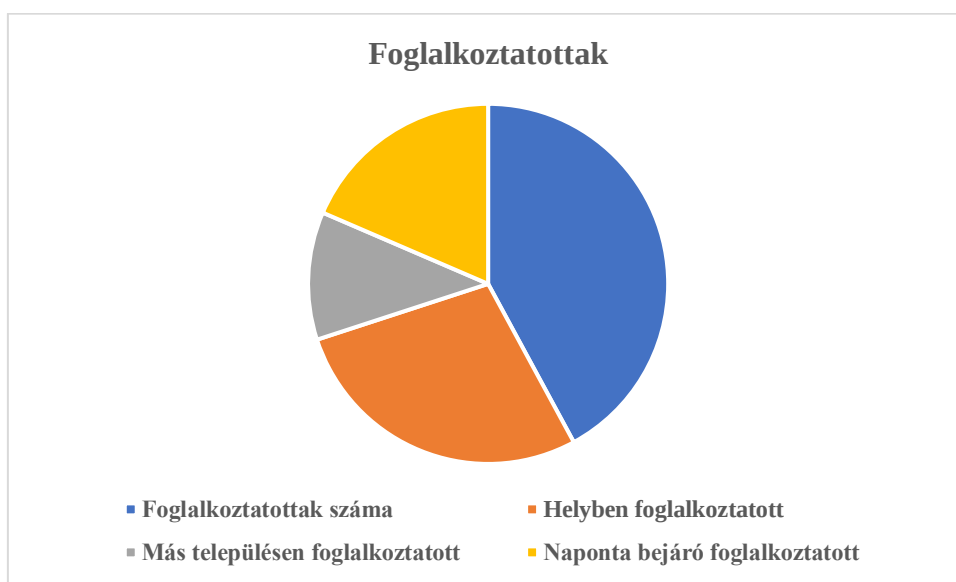

8. ábra: Salgótarján vallási összetétele

Forrás: saját szerkesztés KSH (2022) alapján

Foglalkoztatottság

A foglalkoztatási adatok elérésével kapcsolatban a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályát kerestem fel, ahonnan 1. számú mellékleti táblázat adatait szolgáltatták.

9. ábra: Salgótarjánban foglalkoztatottak aránya

Forrás: saját szerkesztés KSH (2022) alapján

A 9. ábra alapján 2022-ben a foglalkoztatottak száma meghaladta a 15 000 főt és ezen belül jelentős arányt képviseltek azok, akik helyben is dolgoznak. A helyben lakó és dolgozó foglalkoztatottak száma 10 000 fő, mely azt is jelenti, hogy a városban élnek és itt is dolgoznak.

Emellett körülbelül 4 000 fő naponta más településre jár dolgozni, ami arra utal, hogy sok salgótarjáni ingázik a környező településekre, akár nagyobb városokba vagy a fővárosba. Hasonló arányban nagyjából 6 000 fő azoknak a száma, akik más településekről járnak be dolgozni Salgótarjánba, mely arra is utalhat, hogy a város fontos foglalkoztatási központként működik a környező falvak lakosai számára.

Emellett a külföldi munkavállalók száma is viszonylag magas Salgótarjánban, ahogyan azt az 1. számú mellékleti táblázat is mutatja és amit a státuszok is alátámasztanak, 78 fő dolgozik engedélyköteles, míg 147 fő engedélymentes státuszban. A külföldi munkavállalók jelentős része az Ipari Parkban található vállalatoknál helyezkedik el, ahol a munkaadók biztosítanak számukra szállást, hozzájárulva ezzel a városban töltött stabil munkavégzéshez.

Munkanélküliségi ráta

1. táblázat: Munkanélküliségi ráta Nógrád Vármegyében

2023. év				Összes átlag
I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév	7,9%
8,79%	8,4%	6,89 %	7,8%	
2024. év				Összes átlag
I. negyedév		II. negyedév		-
10,6%		11,6%		

Forrás: saját szerkesztés Nógrád Vármegyei Kormányhivatal (2024) alapján

2. táblázat: Munkanélküliségi ráta az országban

2023. év				Összes átlag
I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév	4,1%
4,1%	3,9%	4,1%	4,4%	
2024. év				Összes átlag
I. negyedév		II. negyedév		-
4,6%		4,3%		

Forrás: saját szerkesztés Nógrád Vármegyei Kormányhivatal (2024) alapján

A 15 és 74 év közötti korosztályt vizsgálva, az 1. és 2. táblázat jól mutatja, hogy Nógrád vármegyében a munkanélküliségi ráta jóval meghaladja az országos átlagot és a megyék között az egyik legrosszabb helyezést is éri el. A 2024-es év I. negyedévében ez a negatív tendencia sajnos tovább erősödött, melyből adódóan a foglalkoztatottsági mutatók tovább romlottak.

Ennek következtében a vármegyében még inkább sürgetővé válik a munkahelyteremtés és a foglalkoztatási programok bevezetése is, hogy a helyi lakosok számára nagyobb esély nyíljon a munkavállalásra és a stabilabb gazdasági környezet megteremtésére.

Álláskeresők száma

Salgótarjánban az álláskeresők számának növekvő tendenciája a helyi munkaerőpiac kihívásait tükrözi. Ez az emelkedés arra utal, hogy a városban egyre több ember kerül ki a foglalkoztatásból, ami fokozza a munkaerőpiaci bizonytalanságot és nehezíti a gazdasági fellendülést.

Feltárt és bejelentett álláshelyek: 3593 (2024. januártól-szeptemberig)

Feltárt és bejelentett álláshelyek: 333 (2024. szeptemberben)

Regisztrált álláskeresők közül: 799 fő férfi

871 fő nő

Az álláskeresők közül: 25 év alatti: 165 fő

25-54 év közötti: 992 fő

55 év feletti: 513 fő

3. táblázat: Álláskeresők száma Salgótarjánban

	Összesen	365 napnál régebben	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	Passzív álláskeresői ellátás		Munkaerő állomány
				Álláskeresői járadék	Nyugdíj előtti segély	
2024. augusztus	1507	697	482	114	233	19483
2024. szeptember	1670	682	478	135	229	19480

Forrás: saját szerkesztés Nógrád Vármegyei Kormányhivatal (2024) alapján

A 3. táblázat Salgótarjánban, a 2024. augusztusára és szeptemberére vonatkozó álláskeresői adatokat mutatja be, mely szerint az egy hónapos leforgási idő alatt az álláskeresők száma 163 fővel növekedett a városban, ami arra utalhat, hogy a közelmúltban valamely cég vagy több vállalat is létszámleépítést hajtott végre a térségben.

A több mint egy éve munkát keresők száma is csökkent, azonban a nyilvántartott állás keresők közül 944 főt hat hónapnál, még 682 főt egy évnél régebb óta tartanak nyilván, mely azt is jelezheti, hogy a városban jelen lévő, viszonylag inaktív munkaerőállomány nehezen vonható be a foglalkoztatásba, sokan közülük nem kívánnak aktívan munkát vállalni. Ez a város munkaerőállományán is jól látható, hiszen 19 483-ról 19 480 főre csökkent az aktív dolgozók száma.

4.2 Gazdaság

Az eddig szocialista fellegvárként emlegetett Salgótarjánt szinte sokként érte a rendszerváltás, majd az azt követő privatizálása. A település fejlődését évtizedekig meghatározó gyárak sorra zárták be kapuikat, így sokaknak a biztos megélhetése került veszélybe, amely az élet minden területén jelentős változásokat eredményezett.

A Tűzhelygyár kivételével szinte valamennyi gyárat felszámoltak és privatizálásra alkalmas létesítmények sem voltak akkoriban, melyek folytatni tudták volna a működésüket, illetve az újonnan megalakuló vállalkozások is a korábbinál kevesebb munkahelyet teremtettek. Ennek következtében közel tízezer ember munkahelye szűnt meg, akiknek többsége képzetlen munkaerő volt, így elhelyezkedni nem tudott az új gazdasági körülmények között. Az elhagyott gyárépületeket lebontották, a megmaradt irodaépületek azóta is üresen állnak, melyek ma már nem illenek a városképbe és rontják annak megítélését.

Ekkoriban az emberek elegendő megtakarított pénzzel nem rendelkeztek egy vállalkozás beindításához, ezért munkahelyet kellett keresniük, amelyre helyben csak kevés lehetőség volt. Megindultak az ingázások, egyesek más városokban vagy külföldön kerestek munkalehetőséget, míg mások a közmunkaprogram keretein belül próbáltak elhelyezkedni.

A munkanélküliség és a megélhetési nehézségek növekedése, a városépítési időszak lezárulása és a fejlődés lelassulása a nyolcvanas évektől egyfajta elvándorlást indított el, főként a fiatal és a közép korosztály körében, amely még máig is érzékelhető. A kilencvenes évek gazdasági szerkezetváltása ezt a folyamatot tovább gyorsította és a lakosság szám folyamatos csökkenését eredményezte, amely főként a piacképes végzettséggel rendelkezők elvándorlása mellett, a felsőfokú tanulmányaik befejezése után a városba vissza nem térők nagy számában keresendő. Az utóbbi években az ide vándorlók és költözők száma növekedést mutat, de az elvándorlós még így is jelentős népességsökkenést okoz évről-évre, melynek problémája továbbra is megoldatlan.

Az utóbbi években a gazdasági ágak közül továbbra is az ipar biztosítja a legtöbb munkahelyet, ugyanis a dolgozók több, mint a negyedének biztosított megélhetést a mindennapokban. Ennek fő központja Salgótarján déli részén elhelyezkedő Ipari Park, amely a 2000-es években épült ki. A parkban főként közepes méretű, 50-400 közötti főt foglalkoztató vállalkozások működnek, különböző ipari célú profillal, ahogyan azt a 4. táblázat is mutatja.

4. táblázat: Zöldmezős területen működő üzemek

Cég neve	Fő profilja	Foglalkoztatottak
SINIA Bátorgyártó Kft.	ülóbútorgyártás	126 fő
Bumchun Precision Hungari Kft.	akkumulátor csatlakozók gyártása	387 fő
R Carnet Service Kft.	személygépjármű kereskedelem	53 fő
Druektch Kft.	textil ruházati, bőripari termékek gyártása	9 fő
Mitsuba Kft.	ablaktörlő és emelő motorok gyártása	219 fő
Magyarországi Hangszergyártó Kft.	hangszórógyártás	361 fő
RPM Hungária Kft.	motorgyártás	79 fő
Mikropakk Kft.	feldolgozás	159 fő
Balo-Bau Kft.	építőipari termékek forgalmazása	84 fő
Salgó Vagyon Kft.	vagyonkezelés	82 fő

Forrás: saját szerkesztés Opten.hu (2024) alapján

Az ipar mellett még a szolgáltatászektor, valamint a kis- és középvállalkozások kerülnek előtérbe és biztosítják a munkahelyek meglétét a lakosok számára. Az utóbbi években a szolgáltatási ágak közül a közigazgatásban, védelemben, kötelező társadalombiztosításban nőtt a dolgozók aránya, melyben jelentős szerepe volt a munkanélküliség csökkentését célzó közfoglalkoztatási programoknak is. Ezen felül nőtt még a humán-egészségügyi és szociális ellátásban, kereskedelemben, gépjárműjavításban és az oktatásban dolgozók aránya is.

Salgótarján jelenleg 90 352 hektárnyi gazdasági tevékenységre alkalmas területtel rendelkezik, melyből 30 865 hektárnyi zöldmezős és 59 487 hektárnyi barnamezős terület. Ahogyan a 10. ábra is mutatja a zöldmezős ipari területek az előbbieken már említett, 21-es számú főút bal oldalán lévő Ipari Parkban találhatóak és ezen részek a Városgazdálkodási Kft. saját tulajdonában állnak, míg a barnamezős ipari területek 100%-ban magántulajdonúak és főként a volt gyárépületek helyein találhatóak meg. A magántulajdonban álló barnamezős

területek a volt NÁÉV, Síküveggyár, Vegyépszer, Öblösüveggyár, Acélgyár területe, valamint a MÁV telep és a Zagyvarakodó.

10. ábra: Zöld- és barnamezős ipari területek a városban

Forrás: SMJV Önk., 2021, p. 15

Jelenleg a városban legnagyobb számban a kis- és középvállalkozások, azaz kkv-k képviselik magukat, míg a versenyképes helyi és betelepült húzóágazatok viszonylag kis arányban vannak jelen. Salgótarjánban, 2024-ben 4160 regisztrált vállalkozót tartottak nyilván, amely az elmúlt évekhez viszonyítva csökkenő irányt mutat, valamint folyamatos leépítések és a munkavállalók elbocsájtása jellemzi azokat.

5. táblázat: A legnagyobb vállalatok alkalmazottainak a száma 2024-ben

Név	Létszám
Wamsler SE	460
Mitsuba Kft.	219
CIE Salgglass Üvegipari Kft.	376
SINIA Bútoripari Kft.	126
RPM Hungária Elektromotorgyártó Kft.	79
BALO-BAU Nagykereskedelmi Kft.	84
Salgó Vagyon Salgótarjáni Vagyonkezelő Kft.	82
PIRAZOL Kft.	59
SVG Hungary Gépgyártó Zrt.	60

Vasszer- Raktártechnika	47
NUOVI-PRODOTTI Fémfeldolgozó Kft.	33
Nógrádker Zrt.	38
Lehoczki Biztonsági Szolgálat	19
Dia-Sped Egészségügyi-és Szolgáltató Kft.	31
Altau Security Kft.	26
Piroven Kft.	26
Autó-Trade Autójavító és Kereskedelmi Kft.	25

Forrás: saját szerkesztés Opten.hu (2024) alapján

Ahogy az a 5. táblázat is mutatja, az adatok szerint mindössze három olyan vállalkozás található Salgótarjánban, amely 200 feletti főt foglalkoztatna, miközben a helyi munkavállalók többsége kisebb, száz fő alatti létszámú vállalkozásokban dolgozik vagy éppen egyéni vállalkozást folytat.

A város számára komoly kihívást jelent, hogy versenyképes hazai és külföldi befektetőket vonzzon, melynek számos oka lehet, mint például a város fekvése, infrastruktúrája, a munkaerő szerkezeti összetétele, melyek mind közrejátszhatnak abban, hogy a nagyobb befektetők elkerülik a várost. Korábban sokan abban látták a vállalkozók távolmaradását, hogy a várost nehéz megközelíteni a rosszak útviszonyok miatt, azonban ezt 2019-ben sikerült megoldani azzal, hogy Hatvan és Salgótarján között új négysávos utat építettek, ami kényelmesebbé és gyorsabbá teszi a város megközelítését, de sajnos ezzel sem érték el a várt eredményt.

4.3 Kultúra

A rendszerváltás után a demokratikusan megválasztott városvezetés a kulturális élet területén is számos intézkedést hozott, ennek következtében kialakították saját intézményrendszerüket és átszervezték a kulturális létesítmények működését is.

Ebben az időben a városkép is jelentős változáson ment keresztül, lebontották a régi rendszerhez kötődő emlékműveket és helyettük olyan szobrokat helyeztek el, melyek jobban igazodtak a város történetéhez. A privatizálás során több kulturális létesítmény is magánkézbe került, például az acélgyári, öblösüveggyári és a tűzhelygyári művelődési házak, melyeket új tulajdonosaik üzleti célokra használtak fel, ennek következtében elveszítették régi arcukat, így mára már nem üzemelnek.

A 2000-es évekig a kulturális élet igen nagy változásokon ment keresztül, megújultak a kulturális központok, új rendezvények és fesztiválok jelentek meg, illetve a korábbi években a

város vezetése is nagy hangsúlyt fektetett ezen intézmények fejlesztésére és a kulturális élet korábbi értékeinek a megőrzésére is.

Jelenleg a városban működő kulturális létesítmények a REMEK Salgótarjáni Rendezvény- és Médiaközpont Nonprofit Kft. tulajdonában állnak, amely felel ezen intézmények üzemeltetéséért és karbantartásáért. A REMEK Kft. fontos szerepet játszik a helyi kulturális élet szervezésében és a közösségi programok lebonyolításában, hozzájárulva ezzel a lakosság élményeinek gazdagításához.

Főbb kulturális intézmények:

A város fő kulturális helyszíne a József Attila Művelődési és Konferencia Központ, melynek nevéhez kötődnek a város kiemelkedő kulturális eseményei és zenei programjai, mint a Tanévnyitó Fesztivál, Tarjáni Tavasz, valamint a Palóc Pálinka és Bányász hagyományok Ünnepe. Ezen felül a művelődési központ hatalmas konferenciatermével otthont ad művészeti szervezeteknek és csoportoknak, valamint sokszor a gazdasági élet megvitatásának egyik fontos színtere is. Kiemelt tevékenységei közé tartozik a közösségi programok vezénylése, művészeti csoportok munkájának támogatása, ismeretterjesztő előadások, kiállítások, rendezvények és koncertek megszervezése is, de ezek mellett még játszóházak, vásárok és fórumok is szerves részét képezik a „Józsi” programkínálatának.

A központban több neves képzőművész alkotása is megtalálható, a főbejáratnál Kő Pál József Attilát ábrázoló domborműve, a belső teremben Kiss Sándor díszkapuja, míg az Üvegcsarnokban Blaskó János üvegmozaikja látható. Az intézmény udvarán Melocco Miklós Térdeplő nő című szobra kapott helyet, a Fő téren Varga Imre Radnóti szobra és Somogyi József Szabadság emlékműve található, valamint az intézmény mögötti területen Varga Imre Város című domborművét helyezték el.

A művelődési ház 2012 óta ad helyet a Zenthe Ferenc Színház Nonprofit Kft.-nek, Salgótarján egyetlen önállóan működő színházának, mely nevével őrzi a színjátszás hagyományát és tiszteleg a nemzet egyik legnagyobb színésze előtt. A színház egyik népszerű előadása a Zenthe Nyár, amely a vármegye egyetlen nyári, szabadtéri színházfesztiválja.

Salgótarján és környékének nagyszabású vármegyei könyvtára a Balassi Bálint Megyei Könyvtár, mely az alapvető könyvtári elemeken túl kiállítótérrel, közösségi terekkel, mese és babaszobával várja a látogatókat, valamint éves programjai között helyet kapnak az író-olvasó találkozók, könyvtári foglalkozások, baba-mama programok, papírszínházi előadások, kézműves tevékenységek és családi napok is. A könyvtár lehetőséget biztosít az ide érkezőknek arra, hogy ismereteiket és műveltségüket gyarapítsák, egyfajta önképzésben vegyenek részt az

információk korlátlan és szabad hozzáféréssel. Ezt segíti elő a könyvtári folyamatok fejlődése, a szolgáltatások bővülése, valamint a munkafolyamatok gépiesítése és az internetes adatbázisok használata is. Az intézmény több mint 300 ezer dokumentummal várja az ide érkezőket, melyek hagyományos, de digitális formában is hozzáférhetőek.

A Dornyay Béla Múzeum őrzi Salgótarján nagyszabású ipari-bányászati múltját és emlékszik meg a régi időről, de tágabb tekintetben Nógrád vármegye történelmével, képzőművészetével és irodalomtörténetével kapcsolatos összeállítások is helyet kapnak itt. Állandó kiállításai között szerepel a "Nógrád az Új Korban", amely hét fejezetben meséli el a vármegye történetét, valamint a Mihályfi Ernő gyűjteményéből összeállított képtár a „A művésznek gyönyörűség a látás”, mely több mint nyolcszáz alkotással ábrázolja a XX. század első felének hazai művészeti irányzatait. Ezenkívül megtalálható még a múzeumban Gulácsy Lajos, Rippl- Rónai József, Mednyánszky László, Ulitz Béla, Derkovits Gyula és Czóbel Béla képeiből rendezett kiállítás is, illetve az „Üvegváros”, mely az Öblösüveggyár történetével és az ott művelt üvegfújással is foglalkozik. Időszakos bemutatói között szerepel a Salgótarjáni Tavaszi Tárlat és az Országos Rajzbiennálé, de az intézmény otthonként szolgál még Balázs János, salgótarjáni cigány festő művészeti és kéziratgyűjteményének, illetve Madách és Mikszáth anyagoknak. Szabadtéri kiállítási helyszínén pedig két gőzmozdony is áll, melyet a múzeum a MÁV kezdeményezésével helyezett el a főtéri vasútállomáson. Elsőként az acélgyár szertartályos tolató gőzmozdonya került ide, majd 2016-ban mellé került a dízelmechanikus tolatómozdony, amely 1963-tól az 1970-es évek végéig a síküveggyárban, később pedig az acélgyárban szolgált annak felszámolásáig.

A múzeum emellett egy másik kiállítóhellyel, a Bányamúzeummal is rendelkezik, amely három különböző helyszínen mutatja be a város bányászati múltját és eleveníti meg annak minden pillanatát. Egy volt tiszti lakásból kialakított kiállítóteremben tekinthetők meg a bányászok által használt eszközök, beleértve a korabeli viseleteket, szerszámokat, világító eszközöket, térképeket, üzemi fotókat, valamint a bányászat fejlődését bemutató dokumentumokat is. A kiállítóterem előtti udvaron kaptak helyet a mozdonyok, csillék és szállítóvagonok, melyek a bányászati tevékenység fontos eszközei voltak és szemléletesen bemutatják a szénészállítás egykori módszereit, valamint a bányászat technikai fejlődését.

A kiállítás legizgalmasabb helyszíne a föld alatti múzeum, mely a korábbi József aknából került kiállításra 1965-ben. A 290 méteres földalatti vágatrendszer bejárása során a látogatóknak lehetőségük van megismerkedni azzal, hogy milyen is volt az élet a felszín alatt. Kiállított bányászbábuk mutatják be interaktív módon a korabeli munkafolyamatokat, beleértve a kézi és gépi jövesztést, rakodást és szénészállítást. A kiállítási tárgyak között szerepelnek még

különböféle bányászati eszközök és szerszámok, történelmi gépek, mint a fűrőgépek és fejtőkalapácsok, valamint régi bányavasút és a vízelvezetést bemutató csatornák is.

A Salgótarjáni Néptáncművészetért Közalapítvány és Táncház gondoskodik Salgótarján tánc kultúrájának megőrzéséről és otthonaként szolgál az 1975-ben megalakult Nógrád Táncgyűttesnek. Az együttes főként a palóc hagyományokat ápolja, bemutatva a palóc kultúra jellegzetes tánc lépéseit, de előadásaikban a Kárpát-medence magyar és nemzetiségi táncai is helyet kapnak. Rendszeresen részt vesznek Salgótarján és Nógrád vármegye rendezvényein, emellett rangos hazai és nemzetközi néptáncfesztiválokon is fellépnek.

Főbb kulturális rendezvények:

Nemzetközi Dixieland Fesztivál a jazz és dixieland zene tradicionális hagyományait ápolja és nemcsak hazai, hanem nemzetközi előadókat és együtteseket is vonz, akik a műfaj legjavát képviselik. A rendezvényen emellett egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a kortárs jazz, a main stream és a világzene képviselői is.

Zenthe Nyár-Szabadtéri Színház Fesztivál a nyári hónapok során szabadtéri programot kínál Salgótarján Fő terén, melynek keretében különböző műfajú előadások kapnak helyet a színpadon. Megfordulnak itt a klasszikus drámák és zenés darabok is, amelyek a helyi és országos hírnévű művésztszolgálatok közreműködésével kerülnek megrendezésre.

Nógrádi Nemzetközi Folklór Fesztivál célja, hogy bemutassa a helyi és a környező közösségek népművészetét, beleértve ebbe a néptáncot és népzene, valamint a hagyományos viseleteket is. A rendezvénynek a salgótarjáni környező települések és Szlovákia ad otthont, de ennek keretén belül kerül megrendezésre Salgótarjánban a Tarjáni Folk és Szlovák napok is.

Az Augusztus 20.-ai ünnep tiszteleg az államalapító Szent István előtt, mely minden évben megrendezésre kerül Salgótarján Szent István terén és a Fő téren. A program keretében a színpadon fellépnek ismert előadók, mint például Demjén Ferenc, Szikora Róbert az R-GO éneke és a Neoton Família, de vidámpark és tűzijáték is várja az ide érkezőket.

A Bányaréms Fesztivál egy különleges esemény, amely a város ipari múltjának és bányászati örökségének állít emléket. Az eseménynek a Bányamúzeum ad otthont, ahol a látogatók közelebbről is megismerkedhetnek a bányászattal, miközben egy erőpróba keretében kiderül, ki érdemli a város legerősebb „bányász” címét.

4.4 Turizmus és idegenforgalom

A rendszerváltást követően Salgótarján gazdasága jelentős változásokon ment keresztül, ugyanis a város hagyományos iparágai, különösen a bányászat és az ipar, fokozatosan leépültek.

A városvezetés és a helyi közösség ezért fordult a turizmus és az idegenforgalom irányába, mint potenciális kitörési lehetőséghez, amely új lendületet adhatott volna a gazdaságnak. Ennek következtében számos kezdeményezés indult, de a korábban már meglévő infrastruktúra, amelyet a piaci alapú átszervezés során átalakítottak vagy leépítettek, nem volt képes megfelelő alapot nyújtani az idegenforgalmi fellendüléshez.

Jelenleg Salgótarján északi részei kiemelt szerepet játszanak a helyi turizmusban, mivel itt található a város legjelentősebb turisztikai központjai is, köztük Salgóbánya, Eresztvény és Somoskő. A térség gazdag természeti és kulturális látnivalókban, erdei tornapályák és tanösvények vezetnek keresztül a város körüli erdőségeken, miközben egykori várak, vulkánok csúcsai, források és geológiai képződmények nyújtanak felejthetetlen élményeket az ide látogatóknak.

Salgóbánya természeti környezetben, a Karancs-Medves vidékén helyezkedik el, mely magába foglalja Salgótarján egyik legjelentősebb történelmi műemlékét, a 625 méter magasan fekvő Salgó várat, ahonnan panorámás kilátás nyílik a környező tájakra, beleértve a Mátra és a Cserhát hegyeit, valamint Salgótarján egyes városrészeit. A Salgó vártól nem messze található további két természeti képződmény, a Boszorkánykő és a Pécskő-hegy is, amelyekhez geológiai tanösvények vezetnek fel.

A faluban található a Geocsodák Háza Látogatóközpont, amely a régi salgóbányai kaszinó épületében kapott helyet és 2015 óta üzemel. Az intézmény három állandó és egy időszakos kiállítással rendelkezik, amelyek sokoldalúan mutatják be a térség kulturális és természeti értékeit. A kiállítások között szerepel A Salgó vár évszázadai, amely a történelmi vár múltját tárja fel, a Novohrad-Nógrád Geopark földtani értékei, amely a környék geológiai érdekességeit ismerteti, valamint a Karancs-Medves határőrzoi, amely a határőrizet történetét mutatja be. Emellett egy tablósorozat tiszteleg Komlóssy Erzsébet, a híres operaénekesnő életútja és munkássága előtt.

Eresztvény szintén kedvelt célpont, ahol túraútvonalak és kilátók kínálnak lehetőséget a természet felfedezésére. A túraútvonalak csomópontjában található az Eresztvényi Látogatóközpont, amely egyaránt kávézóként, kiállítóteremként és pihenőhelyként is működik. A látogatóközpont közvetlen szomszédságában található egy játszótér és az eresztvényi Madárpark, amely különleges programoknak ad otthont, az ide érkező gyerekeket például gyereknapok és más szórakoztató rendezvények várják, miközben a Madárpark lehetőséget biztosít az eresztvényi erdők madárvilágának játékos megismerésére is.

Somoskő különleges történelmi és kulturális jelentőséggel bír, hiszen itt található a középkori Somoskő vára, amely jelenleg Szlovákia területéhez tartozik. A vár lábánál helyezték

el a híres Petőfi kunyhót, amely Petőfi Sándor egykori látogatásának állít emléket, valamint a szlovák határ mentén húzódó Somoskői Vadaspark is a faluban kapott helyet, ahol szarvasok, muflonok, őzek és vaddisznók természetes környezetükben figyelhetők meg.

Magát a várost, ahogyan a korábbiakban már említettem, dombok és hegyek veszik körbe, melyek közvetlenül a városközpontból is elérhetőek, közül kiemelkedik a Kálvária, amely a város egyik jelentős turisztikai nevezetessége. A hegy tetején található a Magyar Feltámadás Barlangja, valamint Szent István király és Szűz Mária szobra, továbbá az országzászló emlékhely, amelyek mind kulturális és vallási értékekkel gazdagítják a területet.

Salgótarján és környéke számos egyéb látnivalót kínál a természet és a történelem iránt érdeklődők számára. A Bazaltorgona geológiai képződménye Bükk-rét és Somoskőújfalu között található, míg Salgóbanán a Zagyva-forrás várja a kirándulókat. A Karancs-hegy tetején kapott helyet a Karancs-kilátó, ahonnan tágas panoráma nyílik Salgótarján környező tájaira és a közelben található Margit-kápolnára.

A Medves-vidéken található Szilvaskő, valamint Besztercén a Tó Strand és a Csillagvizsgáló, amelyek az ide érkező túrázók körében különösen népszerűek. A Baglyaskő vár romjai alatt kiépült Természetvédelmi Látogatóközpont nemcsak a környék történelmét, hanem természeti értékeit is bemutatja. Emellett a Zagyvarónai Salakhegy, amely egyedi ipari örökségi helyszín, főként azok számára, akik a város ipari múltját szeretnék jobban megismerni.

Épített látnivalók a városban:

– Radnóti szobor	Főtér – József Attila Művelődési Központ előtt
– Báthory szobor	Kórház
– Kisugárzás dombormű	Salgóbanya, Meredek út 16.
– Kossuth Lajos mellszobra	Kossuth út – Bírósággal szemben
– Üvegfüvő szobor	Öblösüveggyár előtt
– Üvegfüvők szoborcsoport	Öblösüveggyár mellett
– Térplasztika	Wamsler előtt
– Madách szobor	Megyeház előtt
– Szent István szobor	Nyugati városrész
– Balázs János cigányfestő	Pécskő út
– Rákóczi emlékpark	Tarján Vendéglő mellett
– Első világháborús emlék	Római Katolikus templom talapzatán – Rákóczi út
– Emlékmű az 56-os sortűz	Vármegyeháza előtt
– Förster Kálmán szobor	Főtér- József Attila Művelődési Központ előtti park

Ezen területeken végzett turisztikai beruházások hiánya, a meglévő természetes és épített látnivalók állapotának romlása és a marketing tevékenységek kihagyása miatt Salgótarján nem tud igazán versenyképes turisztikai célponttá válni. A közlekedési hálózat fejletlensége, a szálláshelyek és szolgáltatások hiánya, valamint az élményalapú programok szükségessége tovább nehezíti a turisztikai központok fejlődését és népszerűsödését, mely biztos gazdasági alapot jelenhetne a város számára.

A város idegenforgalmának fő forrását a vendégturizmus jelenti, az utóbbi években bár történtek bizonyos fejlesztések a turisztikai szektorban, ezek önmagukban nem voltak elegendők a vonzerő jelentős növeléséhez. Ennek következtében a látogatószám csak csekély mértékben emelkedett, hiszen a turisták többsége belföldről érkezik és jellemzően nem töltenek hosszabb időt a városban, melynek így gazdasági hatása elmarad, ezért, amint azt a 6. táblázat is mutatja, a kiadható szálláshelyek száma folyamatos csökkenést mutat.

6. táblázat: Kiadható férőhelyek száma a városban

2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
976	990	856	813	848	798	564	574	574	576	576	552

Forrás: saját szerkesztés SMJV Önk. (2021) alapján

4.5 Humán közszolgáltatások

Salgótarjánban és a környező településeken élő lakosság közoktatási és egészségügyi ellátását elsősorban a város központjában működő intézmények biztosítják. Az oktatási intézmények általános és középiskolákat, szakképzőket és felsőoktatási lehetőségeket kínálnak, míg az egészségügyi ellátást a kórház, szakrendelők, háziorvosi rendelők és gyógyszertárak biztosítják.

Egészségügy és szociális ellátás

A város szociális és egészségügyi ellátásáról, azok koordinálásáról a Szociális és Egészségügyi Központ gondoskodik. A járóbeteg szakellátását, valamint a folyamatos gondozást, ellátást és utógondozást a Kórház Rendelőintézete biztosítja azokban az esetekben, amelyek nem igényelnek fekvőbeteg ellátást. A szakrendelések a rendelési időben vehetők igénybe és elérhetőségük attól függ, hogy az adott ellátás milyen feltételekhez kötött. Amennyiben a szakrendeléshez háziorvosi beutaló szükséges, a beteg a beutalóval jelentkezik az adott rendelésen, viszont beutalót nem igénylő szakrendelések esetén a beteg közvetlenül, saját kezdeményezésére is felkeresheti a rendelést.

A fekvőbeteg ellátást a Szent Lázár Megyei Kórház biztosítja, amely kiemelkedő, európai színvonalú intézményként működik és „Nógrád megye legjelentősebb egészségügyi központja, amely számos járó- és fekvőbetegellátásnak ad otthont. Jelentőségét hangsúlyozza, hogy vonzáskörzete az államhatáron is átnyúlik, hasonló kapacitású intézmény csupán Vácon, Egerben és Miskolcon található (Megérti, 2022:46)”. Az intézmény a közelmúltban került teljes felújításra, amely az ott dolgozók és betegek számára korszerű feltételeket biztosítanak, valamint a fejlesztés részeként került nemrégiben megépítésre a modern onkológiai osztály is.

A betegek ellátásban résztvevő intézmények:

- Egészségügyi és Szociális Központ
- Szent Lázár Megyei Kórház
- A Kórház Rendelőintézete
- Mentőállomás
- 10 db gyógyszertár
- 22 db háziorvosi rendelő
- 1 db hajléktalanok háziorvosa
- 6 db gyermekorvosi rendelő
- 10 db fogorvosi rendelő

Salgótarján Megyei Jogú Város szociális és gyermekjóléti szolgáltatásait a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása keretében végzi. A központ feladata, hogy a Salgótarjáni járás településein biztosítsa az idősebb és fogyatékos személyek ellátását, a hajléktalanellátást, valamint a család- és gyermekvédelmi szolgáltatásokat.

A civil és magánszervezetek szerves részét képezik a város társadalmi életének és aktívan hozzájárulnak a közösség jólétéhez. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Salgótarjáni Csoportja kiemelkedő szerepet játszik a rászorulóknak támogatásában, legyen szó szociális segélynyújtásról, étkeztetésről, ruházati adományokról vagy akár lelki támogatásról. Ezen túlmenően az NRG-I Kft. fontos szerepet vállal az egészségügyi ellátás terén, különös tekintettel az otthonápolásra és az otthoni szakellátásra.

Gyermekjóléti ellátás:

- Gyermekjóléti Központ
- Gyermek napközbeni ellátása
- Gyermek átmeneti gondozása
- Bölcsődei ellátás

Szociális ellátás:

- Idősek ellátása
- Fogyatékos és demens személyek ellátása
- Hajléktalan személyek ellátása
- Pszichiátriai betegek közösségi ellátása
- Szenvedélybetegek közösségi ellátása
- Házi segítségnyújtás
- Családsegítés

Oktatás

A város számára az oktatás terén elengedhetetlen, hogy az itt élők különböző tanulási forma közül tudjanak választani, mely tényező a fiatalok városban tartása szempontjából is jelentős szerepet játszhat. „A közoktatási feladatellátás és intézményszerkezet az utóbbi években nagy változáson ment át, hiszen az oktatás-nevelés intézményei (óvodák kivételével) állami fenntartásba kerültek. Salgótarján városának korábbi oktatáspolitikájához továbbra is kapcsolódnak, illetve együttműködve a város gazdasági szereplőivel, a város vezetésével konstruktív megoldásokat keresnek és szeretnének megvalósítani a jövő városa érdekében (SMJV Önk., 2021:27).”

Salgótarjánban 2016-ban indult el egy nagyszabású óvodafejlesztési program, amely 2019 után is folytatódott. Jelenleg a városban 11 önkormányzati fenntartású tagóvoda működik, valamint a Jó Pásztor Katolikus Óvoda, amely egy egyházi fenntartású intézmény. Az óvodai nevelés meghatározó intézményei közé tartozik a Mackóvár Központi Óvoda, Hétszínvirág Tagóvoda és a Gyermekkert Tagóvoda.

Salgótarjánban két különálló általános iskolai rendszer biztosítja az alapfokú oktatást a gyerekek számára. Az egyik rendszer a Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium, amely 7 tagintézménnyel a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ irányítása alatt áll és az állami fenntartású közoktatás keretein belül működnek. A másik rendszer az Uzoni Péter Gimnázium és Általános Iskola, amely a HIT Gyülekezete fenntartásában működik, ez az intézmény egyházi fenntartású, valamint vallási alapú nevelési és oktatási elveket követ. A városban elérhető iskolák közül kiemelkedik a Beszterce-lakótelepi Tagiskola, a Dornyay Béla Tagiskola, a Petőfi Sándor Tagiskola és a Kodály Zoltán Tagiskola.

A rendszerváltást követően valamennyi középfokú intézmény megmaradt, de azok többségében szerkezet és profilváltás is történt. „A középfokú intézményi struktúrát ma kétféle

fenntartásban működő intézmények alkotják. Egyik blokkban található az állami fenntartóként működő Salgótarjáni Tankerületi Központhoz tartozó gimnáziumok, míg a másikban az Innovációs és Technológiai Minisztérium fenntartásában működő Nógrád Megyei Szakképzési Centrum szakképző intézményei (SMVJ Önk., 2021:28).” Salgótarján jelentős középiskolái közé tartozik a Salgótarjáni Bolyai János Gimnázium és a Salgótarjáni Madách Imre Gimnázium, amelyek kiemelkedő gimnáziumi oktatást nyújtanak, különös hangsúlyt fektetve a nyelvi, természettudományos és humán képzésekre. A szakképzés terén meghatározó a Nógrád Vármegyei SZC Stromfeld Aurél Technikum, amely műszaki és informatikai, valamint a Nógrád Vármegyei SZC Táncsics Mihály Technikum, amely gazdasági, kereskedelmi és vendéglátóipari képzéseket kínál.

Salgótarján jelenleg nem rendelkezik önálló egyetemmel. Korábban, 1972-ben a Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi-Számviteli Kara kihelyezett intézményt indított a városban, amely 2013-ig működött, de végül a diákok számának csökkenése és a felsőoktatási törvény változása miatt bezárt, melynek következtében Salgótarján és egész Nógrád vármegye felsőoktatási intézmény nélkül maradt. A helyzet javítása érdekében az Önkormányzat 2017-ben együttműködési megállapodást kötött az Óbudai Egyetemmel, melynek eredményeként csökkentett létszámú felsőfokú szakképzés indult mérnöki területen.

4.6 Szabadidős tevékenységek

Salgótarjánban a sportolási lehetőségek sokszínűsége és elérhetősége messze meghaladja a szórakozási kínálatot és annak számát, ugyanis a városban több sportágban működnek aktív egyesületek, amelyek komoly hagyományokkal és versenyeredményekkel büszkélkedhetnek megyei és országos szinten. Ezzel szemben a város szórakozási lehetőségei korlátozottabbak, a helyi közösségi események, időszakos rendezvények és néhány vendéglátóhely biztosít némi kikapcsolódási lehetőséget, viszont a választék viszonylag szűk körű.

Sport

Salgótarján számos sportágban kínál sportolási lehetőséget, ahol minden korosztály és érdeklődési kör találhat magának megfelelő tevékenységet, legyen az beltéri vagy szabadtéri. A városban több ilyen célra kiépített intézmény is megtalálható, mint a Városi Sportcsarnok és a Sportcentrum, Tanuszoda és Táncház, amelyek kiválóan alkalmasak különféle sportágak gyakorlására és közösségi események megszervezésére is.

A Városi Sportcsarnok Salgótarján egyik legnépszerűbb sportlétesítménye, mely a sportoláson kívül számos sporteseményeknek, kulturális programoknak és közösségi

rendezvényeknek, például koncerteknek, kiállításoknak is helyet ad. Maga a csarnok rendelkezik egy nagy küzdőtérrel, ahol lehetőség van különböző sportágak, például kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás mérkőzéseinek a lebonyolítására is, illetve a nézőtér kapacitása elegendő helyet biztosít a szurkolásra a hazai csapatoknak és a versenyzőknek.

A küzdőtér egyik különlegessége a falmászó fal, amely lehetőséget nyújt a gyakorlásra a sziklamászás kedvelőinek, különösen gyerekeknek, akár órákon való részvétellel is. Emellett a csarnok időnként szabadtéri programokat is szervez a sziklamászó csoportok számára, így a résztvevők a szabadban is kipróbálhatják megszerzett tudásukat.

A sportcsarnokban ezen kívül több kisebb terem és konditerem is rendelkezésre áll, melyek lehetővé teszik, hogy különböző sportágak is megtalálják a számukra megfelelő edzés helyet. A konditermek modern gépekkel vannak felszerelve, ugyanis nemrégiben történt itt felújítás, míg emellett a kistermek különféle csoportos és egyéni sportfoglalkozásnak biztosítanak helyszínt, mint például judo, karate, tánc és pilates. Ezek a termek rugalmasan használhatók, edzésre, oktatásra és versenyekre is bérbe vehetők.

A csarnok mellett található a Sportcentrum, ahol három salakos tenispálya, három salakos kispálya és egy világítással ellátott műfüves pálya biztosít lehetőséget a sportolásra, melyek ideálisak hazai kispályás labdarúgó mérkőzések megtartásához. A téli hónapokban a tenispályákat buborékfóliás sátor borítja, így a teniszezők számára az edzések zavartalanul folytathatók a hideg időszakban is. A sportcentrum területén ezek kívül megtalálható még egy modern játszótér, három szabadtéri edzőgép és egy kültéri pingpongasztal is.

A Salgótarjáni Tanuszoda egy olyan létesítmény, amely kifejezetten az úszásoktatás és a szabadidős úszási lehetőségek biztosítására jött létre. A célja az, hogy minden korosztály számára elérhetővé tegye az úszás alapjainak elsajátítását, illetve lehetőséget biztosítson a rendszeres gyakorlásra. Az uszoda rendelkezik egy nagy úszómedencével, melynek kialakítása alkalmas arra, hogy a kezdők, a haladók, valamint a különböző igényekkel érkező sportolók is megtalálják a számukra megfelelő pozíciókat és kényelmesen elférjenek. Az oktatás során tapasztalt úszásoktatók segítik az alapvető úszástechnikai ismeretek elsajátítását, valamint a vízbiztonság megőrzését.

Az uszoda oktatási időszakban iskolás csoportokat is fogad, támogatva ezzel a diákok testnevelési óráit és rendszeres úszásoktatását. Emellett az intézmény időszakosan különféle programokat is szervez, mint például vízi aerobik órák és csoportos úszóedzések.

A térségben a sportlétesítményeken és edzőtermeken túl számos szabadtéri sportolási lehetőség is elérhető, ide tartoznak a motorsport pályák, a vadász- és horgászklubok, valamint a különböző túraútvonalak is. Emellett a városban és környékén több labdarúgó-, tenisz-,

röplabda- és kosárlabdapálya, illetve BMX és görkorcsolyapálya is megtalálható, különösen a Beszterce-lakótelepen és a Dolinka pálya környékén.

Szórakozás

Salgótarjánban a szórakozóhelyek sokszínűsége biztosítja, hogy minden korosztály találjon kedvére való kikapcsolódási lehetőséget. A fiatalokat klubok, sörözők várják, míg az idősebbek számára éttermek, kávézók és kulturális rendezvények kínálnak kikapcsolódást. A családok közös programokon, például szabadtéri koncerteken, mozizáson vagy kulturális és turisztikai eseményeken vehetnek részt.

A vendéglátóhelyek közül különösen népszerű a Galcsik Fogadó, mely hagyományos ételeivel és családi hangulatával vonzza a látogatókat, míg a Kis Kulacs vendéglő kisebb környezetben kínál minőségi ételeket, melyet sokan kedvelnek a helyiek és a turisták közül is. A Tarján Vendéglő kedvelt helyszín, amely nemcsak az egyszeri étkezésekre ideális, hanem nagyobb rendezvények, például esküvők, születésnapok, konferenciák és tematikus események megszervezésére is kiváló lehetőséget kínál. Nemrégiben épült a Colosseum Étterem és Vendéglő, mely a Beszterce-lakótelepen található és tágas helyszíne, változatos menüje révén hamar a helyi lakosok kedvelt célpontjává vált.

A fiatalok körében különösen népszerű az Apolló Mozi és a hozzá tartozó Apolló Dance Hall, ahol a filmvetítések mellett bulik és zenei rendezvények is megtartásra kerülnek. A mozi két, kényelmes székekkel felszerelt, eltérő méretű termével, korszerű technológiájával és változatos filmkínálatával várja a látogatókat. Műsorán a legújabb nemzetközi és hazai sikerfilmek, családi filmek, valamint időnként művészeti és dokumentumfilmek is szerepelnek.

Az Apolló Dance Hall az Apolló Rendezvényközpont működtetésében álló éjszakai klub, a város egyik legismertebb szórakozóhelye. Az esték során változatos zenei stílusok szólnak, beleértve a popot, dance-t, R&B-t és a retro slágereket, így a klasszikustól egészen a legfrissebb toplistás zenéig. Az Apollóban rendszeresen ismert DJ-k és helyi énekesek, zenészek lépnek fel, valamint gyakran rendeznek tematikus eseményeket is, mint például Retro esteket, ahol a 80-as és 90-es évek slágerei szólnak vagy modern elektronikus bulikat, ahol a legújabb pop zenék hallhatóak.

A városban számos kocsma és pub, például a Jager és a Spáten söröző, kínál szórakozási lehetőséget a fiatalok számára. Ezek a helyek nemcsak széles italválasztékkal, hanem szórakoztató programokkal, például biliárddal és dartsal is várják a vendégeiket.

Nemrégiben épült a Grund Játsszóház, amely egy beltéri kialakítású szórakoztató központ a városban, főként a kisgyerekek számára. Megtalálhatók itt a szokásos játszóházi elemek, mint

például csúszdák, labdamedencék, ugrálóvárok, mászóakák és különböző ügyességi játékok, valamint a játszóház az általános nyitvatartáson túl gyakran szervez születésnapokat, családi rendezvényeket és baba-mama klubokat is.

A Beszterce- lakótelepen található a Salgótarjáni Strandfürdő, a város egyik régi, ikonikus szórakozóhelye, mely időszakos nyitvatartással, azaz júniusban, júliusban és augusztusban várja az ide érkezőket. A strand rendelkezik egy nagyobb úszómedencével és egy kisebb, sekélyebb gyermekmedencével is, így minden korosztály számára lehetőséget nyújt a fürdésre. Területén található még két aszfaltozott streetball pálya, három kézilabdapálya és egy játszótér is, valamint itt üzemel a „Belemenés Beach Bar”, amely nyáron várja a bulizni vágyó fiatalokat és szervez hazai kézilabda mérkőzést.

5. KOMPETENCIA MARKETING

A következő részben szeretném részletesen bemutatni a város kompetenciaalapú marketingtevékenységét, amely révén a település kiemelkedő adottságait és versenyelőnyeit igyekszik hatékonyan kommunikálni a célcsoportjai felé. Ez magában foglalja a gazdasági, turisztikai, kulturális és társadalmi fejlesztések hangsúlyozását, valamint azokat a marketing eszközöket, amelyekkel a város vonzóvá teszi magát a befektetők, turisták és a lakók számára.

5.1 Kínálati kompetencia

Salgótarján kínálati kompetenciája azt mutatja meg, hogy a város mennyire képes versenyképes szolgáltatásokat, korszerű infrastruktúrát és magas színvonalú életminőséget biztosítani a célcsoportok számára. Emellett magában foglalja azokat a fejlesztéseket és jövőbeli terveket is, amelyek hozzájárulnak egy élhetőbb és vonzóbb városi környezet kialakításához. Mindez jelentős mértékben hozzájárul a város vonzerejének növeléséhez és piaci pozíciójának megerősítéséhez, különösen akkor, ha azt más településekkel és régiókkal hasonlítjuk össze.

Már megvalósult vagy folyamatban levő fejlesztések

A 2000-es években több kisebb projektből álló városrehabilitáció keretében újult meg Salgótarján városközpontja, melynek keretében új arculatot kapott a Szent István tér, az Apolló Centerben mozitermet alakítottak ki, korszerűsítették az autóbuszpályaudvart, a József Attila Művelődési Központot és a Városi Sportcsarnokot, valamint több általános iskola is felújításon esett át. Mindezek mellett pedig a legfontosabb program volt az EU-s forrásból finanszírozott, Tér a Városban-Város a Térben projekt, amely a Fő tér, a Művelődési Központ és Karancs

Szálló előtti terület teljes átalakítását jelentette. A Fő tér nyugati oldalán pedig létrejött a Förster emlékpark is, melynek keretében Förster Kálmán, Salgótarján első polgármesterének szobra köré parkot alakítottak ki.

A 2010-es években folytatódott Salgótarján belvárosának megújulása, amely magában foglalta az Erzsébet tér és a Múzeum tér korszerűsítését, az Apolló Center és a Dornyay Béla Múzeum részleges felújítását, de jelentős lépések történtek a kulturális intézmények modernizálásában is, például a Balassi Bálint Könyvtár teljeskörű felújítása nemcsak az épület átalakítását, hanem a könyvtári szolgáltatások bővítését is eredményezte. További fontos fejlesztések közé tartozott a Zenthe Ferenc Színház új kamaratermének kialakítása és a Táncház felújítása, amely a Nógrád Táncgyűttes számára nyújt új otthont. Az egyik legkiemelkedőbb beruházás az egykori Dornyay Turistaház felújítása volt Salgóban, amely szlovák-magyar együttműködés révén valósult meg, ennek következtében az épület 2023 nyarától kibővített funkciókkal és új tartalommal várja a látogatókat, tovább növelve Salgótarján turisztikai vonzerejét.

Jelenleg a város weboldala részletes tájékoztatást nyújt az utóbbi évek (2007-2024) során megvalósult városfejlesztési projektekről és beruházásokról, amelyek célja a település infrastruktúrájának, gazdasági helyzetének, közösségi életének és környezetének javítása volt. A honlapon megtalálhatók részletes információk a különböző gazdasági, kulturális és turisztikai fejlesztésekről, amelyek hozzájárultak a lakosság és a látogatók számára nyújtott szolgáltatások bővítéséhez és a város életszínvonalának növeléséhez.

Gazdasági terület:

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának szervezetfejlesztése (2013)

Napelemek telepítése Salgótarjánban (2014)

Déli iparterület úthálózat fejlesztése (2018)

Kultúra területe:

Gyermekmúzeum kialakítása Salgótarjánban (2016)

Bátki József Községi Ház energetikai felújítása (2016)

Salgótarjáni Táncház energetikai korszerűsítése (2022)

Turisztika területe:

„GeoTur” – A Novohrad – Nógrád Geopark ökoturisztikai fejlesztése (2012)

Ökoturisztikai fejlesztés Salgótarjánban (2017)

Nógrád vonzerejének növelése Gács és Dornay kulturális-történelmi-turisztikai központok együttműködésével (2020)

Humán közszolgáltatások területe:

A természettudományos oktatás módszertanának és eszközrendszerének megújítása a Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskolában (2012)

Mackóvár Központi Óvoda fejlesztése és bölcsőde kialakítása (2016)

Orvosi rendelők kialakítása a Nyugati városrészben (2023)

Sport és szórakozás területe:

Tarjáni gyermektábor energetikai korszerűsítése (2017)

Játszóház kialakítása és játszótér felújítása Salgótarjánban (2018)

Kültéri közösségi terek kialakítása, felújítása Salgótarjánban (2019)

Kiemelkedőbb projektek:

Salgótarján az utóbbi években nagy hangsúlyt fektetett a Szent Lázár Megyei Kórház teljeskörű felújítására és korszerűsítésére. A kórházfejlesztés keretein belül az egyik legnagyobb ilyen beruházása volt a 250 millió Ft támogatásból megvalósult Új Onkológiai Központ kiépítése. „A beruházás keretében 3.300 m² -es, három szintes, komplex onkológiai központ épületet húztak fel, amelynek pinceszintjén elhelyezkedő két korszerű besugárzóval vált teljessé a kórház regionális onkológiai központtá történő fejlesztése. Ezzel elérhetővé téve a legkorszerűbb intenzitás modulált sugárterápia (IMRT) és a képvezérelt sugárkezelés (IGRT) alkalmazásokat is (Szent Lázár, 2018:1).” Maga a projekt 2018-ban a Központ építésének előkészületeivel kezdődött meg, mely végül kész állapotában 2023. májusában került átadásra.

Másik nagyobb hangvételű beruházása volt a városnak a Salgótarjáni Vásárcsarnok és Piac energetikai korszerűsítése, mely magába foglalta az új fűtési rendszer kiépítését, a határoló falak újbóli szigetelését, napelemek telepítését a tetőre és mindezek mellett az épület ivó- és szennyvízhálózatának teljes cseréje, valamint a villamoshálózat felújítása is megtörtént. Megújult ezzel a piac külső része is, az aszfaltburkolatot térkőre cserélték és újabb zöldterületeket kialakítására is sor került. Az önkormányzat 2018-ban adta be az igényt a piac felújítására és ezt követően a munkálatok 2021-ben kezdődtek meg 1 milliárd 476 millió Ft-ból és végül a piac újbóli nyitására 2024. első negyedévében került sor.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár is teljes körű felújításon esett át nemrégiben, mivel a régi épület kívülről omladozott, korszerűtlen volt és fenntartása jelentős költségeket igényelt. A pályázat során nyert közel 450 millió Ft-ból került sor a könyvtár három szintes energetikai

fejlesztésére, mely tartalmazta a külső falak hőszigetelését, a homlokzat tetőszigetelését, nyílászárók cseréjét, csapadékelvezetés korszerűsítését, villamos- és fűtési rendszerek felújítását, valamint egy 50 kwp-s napelemes rendszer kiépítést is. Maga a felújítás 500 napot vett igénybe, 2020. novemberében kezdődött, a könyvtár részleges működése mellett és végül 2022. szeptemberében került átadásra új formájában az intézmény.

Nemrégiben, azaz 2024. szeptemberében indult meg a Salgótarjáni Városi Sportcsarnok átfogó energetikai korszerűsítése is. A támogatás közel 610 millió Ft-ba fog kerülni, amely fedezi a központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek fejlesztését, a külső falak hőszigetelését, napelemes rendszerek telepítését a tetőre, nyílászárók cseréjét, valamint a felújítás során projektarányos akadálymentesítésre is sor kerül. A tervezési folyamatok 2021-ben kezdődtek meg és idén ősszel került sor a munkálatok elkezdésére, amely várhatóan 2025. júliusában fejeződik be.

Tervezett fejlesztések

Salgótarján a Modern Városok Program keretében megfogalmazott „jövőképe egy olyan vonzó középváros kialakulásával számol, mely a megerősödve töltheti be a megye gazdasági és kulturális központi szerepét, emellett erősíti szerepét a főváros körüli, közép-magyarországi metropolisz térségben. A stratégia megvalósításával Salgótarján gazdasága egy dinamikusan fejlődő és továbbfejleszthető, alapvetően új ipari létesítményekre és ezeket kiszolgáló oktatási (közép- és felsőoktatás), valamint infrastrukturális létesítményekre (közlekedés, lakókörnyezet) alapozó fejlesztési irányba indítható el, mely jól kiegészíthető a város jelentős komparatív előnyére, a természeti környezetére építő turisztikai- és sportfejlesztésekkel.

A stratégia megvalósulása a lentebb kifejtett jövőkép és célok elérését vetíti előre, mellyel elérhető Salgótarján és térségének régóta várt felzárkózása. Ennek érdekében vezérprojektek kitűzésére van szükség, melyek reagálnak a város legfontosabb problémáira, önmagukba is jelentős gazdaságélénkítő szerepük van, több közülük a gazdaságfejlesztés mellett urbanizációs, városfejlesztési célt is szolgál (SMJV Önk., 2021:54).”

Gazdasági terület:

A Salgótarján 2030 programban új gazdasági zónák létrehozása és fejlesztése is szerepel, különös tekintettel a korábbi Öblösüveggyár és Acélgyár területére. Az itt tervezett fejlesztések célja a munkahelyek növelése és a helyi gazdaság fellendítése, ugyanis a program kiterjed új gazdasági területek kialakításra és fejlesztése (barnamezős területek rekultivációja), valamint a zöldmezős területek bővítésére is.

A programban szereplő fejlesztési elemek:

- Öblösüveggyár rekultivációja – a terület megvásárlása, meglévő épületek használhatóságának átvizsgálása, újrahaznosítása, a szennyezett terület rehabilitációja.
- Salgótarjáni SZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Szakiskolája új épületének kialakítása.
- Kereskedelmi, kulturális, rekreációs terület kialakítása, esetleg ipari turizmus (speciális kalandturizmus, élményelemek).
- „Volt” Acélgyár területének rekultivációja – ipari, gazdasági terület kialakítása.
- „Önfenntartó Város” energetikai program kialakítása, krakkolómű, napelemek kiépítésével.
- Hadiipar letelepedése és elektronikai hulladékfeldolgozó kialakítása az energetikai program mellett.
- Az üvegipar és az üvegpalackgyártás technológiai fejlesztése.
- Ipari Park bővítése új területek megvásárlásával.
- Kompetenciaközpont, valamint Tudományos és Technológiai Park létrehozása Salgótarjában (K+F Központ és Inkubátorház kialakítása).

Humán közszolgáltatások területe:

A Salgótarján 2030 programban továbbá szerepelnek tervek a humán terület fejlesztésére is, melynek egyik legfontosabb célja az oktatás teljeskörű fejlesztése és modern felzárkóztatása a jövő gazdaságának megalapozásához. Az iskolák korszerű fejlesztése és egy egyetem kitelepítése a városba itt tartaná a tovább tanulni vágyó fiatalokat, illetve elősegíteni a képzetlen munkaerő fejlődését. Az egészségügyi gazdaság fejlesztése hozzájárulna további munkahelyek teremtéséhez és a területen dolgozók munkájának elismeréséhez is.

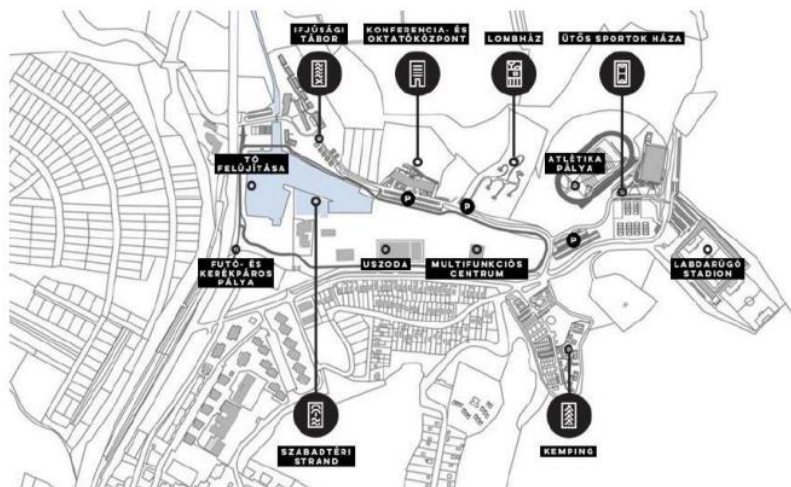
A programban szereplő fejlesztési elemek:

- Egyetemi oktatás fejlesztése (Óbudai Egyetem - új campus, oktatóbázis, kiszolgáló épületek, képzőhelyekkel).
- Nógrád Vármegyei Szakképzési Centrum Kereskedelmi és Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola új épületének kialakítása az Öblösüveggyár területén.
- Nógrád Vármegyei Szakképzési Centrum Stromfeld Aurél Technikum - új tanműhelyek, oktatóbázis kialakítása az iskola, vagy a Tűzhelygyár területén.
- Semmelweis Egyetem Kanizsai Dorottya Többcélú Szakképző Intézménye új épületének kialakítása a volt Pénzügyi és Számviteli Főiskola épületében.
- Általános iskolák épületeinek felújítása.

- „Garzon” épületében az Onkológiai Központhoz kapcsolódóan nővéres orvosszálló, valamint betegek kezelése során kiadható szálláshelyek kialakítása.
- Időotthon kialakítása kihasználatlan önkormányzati, vagy állami tulajdonú funkcióvesztett ingatlanban.
- Radiológiai osztály fejlesztése.
- Műtők fejlesztése.

Turizmus és sport területe:

A program kitér a turizmus fejlesztésére is, hiszen Salgótarján egyik legnagyobb előnye a földrajzi fekvéséből származó természeti adottságok, melyek kihasználásával és fejlesztésével vonzóvá teheti a várost és környékét a turisták számára. Ahogyan azt a 11. ábra is mutatja, a Beszterce lakótelepen található Tóstrand turisztikai fejlesztése az új szórakozási, kikapcsolódási és sportolási lehetőség kiépítésével pedig nemcsak az ide érkezőket vonzaná, hanem a lakosság körében is egyfajta pozitív képet alakítana ki a városról, mely tovább erősítené az itt maradásukat.

11. ábra: Tóstrand Sport-és Rekreációs Központ

Forrás: SMJV Önk., 2021, p. 106

A programban szereplő fejlesztési elemek:

- Városi strand kialakítása
- Tó rekultivációja
- Ifjúsági tábor fejlesztése, korszerűsítése
- Kemping teljes felújítása
- Konferencia és Oktatóközpont kialakítása (Strand Hotel felújítása)
- Futókör és kerékpárpálya létesítése

- Ütős Sportok Háza kialakítása
- Atlétikai pálya megépítése
- Multifunkciós sportcsarnok megépítése
- Egy 50 méteres sportuszoda kialakítása
- Lombházak kialakítása
- Jégcsarnok megépítése
- Élményalapú turisztikai elemek kialakítása a város egyik turisztikailag frekventált területén (kalandpark, extrém kilátó stb.)
- Eresztvény, Salgóbanya és Somoskő turisztikai fejlesztése
- ROBOTLAND – robottechnológiai élmény- és turisztikai innovációs központ

Kultúrával kapcsolatos fejlesztési részletek:

- Városháza épületének teljes körű felújítása
- A „volt” II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola épületének színházzá történő átépítése

A városvezetés komoly terveket és kezdeményezéseket indított a turizmus fejlesztésére, amikor a fogaskerekű kisvasút újbóli kiépítését tűzték ki célul, Salgótarján és Salgóbanya közötti mintegy 9 kilométeres szakaszon. Az első tervek már 2012-ben elkészültek, azonban ezeket további kiegészítésre szorultak. A kormány kormányhatározatban rögzítette a keskeny nyomtávú kisvasút építésének tervét, valamint a salgótarjáni kisvasút megvalósíthatósági tanulmányának elkészítését.

A jelenlegi kisvasút-terv eltér a 2012-es változattól, ezért az előkészítő munkálatokra a kormány 2019-ben 15 millió forintot ítelt meg a Nógrád Megyei Kormányhivatalnak.

Fejlesztés rövid leírása:

„A projekt keretében Salgótarján központja és Salgóbanya között – korábbi kisvasúti nyomvonal helyén – megépül egy 9 km hosszú egyi vasúti pálya 2 végállomással, 6 megállóhellyel és a nyomvonal mentén megvalósított fejlesztésekkel (KTE, 2020).”

Kiépített programterv:

- A Király-táró megnyitása és gyalogos bejárhatóságának biztosítása.
- A szénbunker show-elemmé alakítása, amely vetítéssel és fényjátékkal mutatja be az Acélgyár fénykorát.
- A Brenzalján siklópálya kiépítése, néhány bányabejárat és romos épület helyreállítása.
- A Hotel Medves udvarába nyúló 2. táró bányavasúti látogatóközponttá fejlesztése, valamint a Medves-fennsíkra nyíló szellőzőkürtő kijárattá alakítása.

- Kerékpárút kiépítése a Salgótarján-Salgóbánya és Salgóbánya-Medves-fennsík közötti szakaszon.
- A projekt keretében három szerelvény beszerzése, amelyek egyenként 90 utas és 18 kerékpár szállítására alkalmasak.

Útvonalak és lehetséges megállóhelyek:

1. Salgótarján külső vasútállomás
2. Salgótarján Főtér vasúti megálló
3. Jónás-telep és Szajka Ferenc stadion
4. Szénbunker-kitérő
5. Új köztemető
6. Kútház
7. Brenzalja
8. Salgóbánya-Zenthe Ferenc emlékpark
9. Medves Hotel régi vasúti üzem

5.2 Kommunikációs kompetencia

Annak érdekében, hogy Salgótarján üzenete elérje a célközönséget, elengedhetetlen az offline és online marketingkommunikációs eszközök tudatos és rendszeres használata, ugyanis a hatékony kommunikáció hozzájárul a bizalom kialakításához és erősíti a lakosság elkötelezettségét a város iránt. A kommunikáció során számos eszköz áll rendelkezésre, amelyeket az üzenet jellegéhez igazítva választ ki a város és a marketingkommunikációs stratégia megtervezésével együtt támogatja a kialakított imázs pozitív irányba történő befolyásolását. Ezek az eszközök magukban foglalhatják a hagyományos médiát, például a nyomtatott sajtót, a rádiót és a televíziót, valamint a modern digitális platformokat, mint a közösségi média, a városi weboldalak és az online hirdetések.

Offline kommunikációs eszközök

Az offline kommunikáció olyan hagyományos csatornákat és eszközöket jelent, amelyekkel a város az üzenetét közvetlen, internetkapcsolat nélküli formában juttatja el a célközönséghez, azaz a lakossághoz, turistákhoz és befektetőkhez.

Címer és zászló

Salgótarján hivatalos városi státuszát 1922-ben kapta meg, azonban az első címere csak 1938-ban született meg. A város címere ezt követően 1967-ben módosult a szocialista korszak

ideológiái és követelményei alapján, tükrözve a kor politikai és társadalmi helyzetét. A rendszerváltás után, 1992-ben Salgótarján Önkormányzata elfogadta a ma is használatos címet, amely visszatekint a város történelmére és szimbólumaira is.

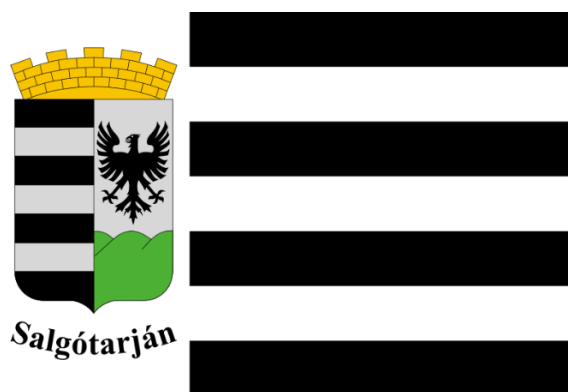
Ahogy az 12. ábra is mutatja, maga a címér egy pajzsot jelképez, mely három részből tevődik össze. A címér jobb oldalán a fekete mező jeleníti meg Salgótarján ipari és bányászati múltját, benne három fehér sávval, amelyek a városon áthaladó Salgó-, Tarján- és Pécskő-patakok folyását szimbolizálják. A bal oldali részben a zöld domb a város természeti környezetére utal, míg a fekete sas a honfoglaló magyarok Tarján törzsét jelképezi. A pajzs tetején az arany színű, öt részre osztott koronát formázó bástya látható, amely a várost körülvevő várakra utal.

12. ábra: Salgótarján címere

Forrás: Wikipédia, 2024

Salgótarján kezdeti zászlója négy fekete és három fehér sávból állt, azonban ezt a szocialista időszakban egy teljesen piros háttérre cserélték, amelynek közepén a város neve szerepelt. Ma Salgótarján zászlója, mely a 13. ábra alapján is jól látható módon visszatükrözi a hivatalos címet. A zászló két részből áll, egyik felén a város címere található, míg a másik felén fekete alapon három fehér sáv kapott helyet.

13. ábra: Salgótarján zászlója

Forrás: Wikipédia, 2024

Televízió

A Salgótarján Városi Televízió a város helyi médiuma, amely elsősorban a lakosság informálását, tájékoztatását szolgálja. Műsoraival igyekszik bemutatni a város mindennapjainak fontos eseményeit, mint a helyi híreket, kulturális programokat, sporteseményeket, közéleti történéseket és önkormányzati üléseket. Emellett figyelmet fordít a helyi értékek bemutatására is, legyen szó kulturális örökségekről, városfejlesztési projektekről vagy a helyi gazdasági élet szereplőiről. Gyakran készít interjúkat városi vezetőkkel, intézményvezetőkkel, szakértőkkel, valamint helyi lakosokkal is. Az STV műsorai nemcsak a helyi hálózaton keresztül érhető el, hanem online felületen is visszanézhető, például a TV saját weboldalán és a város közösségi felületein.

Főbb témái:

Az STV folyamatos figyelemmel kíséri Salgótarján infrastrukturális fejlesztéseit, beleértve az utak, parkok, közterületek modernizációját, az intézmények fejlesztését és új közösségi terek kialakítását is. Legújabb hírei közé tartozik a Városi Sportcsarnok jelenlegi fejlesztése, valamint a GRUND Játsszoház korábbi megépítésének népszerűsítése.

Emellett élő közvetítést ad a városi önkormányzati ülésekről, ahol a város jövőjét érintő fontos döntéseket hozzák meg, nemrégiben nyújtott betekintést a 2024. október 31.-ei városi közgyűlésbe is. Adásaival kiemelt figyelmet fordít még a város kulturális eseményeire, például fesztiválokra, színházi előadásokra, kiállításokra és különféle ünnepekre. A nyári időszakban különös hangsúlyt kapnak a Fő téren zajló rendezvények, mint a Zenthe Nyár és az Augusztus 20.-ai ünnepség. Friss hírei között említhető az Eresztvényben tartott Halloweeni buli és a Városi Sportcsarnokban rendezett Állásbörze.

A tv ezenfelül bemutatja még a helyi sportéletet is, mint a salgótarjáni csapatokat és sportolókat érintő híreket, mérkőzéseket, valamint a sportklubokban történő eseményeket. Jelenleg a kiemelt hírei közé tartozik a Mona Deja-vu Tánciskola teljesítménye, amely idén tizenegy világbajnoki címet szerzett.

Rádió

Nógrád vármegye és Salgótarján egyetlen helyi rádiója, a korábbi Focus Rádió, mely 2017-ben csatlakozott a Rádió 1 országos hálózatához és azóta Rádió 1 Salgótarján néven működik, szlogenjük: „Csak igazi mai sláger megy!”. A rádió fontos szerepet tölt be a helyi közösség életében, naprakész hírekkel, információkkal és szórakoztató zenei tartalmakkal látja el a hallgatókat. Rendszeresen foglalkozik a város és környéke eseményeivel, külön figyelmet fordítva a helyi művészek és zenészek bemutatására is.

A Rádió 1 Salgótarján műsorfelépítése a legnépszerűbb slágereket, programokat és híreket közvetíti a helyi közönség igényeinek megfelelően. A reggeli időszakban élő show, azaz Balázsék várják a hallgatókat, amely aktuális témákkal, humoros pillanatokkal, hírekkel és időjárásjelentésekkel indítja a napot, így biztosítva a hallgatók számára a naprakész információkat már kora reggel. A délelőtti órákban Györke Attila, míg a délutáni órákban Juhász Gergő várja a hallgatókat és ezekben az időszakokban a műsorvezetők főként a legnépszerűbb slágereket, gondosan összeállított zenei válogatásokat kínálnak. Emellett a Rádió 1 minden órában kiemelt figyelmet fordít a városi hírek közvetítésére is. Éjszakánként és hétfőként pedig Bárany Attila és Cooky vezetésével különleges DJ-mixek, tematikus zenei órák és élő mixek hallhatók, amelyek a szórakozást és a hétvégi kikapcsolódást szolgálják.

Sajtó

Salgótarjánban több helyi újság és kiadvány szolgálja a város, a környék és a vármegye lakosságának tájékoztatását. Ezek az újságok jellemzően a város híreiről, eseményeiről, közéleti fejleményeiről, sporteredményeiről és kulturális programokról szólnak. A legismertebb salgótarjáni újságok közé tartozik a Salgótarján Ma és a Nógrád Megyei Hírlap.

A Salgótarján Ma egy havonta megjelenő közéleti lap, amely átfogó tájékoztatást nyújt a város legfrissebb eseményeiről. Az újság első oldalain az aktuális hírek között kiemelt fejlesztésekről és jelentős eseményekről tájékoztat, például olyan témákban, mint a "Megújult a Beszterce-lakótelepi Általános Iskola," a "Díjazzák a város legeredményesebb sportolóit," vagy az "Ezrek ünnepeltek Demjén Ferenc koncertjén."

A lap további oldalai tematikusan rendeződnek, és bár az egyes fejezetek számonként változhatnak, gyakori témakörök az Önkormányzati és városi fejlesztések, Városi ügyek, Mindennapok, Emlékezés, Elismerések, Kultúra és művelődés, Történelem, valamint Sport. Ezek célja, hogy teljes képet adjanak Salgótarján életének minden területéről. Minden lapszám végén található egy Programtervező is, amely részletesen felsorolja az elkövetkező időszak eseményeit, beleértve a különböző helyszíneken és intézményekben szervezett programokat.

A lap online, ingyenesen formában is hozzáférhető a Salgótarjáni Rendezvény- és Médiaközpont weboldalán, ahová a korábbi hónapok újságai is feltöltésre kerülnek.

A Nógrád Megyei Hírlap egy előrendelhető napilap a NOOL.hu kiadásával, amely vármegyei szinten jelenik meg, a lap nemcsak a helyi híreket közvetíti, hanem beszámol az országos és nemzetközi eseményekről is. Az újság ára egyszeri vásárlás esetén 275 Ft, míg éves előfizetés esetén 114 Ft-ba kerül. A nyomtatott napilap főoldalán aktuális hírek, kiemelt események, egyperces olvasmányok, hasznos tippek és az elkövetkező időszak időjárási

előrejelzései is helyet kapnak. A napilap a Salgótarján Ma újsághoz hasonlóan részekre bontja az aktuális előző napi híreket, mint a Vármegyei körkép, Szolgáltatás, Hirdetés, Fókusz, Mozaik, TV, Műsor, Autó, illetve Sport címszavak segítségével.

Maga az újság online formában is elérhető a NOOL.hu-n keresztül, azonban a cikkek és tartalmak megtekintése előfizetéshez kötött.

Eseménymarketing

Az önkormányzat és a település lakosaival (választóival) való kapcsolattartás legfontosabb fórumai:

- közmeghallgatás
- lakossági fórum
- nyilvános testületi ülés
- önkormányzat tisztségviselők fogadó órái

Magyarországon a helyi önkormányzatokról szóló jogszabály előírja, hogy a települések képviselőtestületei évente legalább egy alkalommal, előre bejelentett közmeghallgatást tartsanak. Ezen az eseményen a lakosok és helyi szervezetek képviselői feltehetik kérdéseiket, illetve javaslatokat tehetnek a közügyekkel kapcsolatban, melyre a polgármesternek helyben vagy 15 napon belül írásban kell válaszolnia. Salgótarján egykori polgármestere, Fekete Zsolt, 2023. november 30.-ra hívta össze a közmeghallgatást, amelyre a város lakosságát várta. Az eseményt a Polgármesteri Hivatal I. emeletén, a dr. Förster Kálmán teremben rendezték meg, illetve nemrégiben, 2024.10.31.-én tartott közgyűlést az új polgármester Kreicsi Bálint is, aki részletezte új elgondolásait és fejlesztési ötleteit a város jövőjére nézve.

A lakossági fórum vagy másnéven partnerségi egyeztetés egy olyan nyilvános esemény, ahol a város lakói közvetlenül kapcsolatba léphetnek a város vezetőivel, beleértve a polgármestert és a képviselőket is. A fórum célja, hogy a lakosok kérdéseiket, javaslataikat és észrevételeiket közvetlenül megosszák a város településrendezési eszközeinek módosításával kapcsolatban és tájékoztatást kapjanak a módosítások részleteiről. A legutóbbi ilyen ülésre 2024. szeptember 30.-án került sor, a Polgármesteri Hivatal I. emeletén, a dr. Förster Kálmán termében, a fórum tartama az Öblösüveggyár revitalizációja volt, melynek újjáélesztése gazdasági (munkahelyteremtés, ingatlanérték növekedése), környezeti (talaj- és vízszennyezés csökkentése) és társadalmi (oktatási és kulturális lehetőségek) hatásokat is eredményezhet.

A helyi önkormányzat nyilvános testületi ülésein demokratikus keretek között döntenek a várost érintő közügyekről. Ezekben az üléseken az érdeklődők megfigyelőként jelen lehetnek, valamint lehetőségük van videó- és hangfelvételt készítésére is. Az eseményt online közvetítik,

hogy a szélesebb körű lakosság is követni tudja az üléseket, mivel a személyes részvétel korlátozott létszámú. Ilyen volt a 2024. március 20.-án megtartott Fekete Zsolt polgármester éwertékelő beszéde is, ahol nagyobb létszámú látogató jelent meg a József Attila Művelődési Központ Színháztermében. Beszédében kitért a pandémia és a gazdasági válság negatív hatásaira, aktuális fejlesztésekre és a Modern Város Program kormányzati leállítására is.

Salgótarjánban rendszerint a polgármester, az alpolgármester, jegyzők és önkormányzati képviselők havi rendszerességgel tartanak fogadóórákat. A lakosok általában konkrét ügyekkel fordulnak hozzájuk, amelyekre helyben vagy írásban kapnak választ.

Online kommunikációs eszközök

Az online kommunikáció olyan digitális csatornákat és eszközöket használ, amelyek lehetővé teszik a város számára, hogy az internetkapcsolaton keresztül digitális formában közvetlenül és folyamatosan elérje a célcsoportjait.

Honlap

A városról szóló honlapok fontos információs és kommunikációs csatornák, melyek átláthatóságot biztosítanak a lakosok számára, támogatják az online ügyintézést, erősítik a közösségi kapcsolattartást, segítik a turizmus és gazdaság fejlődését, valamint hozzájárulnak a város imázsának építéséhez. Salgótarján esetében két fontosabb portált emelhetünk ki, ez a hivatalos weboldala (<https://www.salgotarjan.hu/>) és a NOOL- Salgótarján vármegyei hírportál.

Salgótarján hivatalos honlapja átfogó tájékoztatást nyújt a város mindennapjairól, eseményeiről, közszolgáltatásairól és a városvezetés döntéseiről. A főmenü hat fő részre tagolódik, a kezdőlapon pedig elérhetők az aktuális hírek, kiemelt információk, pályázati felhívások, a közelgő események, valamint az ügyfélszolgálati tájékoztatók. Az Önkormányzat menüpont alatt található a polgármester és alpolgármester fogadónapjai, a közgyűlések időpontjai, rendeletek, pályázatok és szabályzatok. A Város menüpontból érhető el Salgótarján történelme, térképe, a tömegközlekedési menetredek, az orvosok, gyógyszertárak, iskolák elérhetősége, valamint a helyi cégek álláshirdetése is.

Az oldalon lehetőség van e-ügyintézésre, amelyen keresztül elérhető a városi E-Önkormányzat Portál, mely bárki számára ingyenesen hozzáférhető. Ezen kívül a honlapról nyitható meg a közadattár is, amely a város információs szabadságának portálja, részletes betekintést nyújtva a Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának működésébe.

Salgótarján és Nógrád vármegye (köztük Balassagyarmat, Bátorfyerenye, Pásztó, Szécsény és Rétság) híreit a NOOL.hu is közvetíti, amely a térség egyik jelentős hírportálja. Az

oldal rendszeresen tájékoztat a különböző települések aktuális eseményeiről és fejlesztéseiről, miközben közéleti és könnyedebb témákat egyaránt feldolgoz. Ide tartoznak a gazdasági, kulturális, sporttal kapcsolatos hírek, valamint a szórakoztató tartalmak, mint a celebvilág és horoszkópok. A NOOL+ szolgáltatásai kiegészítik az oldalt, például időjárás-előrejelzéssel, baleseti hírekkel, LikeBalaton ajánlókkal, podcastokkal és videókkal, illetve a múlt emlékeinek felidézésével.

Facebook

Salgótarjánnak ugyan nincs hivatalos Facebook oldala, de a közösségi médiában több aktív csoport is létezik, amelyek rendszeresen megosztják a várost érintő legfrissebb híreket, történeteket és információkat. Ezek az oldalak nemcsak hírforrásként, hanem a város közösségi életének összefogóiként is működnek, ahol az érdeklődők folyamatosan értesülhetnek Salgótarján mindennapjairól és közeli eseményeiről. Ilyen népszerű csoportok Facebookon, például a Salgótarján Hírek, Salgótarján most, Infó Nógrád, Salgótarján régen és most, 3100.hu – Salgótarján hírportálja, valamint a Nógrádi hírek.

Online rádió

Salgótarján egyetlen internetes rádiója, a Tarján Rádió, amely a Völgyváros csapatának közreműködésével működik. A csapat főként fiatalokból áll, akik hisznek a városban rejlő lehetőségekben és céljuk, hogy Salgótarján ne csupán természeti értékei miatt legyen vonzó, hanem elérhető szolgáltatásai is nagyobb figyelmet kapjanak.

A rádió nemcsak zenei műsorokat kínál, hanem beszélgetős programokat is, amelyekben az aktuális eseményekről, friss hírekről és a Völgyváros csapata által megvalósított fejlesztésekről esik szó. Ezáltal lehetőséget biztosít arra, hogy az online felületen a hallgatók naprakész információkat kapjanak a város életét érintő változásokról, valamint betekintést nyerjenek a tervezési és kivitelezési folyamatokba.

6. SALGÓTARJÁN SWOT-ELEMZÉS

A város jelenlegi helyzetének és kompetenciájának a bemutatást követően szeretném ismertetni Salgótarján aktuális gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi helyzetét a SWOT- elemzés segítségével. Az elemzés célja, hogy feltárjam Salgótarján jelen állapotára vonatkozó erősségeket és gyengeségeket, valamint azokat a lehetőségeket és veszélyeket, amelyek a jövőben befolyásolhatják a fejlődését.

Erősségek:

A kis- és középvállalkozások egyre nagyobb szerepet töltenek be a helyi gazdaságban.

A városban elérhető egy jelentős beruházási telephely, az Ipari Park I. és II.

A fejlesztésekhez barna- és zöldmezős területek egyaránt rendelkezésre állnak.

Hátrányos helyzetű térségként a város kormányzati támogatásra jogosult a munkahelyteremtés elősegítéséhez.

Határ menti elhelyezkedéséből adódóan a szlovák-magyar kapcsolatok folyamatosan erősödnek.

A város kulturális rendezvényeinek kínálata rendkívül sokszínű és változatos.

A település emberközel, vonzó tájjal, valamint nyugodt és csendes környezettel rendelkezik.

Bővelkedik turisztikai látványosságokban elhelyezkedéséből adódóan.

Gyengeségek:

A városról kialakult negatív kép gátolja a befektetési és turisztikai fejlesztési lehetőségeket.

A magasan képzett munkaerő és az értelmiség jelentős része elhagyja a várost, így a népesség gazdasági aktivitása alacsony.

A város demográfiai helyzete nem kedvező, az idősök aránya növekszik, miközben a fiatalok száma csökken.

A roma származású lakosság aránya a városban meghaladja az országos átlagot.

Az alacsony gazdasági aktivitás és a magas munkanélküliségi ráta jellemző a lakosságra.

Salgótarjánban nincs felsőoktatási intézmény, elavult az oktatási és szakképzési rendszer.

A korábbi ipari területek és az üresen álló épületek kedvezőtlenül hatnak a városképre.

A regionális fejlesztési programok elkerülik a várost.

A közlekedési kapcsolatok részleges hiánya a környező városok irányába.

A kulturális és közművelődési létesítmények technikai és eszköz felszereltsége elavult.

A lakosok és a civil szervezetek kevésbe vesznek részt a programok kialakításában.

Lehetőségek:

Várostitisztítási program indítása a magas munkanélküliség csökkentése érdekében.

További fejlesztési lehetőségek kiaknázása a szlovák-magyar határ mentén.

A megyében és a térségben jelenlévő távol-keleti befektetők erőforrásainak hasznosítása.

Az információs társadalom fejlesztése és a lakosság aktív bevonása a kommunikációs folyamatokba.

A Modern Városok Program keretében tervezett kulturális és gazdasági fejlesztések megvalósítása.

A szociális és kulturális munkaterületeken elért eredmények elismerése.
Külső látogatók vonzása a város természeti adottságainak kihasználásával.
Vonzó, zöld közösségi terek létrehozása a lakosság és a turisták számára.

Veszélyek:

Magyarország iránt csökken a külföldi tőke érdeklődése.
Nem történnek előre lépések a városról alkotott negatív kép megváltoztatására.
A hagyományos iparágak visszaszorulása, miközben korszerű és fejlett iparágak nem jelennek meg a térségben.
Salgótarján demográfiai helyzete továbbra is kedvezőtlen irányba változik.
A bérszínvonal továbbra is tartósan alacsony marad.
A tartósan munkanélküliek feladják álláskeresési szándékukat.
A hátrányos helyzetű, alacsony társadalmi státuszú csoportok térbeli szórtsága növekszik.
A roma közösség problémáinak megoldatlansága miatt a „gettósodás” folyamata elindulhat.

Miután átfogóbb képet kaptam Salgótarján gazdasági, kulturális és turisztikai helyzetéről és kompetenciáiról, a Javaslatok részben fogom részletezni azokat a megoldási lehetőségeket, amelyek az elemzés során feltárt problémák kezelésére és megoldására irányulnak. A javaslatok célja, hogy hozzájáruljanak a város hosszú távú fejlődéséhez, erősítsék a meglévő előnyöket, valamint kezeljék a gyengeségeket és a jövőben várható kihívásokat.

A Javaslatok rész konkrét, rövid és hosszútávra kiépített marketingtervet tartalmaz, amely elősegíti a város gazdasági fellendülését, kulturális fejlődését és turisztikai vonzerejének növelését, de akár a jövőre nézve a gyakorlatban is megvalósítható elemeket foglal magába.

7. ANYAG ÉS MÓDSZER

A szekunder kutatás lezárása után a következő fejezetekben a primer kutatásom részletezésére szeretnék áttérni, amely során elsődleges adatokat gyűjtöttem és elemeztem. Ennek a fejezetnek a célja, hogy mélyebb, közvetlenebb betekintést nyerjek a vizsgált témakörökbe, valamint konkrét válaszokat kapjak a szekunder kutatás során feltárt kérdésekre.

7.1 A kutatás célja

A szakdolgozatomban végzett szekunder kutatásom során arra törekedtem, hogy a város gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi területeiről megszerzett tudásomat ismertessem, valamint részletesebben bemutassam Salgótarján jelenlegi helyzetét és az általa

alkalmazott marketingtevékenységeket, melyek közvetlenül hozzájárulnak a város vonzerejének növeléséhez és fejlődéséhez, valamint a városról alkotott kép pozitív irányba történő elmozdításához. Ezen elemek felhasználásával és a SWOT-elemzés elkészítésével egy következtetést vontam le, melyet a továbbiakban a primer kutatásom során szeretnék felhasználni és tovább mélyíteni.

Primer kutatásom Salgótarján szintén e három meghatározó területére terjedt ki, melynek segítségével személyes betekintést nyerhettem a város működésébe és a már megszerzett ismereteimet gyakorlati tapasztalatokkal egészíthettem ki. A két megközelítés egyesítésével a célom az volt, hogy egy átfogó marketingstratégiát dolgozzak ki Salgótarján számára, amely hatékonyan támogatja a város vonzerejének növelését és új tartalommal való megtöltését.

A kutatásom során gazdasági területen a helyi gazdaság és foglalkoztatás alapos vizsgálatát tartottam fontosnak, hogy feltárjam azokat a korlátokat és bővítési lehetőségeket, amelyek új munkahelyek létrehozásához vezethetnek. Különös figyelmet fordítottam itt az üresen álló, elhagyatott ipari létesítményekre és területekre, amelyek új funkciókkal való ellátása, például nagyobb, versenyképes vállalkozások betelepítése, gyárak újrainyitása vagy egyéb gazdaságfejlesztő projektek megvalósítása, jelentős szerepet játszhat a foglalkoztatás bővítésében és a város gazdaságának fellendítésében.

A kutatásom kiterjed a kulturális élet és az oktatási lehetőségek fejlesztésére is. A kulturális élet területén olyan programok, események és intézmények kialakításának lehetőségeit vizsgáltam, amelyek gazdagítják a helyi közösségi életet, erősítik a helyi identitást és szélesebb körben is népszerűvé teszik Salgótarjánt. Az oktatás fejlesztése szintén kiemelt szerepet kapott a kutatásomban, mivel az oktatási rendszer korszerűsítése és a továbbképzési programok fejlesztése kulcsfontosságú tényezők lehetnek a város jövője szempontjából. Az oktatási intézmények modernizációja, a fejlett tanulási módszerek bevezetése, valamint a helyi gazdaság igényeihez igazodó szakképzési programok kialakítása mind hozzájárulhatnak a fiatalok helyben tartásához.

A turizmus és idegenforgalom fellendítése érdekében megvizsgáltam, hogyan lehetne Salgótarján természeti és épített környezetét, valamint történelmi és kulturális örökségét még vonzóbbá tenni, akár új turisztikai programok bevezetésével is az ide látogatók számára. A város földrajzi elhelyezkedése fakadó kulturális és természeti adottságai egyedülálló alapot nyújtanak a turizmus fejlesztéséhez, ezért külön figyelmet fordítottam a már meglévő lehetőségek maximális kihasználására és új funkciókkal való gazdagítására.

7.2 A kutatás módszere

A szakdolgozatom első részében szekunder kutatási módszert alkalmaztam, vagyis mások által korábban összegyűjtött adatokat használtam fel. A szakirodalom feldolgozása során magyar és angol nyelvű könyveket, online forrásokat, tanulmányokat és folyóiratokat tanulmányoztam és elemeztem, hogy átfogó és releváns képet kapjak a város történelméről és jelenlegi helyzetéről.

Ezt követően primer kutatást végeztem, melynek során saját magam gyűjtöttem össze adatokat, hogy pontos és naprakész információkhoz jussak. A kutatásban kvantitatív és kvalitatív módszereket egyaránt alkalmaztam. Először kvantitatív megfigyelést végeztem Salgótarján aktuális helyzetének és jövőbeli kilátásainak feltérképezésére. Végigjártam a város minden jelentős területét, az északi turisztikai központtól, Salgóbányától kezdve, egészen délen az Ipari Park határáig. A megfigyelés során azt vizsgáltam, hogy az egyes városrészek milyen állapotban vannak, hol történt fejlesztés és mely területeken figyelhető meg elhanyagoltság.

Ezen túlmenően kvalitatív kutatást is végeztem, amelynek során interjúkat készítettem Salgótarján két kiemelkedő gazdasági szereplőjével, Becsó Zsolt országgyűlési képviselővel és Méhes Andrással, az ipari terület ügyvezető igazgatójával, akik betekintést nyújtottak a város gazdasági helyzetébe és fejlődési lehetőségeibe. Egy helyi lakossal is beszélgettem, aki gyermekkorától Salgótarjánban él és személyes tapasztalatain keresztül osztotta meg a város múltjával, jelenével és kihívásaival kapcsolatos ismereteit. Végezetül egy kérdőívet is készítettem, amelyben az itt élő lakosok véleményét kértem ki Salgótarján jelenlegi helyzetéről és jövőbeli kilátásairól. A kérdőív célja az volt, hogy közvetlen visszajelzéseket kapjak a helyiek tapasztalatairól, igényeiről és elképzeléseiről a város fejlődésével kapcsolatban.

Ezek a módszerek lehetővé tették, hogy részletes és személyes véleményeket, tapasztalatokat és gondolatokat gyűjtsék össze. A megfigyelés kapcsán, illetve az interjúk és a lakossági visszajelzések révén mélyebb betekintést nyertem abba, hogy milyen fejlesztésekre lenne szükség Salgótarjánban és hogyan lehetne a várost vonzóbbá tenni az itt lakók, valamint az ide érkezők turisták és befektetők számára.

7.3 Hipotézisek

A kérdőív elkészítése előtt olyan hipotéziseket állítottam fel, amelyek egy élméletesebb és vonzóbb Salgótarján vízióját tükrözik. Ezek a hipotézisek azon a feltételezésen alapulnak, hogy a helyi lakosok is vágyanak egy fejlődő, életminőségben gazdag városra és hasonlóan

meggyőződésük van arról, hogy Salgótarján a jelenlegi állapotához képest egy sokkal élhetőbb hely is lehetne, amelyből hiányoznak a hipotézisben megfogalmazott gondolatok.

A szakdolgozatom során felállított hipotézisek, a 7. táblázat alapján összefoglalják a kutatásom fő területeit és az ezekhez kapcsolódó megvalósítandó fejlesztési lehetőségeket, amelyek egy élénkebb gazdasági és kulturális életet, vonzóbb turisztikai látnivalókat, valamint korszerű infrastrukturális megoldásokat hozhatnának akár a mindennapokba is.

7. táblázat: Felállított hipotézisek

H1	Eresztvény turisztikai fejlesztése vonzóvá teszi a várost az idelátogatók számára.
H2	Egy önálló Egyetem megnyitása Salgótarjánban növelné a városban maradó fiatalok arányát.
H3	Az Öblösüveggyár újraindítása lehetőséget biztosít a munkanélküli roma lakosok számára, hogy munkába állhassanak.

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A kérdőív kérdéseinek összeállításakor fontos szempont volt az is, hogy olyan formában fogalmazzam meg azokat, melyek lehetővé teszik a lakosok számára, hogy az általam megfogalmazott hipotézisekre világos és egyértelmű válaszokat adjanak, de egyben személyes véleményüket is kifejezzék ezáltal.

8. EREDMÉNYEK

A primer kutatásom során alkalmazott módszertani eljárások révén feltárt adatokat és eredményeket a következőkben részletesen szeretném ismertetni. A megfigyelés, mélyinterjúk és online kérdőív segítségével átfogó képet kaptam Salgótarján jelenlegi helyzetéről és a lehetséges fejlődési irányokról, amelyek mélyebb betekintést nyújtanak a város gazdasági, kulturális és turisztikai részleteibe.

8.1 Megfigyeléses eredmények

Kutatásom során a nem strukturált megfigyelést választottam, hogy szabadon és spontán módon fedezzem fel Salgótarján különböző területeit, hogy átfogó képet kapjak a város jelenlegi állapotáról. Indulva Salgóhánytól, érintve Somoskőújfalut, majd Zagyvapálfalvát és Baglyasalját ezt követően Rónafalutól, át Zagyvarónán egészen az Ipari Parkig jártam be a

várost, arra figyelve, hogy felmérjem a városrészek közötti infrastrukturális különbségeket, valamint az elhanyagoltság szintjét. Mindeközben fontosnak tartottam összehasonlítást végezni a múlt és a jelen elemei között, megvizsgálva, hogyan változott a város, ahhoz képest, amit a szekunder kutatásom során megtudhattam, amely egykor a fejlődés, de ma már inkább a hanyatlás jeleit mutatja.

A megfigyelés célja az volt, hogy részletesen feltérképezsem az egyes városrészek állapotát és meghatározzam, mely területeken van a legnagyobb szükség a beavatkozásra és az így nyert információk alapján egy átfogó stratégiát dolgozzak ki az egyes városrészek fejlesztésére és népszerűsítésére.

Az eredmények ismertetése előtt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a megfigyeléseim nem a teljesség igényeivel történtek, csupán azokat a gazdasági, kulturális jelenségeket és turisztikai látványosságot kívánom bemutatni a következőkben, amelyeket szakdolgozatom elkészítésének a céljából különösen jelentősnek tartottam.

Salgótarján külterülete

Megfigyeléseim első állomása a város északi részén fekvő Salgóbánya volt, az egykor étellel teli bányatelepülés, amely mára meglehetősen szomorú képet mutat a sok kolóniára emlékeztető házával. A település nagy büszkesége, az itt született Zenthe Ferenc, a nemzet színésze, akiről a település központjában egy parkot is elneveztek. A park szomszédságában megtalálható a viszonylag jó állapotban lévő Szent István templom, valamint az egykori strand romjai is.

Utam innen a közeli Salgó vára felé vezetett, néhány perc sétával, a parkoló mellett elhaladva az Abonyi Ifjúsági Tábor felirat látható, ahol egy tágas, bekerített területen több faház várja a vendégeket, főképpen gyerekeket. A tábort elhagyva, bokrok között áthaladva egy meredek szakasz következik, az a vulkáni kúp, amelyre évtizedekkel ezelőtt a Salgó várát építették. A várba felérve, amely kisebb-nagyobb javításokra szorulna, széles panoráma tárul az ide érkezők elé, ahonnan a Karancs-hegység vonulata, a Medves-fennsík, a Zagyva völgye, valamint Salgótarján és a környező települései is mind láthatóak, sőt még a közeli Somoskői vár is feltűnik a távolban. A vár mellett pár száz méterre található a Boszorkánykő, egy lapos tetejű szikla, amely egy geológiai jelenség. A szikla csúcsáról inkább Salgótarján városa és a Zagyva vidéke, de a Karancs-hegység csúcsa is láthatóak.

Ezt követően visszatértem Salgóbánya azon részére, ahol turisztikai látnivalókkal találkozhatunk, mint például Salgóbánya felújított kaszinójával, amely napjainkban a Geocsodák Háza- Látogatóközpont néven működik, ahol a térség természeti és történeti kincseit

mutatják be előadások és kiállítások segítségével. A túra ajánlatokon kívül a túrázáshoz kerékpárt is lehet kölcsönözni, valamint az épület egy kilátóval is rendelkezik, azonban mikor ott jártam az épület zárva volt, mint a feliratból kiderült, csak hétfőként van nyitva.

Innen pár száz méterre található a Medves Hotel, amely korábban a KISZ vezetőképző táboraként működött. A Hotel környéke, azonban elhanyagolt, a volt tábor melléképületeit lebontották, melynek maradványai még azóta is láthatóak. Megfigyelésem során találkoztam néhány emberrel, akik a hotel szolgáltatásait használták, azonban a környék ettől eltekintve teljesen kihaltnak tűnt.

Salgótarján központja felé haladva a megfigyelésem következő állomása Eresztvény volt, amely a térség egyik kiemelt kirándulóközpontja is egyben. Itt található a Geopark Látogatóközpont, amely kávézóként és kiállítóteremként is működik, valamint népszerű úti cél azok számára, akik a városnéző gumikerekű kisvonattal érkeznek, melynek egyik megállója is itt található, majd innen halad tovább Salgóbánya irányába. A látogatóközpont mellett egy park helyezkedik el, amely több elemből álló játszóteret is magában foglal és gyakran ad otthont Gyereknapiaknak.

Az út túloldalán található a Madárpark, amely ingyenesen látogatható a kirándulók számára. A parkban információs táblák és interaktív fajtékok segítségével ismerhetjük meg a környéken élő madárfajokat. A parkban helyet kapott Matussek Vendel és Fischer Antal emlékműve, akik két évszázaddal ezelőtt ebben a völgyben fedezték fel Salgótarján környékének első szénlelőhelyét, továbbá itt található egy eredeti méretű, fából faragott medve is. A park szomszédságában egy mesterséges tó terül el, ahonnan egy kiskapun áthaladva könnyedén elérhetők az eresztvényi tanösvények és tornapályák.

A Geoparktól délre egy kisebb kitérővel érhető el a Salgó Hotel, amely szállodaként és étteremként is egyaránt működik. Az eldugott úton továbbhaladva a Dornyay Turistaházhoz érkeztem, amelynél egy körforgalom zárja az út folytatását. A Turistaházat nemrégiben újították fel a szlovák-magyar együttműködés keretében nyújtott támogatással, melynek következtében jelenleg kiállítóteremként működik és kizárólag csak hétfőként tart nyitva. A Turistaház közvetlen közelében egykor egy sípálya üzemelt, amely a múltban diákolimpiáknak adott otthont, azonban a kedvezőtlen hóviszonyok miatt a sípályát bezárták, a sífelvonót leszerelték és az ott jártamkor a területet már csak bokrok és gaz borítja, csupán a sífelvonó nyomai emlékeztetnek a korábbi időkre.

A megfigyelésem ezen szakaszát befejezve a Medves-fennsíkra tértem át, amely Európa legnagyobb összefüggő bazaltfennsíkja és a magyar-szlovák határon terül el. A Medves felé vezető úton elsőként az eresztvényi, más néven Nagy-Bányát és annak maradványait kerestem

fel, amely az 1890-es évek közepéig működött. Az itt kitermelt bazaltot siklók segítségével szállították az eresztvényi átrakóhoz, ahol kisvasútra rakodva továbbították a normál nyomtávú vasútra, melynek történetét részletesen bemutatja a helyszínen található információs tábla. Ezután a Margit-bányát látogattam meg, amely különlegessége, hogy az itt működő kisvasutat kétszer is megépítették, ugyanis egy időre a bazalt iránti érdeklődés lecsökkent, így a vasutat felszedték, majd az érdeklődés újbóli növekedésével, ismételten kiépítették. Erről az eseményről egy emléktábla is megemlékezik itt.

A Medves bányái közül talán a leglátványosabb a Tavas-bánya, amely egyben a legrégebbi is, az 1800-as évek végén nyitották meg és az 1970-es évekig üzemelt. A bánya mélyén egy bányató alakult ki, amely a természetes folyamatok és az emberi tevékenysége eredménye. A bánya bejáratánál még ma is láthatók az egykori bányásházak maradványai, amelyek az itt dolgozók otthonaként szolgáltak.

A Medvest elhagyva Rónafalura érkeztem, amelyet 1974-ben hivatalosan is Salgótarjánhoz csatoltak. A település lakóinak megélhetését az 1800-as évek közepétől a bányászat biztosította, azonban a bányák 1968-as bezárása után az elvándorlás megindult, így mára már csak néhány ember él itt, melyet a megfigyelésem során is érzékelti lehetett. A faluban megtekintettem a templomot, a haranglábat, a Kemencés Tájháza, valamint a 2013-ban épült Mogyorósi Kilátót is, melynek tetejéről panoráma nyílt a Salgó várára és a Karancs kilátóra.

Következő megfigyelési állomásom Somoskő volt, amely 1977-ben csatlakozott Salgótarjánhoz. A falu közvetlenül a szlovák határ mellett fekszik és nevezetessége a Somoskő vára, amely már Szlovákia területén található. A várat a szlovákok felújították, belépődíj ellenében mindenki számára látogatható és szép kilátást nyújt Szlovákia, Salgótarján, valamint a környező települések felé. A vár lábánál, már magyar oldalon található a Petőfi-kunyhó, mellette lélekharanggal, amely Petőfi Sándor egykori látogatásának állít emléket. Ezen kívül a somoskői erdőben található az Ipoly Erdő Zrt. által működtetett vadaspark is, ahol nagy területen 7 darab dámszarvas, 11 darab muflon és 4 darab vaddisznó volt megfigyelhető természetes környezetben.

Ezután Rónabányát kerestem fel, amely 1973-ban vált Salgótarján részévé. Rónabánya a Cered felé vezető közúton Salgótarjántól 10 km-re fekvő bányatelep, amelynek központi eleme az élénk színekkel kifestett épület, mely egykoron Művelődési Házként működött. A telepet sorházak alkotják, ezek közül több romos állapotban van és az itt élők többsége idős korú. Rónabányától nem messze a Medves vidékéhez tartozik Szilvaskő is, amely egykor

szénbányaként működött. Itt található egy felvonóval ellátott sípálya, amely kedvező hóviszonyok esetén még ma is üzembe helyezhető.

A hegyről visszatérve Salgótarján irányába Zagyvarónára érkeztem, itt ered a Zagyva patak, amelyhez több mellékág is csatlakozik. Zagyvaróna felett állt egykor Zagyvafő vára, amelynek már csak a romjai láthatóak. A településhez tartozó Őrhegy tetejéről széles kilátás nyílt, ahonnan a Vasötvözetgyár és a Hőerőmű által felhalmozott salakhegyek is jól láthatók voltak. Maga a Hőerőmű Mátraszele és Zagyvaróna felé vezető út kereszteződésénél található ez egykori. Jelenleg három gyárkémény jelzi, hogy egykoron itt hatalmas gyár működött, azonban mikor a megfigyelésemkor ott jártam a gyár bontási munkálatait végezték.

Az erőmű szomszédságában, Inászáron működött egykor az Ötvözetgyár, amely 1991-ben zárta be végleg kapuit. A gyár területe azóta teljesen elhagyatottá vált, melyet benőtt a gaz, így a régi épületek és a gyár gépei már szinte teljesen eltűntek. Az irodaépület, amely egykor a gyár központjaként szolgált, még mindig áll, de már évek óta nem látható benne semmilyen emberi mozgás. A gyártelep mellett, az út másik oldalán található egy mesterséges tó, a Vízvásztó, amely a környék egyik különleges természeti adottsága.

Következő állomásom Baglyasaljára vezetett, amely már 1950 óta Salgótarján része, a bányászat idején fontos ipari központként működött, de mára már inkább elhagyatott, romos épületek jellemzik a városrészt. A volt kaszinó és kultúrház épülete még eredeti formájában áll, egyik szárnyát nemrég még iskolaként is működtették, de az épület kapuján olvasható volt, hogy az ingatlan nemrég magántulajdonba került. A kultúrházzal szemben, az út másik oldalán található a szoborpark, ahová elhelyezték a rendszerváltás után lebontott szovjet időkre emlékeztető szobrokat, a hatalmas partizánt és néhány kisebb Lenin szobrot. A park közepén az az emlékfelirat látható, amely a történelmi változásokat örökíti meg. Baglyasalján található még az Ezüstoffnyő Idősek Otthona is, mely nemrégiben került felújításra.

A város déli irányába haladva, a 21-es főút mellett található Zagyvapálfalva, amely 1961-ben csatlakozott Salgótarjánhoz. A településen épült fel a Gorkijról elnevezett lakótelep, amely a környék egyik meghatározó lakóövezete lett. A főúttól beljebb, nyugati irányba látható az egykori Bányagépgyár épülete, amely jelenleg a Tűzhelygyár melléküzemeként működik. A Bányagépgyári Művelődési Ház, valamint a Gerelyes Endre Művelődési Ház is ezen a területen található és mindkét épület nemrégiben esett át felújításon.

A főúton, Budapest irányába haladva, bal oldalon található a volt Síküvegygyár területe, a gyár belső üzemi részét már lebontották, csupán az irodaépület maradt meg, de annak nyílászáróit is eltávolították. A terület egy része azonban nem maradt kihasználatlanul, mivel itt működik a Salgglas új ipari központja, amely az üvegyártás egyik fontos bázisa lett.

A város déli határán, a 21-es főúton található az Ipari Park I. és II. zöld területe. Az Ipari Park I. területén számos hazai és nemzetközi vállalkozás működik és jelentős gazdasági szerepet játszik Salgótarján életében. A II. terület, amely az út jobb oldalán található, még szabad területként áll, azaz nem üzemel rajta semmilyen vállalkozás. Az Ipari Parkokat a Salgó Vagyon Kft. irányítja, amelynek székhelye az Ipari Park I. területén található.

A megfigyelésem során az alábbi cégtáblák voltak láthatóak:

Sínia Bútorgyártó Kft.

Bumchun Precision Hungary Kft.

R-Carnet Service Kft.

Drucktech Kft

Mitsuba Kft.

Magyarországi Hangszergyártó Kft.

RPM Hungaria Kft.

Mikropakk Kft.

Balo-Bau Kft.

Elkülönülten a Salgó Vagyon Kft, mint vagyonkezelő

A megfigyelésem utolsó állomása a külterület keleti részén található Somlyóbánya volt, amely a város peremén helyezkedik el. A népszámlálás szerint mindössze 214 lakosa van, ami jól tükrözi a település elhagyatottságát. A faluban sok lepusztult ház állt, de akadtak olyan épületek is, melyeknek már csak a romjai voltak láthatóak. A központi részen néhány emlékmű hívja fel a figyelmet arra, hogy Somlyóbányán valaha bányászat zajlott, valamint a másik ilyen emlékhely a Völgyhíd volt, amely egykor fontos közlekedési és ipari szerepet töltött be a település életében. Mára azonban már csak egy emléktábla őrzi annak helyét, szimbolizálva ezzel a település történelmi jelentőségét.

Salgótarján belterülete

A város északi részén Besztercén, 1965-ben nyílt meg a Tóstrand, amely a Gedőcz völgyben, a 21-es főúttól keletre helyezkedik el. A strandon a csónakázó tó mellett egy kavicsos aljú fürdőmedencét és egy 35 méteres úszómedencét is kialakítottak régebben. A tó vize nagymértékű iszaposodása és rossz vízminősége miatt fürdésre, azonban alkalmatlan, de a környéken nemrégiben számos fejlesztés is történt, melynek következtében új sétányok, tűzrakóhelyek és padok kerültek kialakításra. A tó közelében található a városi Gyermektábor, a városi strand és a strand kézilabdapálya, valamint a tó mellet közvetlenül a volt Strand Hotel

lepusztult romja is. Megfigyelésem okából, mikor ott jártam került kihelyezésre a kerítés, mely megakadályozza a romos, életveszélyes hotellépcső használatát.

A strand nyugati oldalán található a Halász Fogadó, amely elsősorban munkások szálláshelyeként és családi rendezvények, például esküvők, születésnapok helyszínéként szolgál. A keleti oldalán egy extrém BMX sportpark és kissé feljebb az SBTC labdarúgópályája helyezkedik el. A strand közelében működött még egy kemping is, amely már a látottak alapján a Magyar Honvédség egyik táboraként funkcionál.

Északról, a város központja felé haladva, baloldalon található a Tarján Vendéglő és mellette a Rákóczi Emlékhely. A Losonci úton tovább haladva jobb oldalon helyezkedik el a Kórház és a Rendelőintézet, szemben velük pedig egy parkban Báthory István szobra áll. Az utca végén, a körforgalom közepén egy kisvasúti csille, virágokkal körülvéve, emlékeztet a város bányászati múltjára.

Keleti oldalról megközelítve a városközpontot, a Salgó-kaput elhagyva egy gyárkémény emlékeztet arra, hogy itt régebben az Acélgyár működött. A gyár egykori futballpályája, a Kohász Stadiont, már magánkézbe került, de az SBTC bérli és itt zajlanak a bajnoki mérkőzések. A pálya mellett található a Dolinka pihenőközpont, ahol bográcsolásra és nyársalásra van lehetőségük a látogatóknak.

A belső megfigyelés következő állomása volt a Városi Sportcsarnok, amely a várost elkerülő 211-es számú főút mellett található és belső termei nemrégiben kerültek felújításra. A Sportcsarnok küzdőtere 45x24 méter, mely nemzetközi mérkőzések lejátszására is alkalmas, hiszen kétoldalas lelátója 1363 férőhelyes. Közvetlen a sportcsarnok mellett a Sportcentrum szabad, fedetlen része következik, ahol 3-3 salakos borítású tenispálya és kispályás labdarúgásra alkalmas pálya került régebben kialakításra. A sportcentrumban modern játszótér, 3 szabadtéri edzésre alkalmas gép és egy kültéri pingpongasztal is várja a látogatókat.

A régi 21-es főúton haladva, délről Salgótarján központja felé, baloldalon található a Tűzhelygyár, amely jelenleg is működik, mellyel szemben helyezkedik el a Gépipari Technikum. A Tűzhelygyár szomszédságában áll a volt Kultúrotthon és az Öblösüveggyár épülete, amely ma már más funkciót tölt be. Tovább haladva a főúton, baloldalon az egykori Öblösüveggyár irodasora látható lepusztult állapotban, mellette pedig az „Üvegfüvők” szobor emlékeztet a gyár múltjára. A városközpont felé közeledve, a Vármegyeháza előtt található a December 8.-ia emlékpark, amely az 1956. december 8.-ai sortűz áldozatainak állít emléket szobraival. A Vármegyeháza előtt pedig a nemrégiben felállított Madách-szobor tiszteleg nagy költőnk emléke előtt.

Megfigyelésem következő részében áttértem Salgótarján nyugati városrészére, ahol a Levéltár működik, amely az egykori KIEG parancsnokság épületében kapott helyet. Az épület mellett található a Bányamúzeum, amely három részből áll. A múzeum főépületében a bányákban használt eszközöket, felszereléseket mutatják be, míg a szabadtéri rész csillékkal, szénfejtő gépekkel és kismozdonyokkal szemlélteti a bányászat technikai eszközeit. A földalatti Bányamúzeumban a látogatók a szénfejtés és szállítás folyamatát követhetik végig, sőt, egy bányaló is megtekinthető itt, amely különösen népszerű a látogatók körében. A múzeum előtt található a nemrégiben felújított fedett városi piac, amely több év munkálatai után idén tavasszal nyílt meg újra.

Ugyancsak a nyugati városrészen helyezkedik el a Balassi Bálint megyei könyvtár, melyen három évvel ezelőtt egy nagyarányú felújítást végeztek. Közvetlen közelében épült a Szent István szobor államalapítónk emlékére. A könyvtár mellett magaslik a Kálvária, amelyet a városban mindenki ismer, hiszen hozzátartozik a városképhez. A Szent István-hegyre vezető 176 lépcsőfok tetején egy kőfal található, amely egykor a „magyar feltámadás” barlangját jelképezte, Nagy-Magyarország kontúrjával díszítve. Később a barlang maradványát befalazták, de ugyanebben az időben a város felett egy nagyméretű alumínium partizán szobor is állt, népi nevén „Pléh Öcsi”, amely ma a Baglyasalján lévő szoborparkban található meg. A kőfal mellett egy ösvény vezet a három keresztig és a közelükben található barlangig, valamint a keresztektől visszafordulva látható a város központja és a fölé magasodó Pécskő-hegy is.

A város központja

A város központjában található a József Attila Művelődési Központ, amely üvegcsarnokával és elegáns kialakításával ideális helyszín rendezvények lebonyolítására. Az épületben működik a Zenthe Ferenc Színház, amely rövid fennállása alatt is nagy népszerűsége tett szert előadásaiival. A központ előtti tágas tér, a Fő tér sokoldalú funkciókat lát el, például nyáron ugrálóvárakkal várja a gyerekeket, míg télen korcsolyapályává alakul át. A Művelődési Központtal szemben, a közút túloldalán található a Förster Kálmán-emlékpark, amely a város első polgármesterének tiszteletére kapta a nevét. A park központjában Förster Kálmán ülőszobra látható.

A Rákóczi út és a Litkei út kereszteződésében helyezkedik el a Városháza, előtte pedig a Dornyay Béla Múzeum található. Az épületek közötti téren több szobor is áll, a múzeum által szervezett pályázatokon készült plakátok és rajzok pedig tovább szépítik a környezetet. A Városháza előtti lépcsőkről rálátni a túloldalon található, felújított római katolikus templomra, amelynek alapzatába az első világháború emlékeit vészték.

A kutatás során felfedeztem még a Lovász József úton nemrégiben felújított Táncázatot, valamint a Munkácsy Mihály út végén található, a régi Építők kézilabdapálya helyén épült Grund Játsszóházat is.

A belváros külső részein sajnos több elhanyagolt épület és utca rontja a városképet. A nyugati városrészben például még mindig áll a volt Népjóléti Képzési Központ épülete, amelyet elhanyagolt környezet, gaz és bozót borít. Hasonló állapotban van a mellette lévő egykori rendelőintézet épülete, valamint a Fő téren lévő volt Karancs Szálló is, amelynek bár földszinti részét eladták, ott üzletek működnek, az emeleti szintek így használhatatlanná váltak és évek óta nem találnak rá vevőt, a karbantartás hiánya miatt az épület állapota folyamatosan romlik.

8.2 Interjú eredmények

A kutatásom további elmélyítésére olyan interjúalanyokat választottam, akik különböző nézőpontból ismerik Salgótarján egyes területeinek fejlődéseit és kihívásait. Az interjúk előkészítése során alaposan felkészültem, meghatároztam a kutatási kérdéseket és egy lazán strukturált kérdéssort állítottam össze, figyelembe véve, hogy az interjúalanyok háttérének megfelelő kérdéseket tegyek fel. A szekunder kutatás lezárásával a szakterülettel kapcsolatban több olyan kérdésem is maradt, amelyekre nem vagy nem megfelelő választ kaptam, így a primer kutatás során mélyinterjúk formájában szeretnék választ kapni ezekre.

Interjúalanyok:

Becsó Zsolt közgazdász, 1998. óta és jelenleg is Nógrád Vármegye 1-es számú választókerület kormánypárti országgyűlési képviselője, aki jól ismeri Salgótarján és térségének gazdasági és turisztikai helyzetét.

Az interjú során feltett kérdések a 2. számú melléklet alatt található meg.

Interjú helye: FIDESZ Képviselői iroda Salgótarján

Az országgyűlési képviselő röviden értékelte a város gazdasági helyzetét, melynek következtében úgy nyilatkozott, hogy „Hát lehetne jobb is.”, mely lényegében a valós helyzetet jól tükrözi. Elmondása szerint az ipari termelés és a bányászat megszűnése látványosan érintette a várost, melynek gazdasága hosszú ideig hagyományos szerkezetben működött, emiatt időben elmaradt a szükséges szerkezetváltás. Ennek enyhítésére 2000-ben létrejött az Ipari Park, de az akkori városvezetés nem tudta megfelelő tartalommal megtölteni azt. A város területén belül volt ugyan némi fejlesztés, de Nyugat-Nógrád e téren előrébb járt, amely kedvezőbb gazdasági

helyzetbe hozta azt a térséget, ennek következtében a város iparüzési adóbevétele elmaradt a várakozásoktól, hozzájárulva ezzel a település anyagi nehézségeihez.

A képviselő pozitív jeleket lát a helyi gazdaság fejlődésében, különösen az Ipari Parkban működő cégek tevékenysége kapcsán. Kiemelte a dél-koreai Bunchum vállalat folyamatos fejlesztéseit, amelyek mögött jelentős kormányzati támogatás áll, de említést tett a japán tulajdonú Mitsuba bővítési terveiről, valamint a német érdekeltségű Salgglas beruházásairól is, amelyek mind hozzájárulnak a város gazdasági növekedéséhez. Ennek részeként a képviselő kiemelte a Hatvan és Salgótarján közötti 21-es főút négy-sávosítását, amely kormányzati szempontból kiemelt beruházásnak számított. Ez a fejlesztés jelentősen javította a város kapcsolódását az ország gazdasági működésébe, növelve ezzel a térség megközelíthetőségét. Hozzátette azonban azt is, hogy a projekt megvalósítása már 2002-ben elindulhatott volna, de az akkori városvezetés késleltette a projekt megvalósítását, így az csak tíz évvel később készülhetett el. Kritikájában kitért arra is, hogy az akkori városvezetés elmulasztotta a 2010 és 2020 közötti időszak adta lehetőségek kiaknázását, mely évtizedet a képviselő gazdasági szempontból „aranykornak” tart, amikor a kedvező feltételek ideális alapot biztosíthattak volna a fejlődéshez, de a lehetőségek kihasználatlanok maradtak.

A képviselő elképzelése szerint, hogy a város nagyobb gazdasági sikereket érhetne el, ha szorosabb együttműködést alakítana ki a szomszédos Bányászati és Kereskedelmi Térségével, ahol a fejlesztésekhez nagyobb zöldterületek állnak rendelkezésre.

Becsó Zsolt elmondása alapján az Ipari Park zöldmezős területein a fejlesztési lehetőségek korlátozottá váltak, mivel jelenleg már csak két nagyobb vállalat betelepülésére van kapacitás. A további fejlesztésekre elsősorban a barnamezős területek nyújtanának lehetőséget, ezek a területek azonban rekultivációra szorulnak és magántulajdonban állnak, így az önkormányzatnak vissza kellene vásárolnia azokat, hogy a megfelelő fejlesztések elindulhassanak. A munkaerőpiacon is kihívások jelentkezhetnek, nemcsak a helyben dolgozók körében, hanem azok között is, akik jelenleg nap, mint nap más városokba ingáznak, azonban a képviselő úgy véli, hogy sokan visszatérnének dolgozni Salgótarjánba, ha a helyi vállalatok versenyképes munkalehetőségeket és jövedelmet tudnának kínálni.

A képviselő szerint a turizmus és az idegenforgalom területén Salgótarján jó pozícióban van, hiszen az elmúlt években jelentős fejlesztések valósultak meg Eresztvényben, Salgóban és a környékükön. Példaként említette a Geopark és a Geocsodák Háza fejlesztéseit, túraútvonalak kiépítését, a Dornyay Turistaház felújítását, valamint a Madárpark létesítését, amelyek mind hozzájárultak a város turisztikai vonzerejének növeléséhez, valamint

kiemelte azt is, hogy jövőben további fejlesztések várhatóak, köztük a szálláshelyek bővítésére, amely tovább erősítheti a térség idegenforgalmi vonzerejét.

Az általam feltett kérdések között felmerült a Salgótarján és Salgóbánya közötti fogaskerekű kisvasút kiépítése is, melyet sokan támogatnának, azonban a képviselő ezt jelenleg nem tartja megvalósíthatónak, mivel megépítése több milliárd forintba kerülne és az üzemeltetésére sincs megfelelő jelentkező. Úgy véli, hogy a múltban nagyobb figyelmet kellett volna fordítani a már meglévő értékek megőrzésére és nem lerombolni azokat, hiszen ezek hosszú távon is hasznosak lehetnek volna a jövő nemzedékei számára.

A képviselő elmondása szerint a város helyzete nem olyan súlyos, mint ahogy azt a legélhetőbb városok rangsorában elért utolsó helyezés sugallja. Úgy véli, hogy a földrajzi elhelyezkedésünk Budapest közelében és a szlovák határ mellett nagy előny, amelyet jobban ki lehetne használni a gazdasági fejlődés érdekében. Kritikaként említette, hogy a volt városvezetés az egykori Modern Városok Program keretében egymilliárd forintos támogatást kapott, azonban abból mégsem valósítottak meg lényeges fejlesztéseket. A kormány fejezte be többek között a 21-es főút fejlesztését, a Kórház Onkológiai Osztályának kialakítását, valamint több templom felújítását is. Voltak azért pozitív eredmények is, ugyanis óvodák, iskolák és egyéb közintézmények is megújultak, de a képviselő szerint ez messze elmarad a kapott támogatás mértékétől és mivel a városvezetés nem tudott a lehetőségekkel élni, ezért más városok jelentősen megelőzték Salgótarjánt a fejlődés terén, itt említette példaként Debrecen és Eger.

A helyi oktatási helyzetről elmondta, hogy a Gazdasági Főiskola megszűnése komoly veszteséget jelentett a városnak. Az Óbudai Egyetem jelenléte ugyan jelentős, de a diplomás fiatalok száma így is kevés, hiszen a hallgatói létszám messze elmarad az olyan egyetemi városokhoz képest, ahol a diákok száma gyakran meghaladja a helyi lakosságét.

Az elvándorlás megállítása érdekében fontosnak tartja, hogy a város vonzóbbá váljon a fiatalok és családok számára, melyhez jobb egészségügyi ellátásra, élénkebb városi életre és versenyképes munkahelyekre lenne szükség. Ezek a feltételek, ha teljesülnének a fiatalok visszatérése is valószínűbbé válna, ami stabil alapot teremtené a város jövője számára. A demográfiai kihívások kapcsán pedig aggasztónak tartja a fiatalok elvándorlását és a lakosság elöregedését, amely hosszú távon súlyosan érintheti Salgótarján fejlődési lehetőségeit.

A képviselő kiemelte a városban alá elhagyott épületek is, mint a Karancs Szállót és a Népjóléti Központot, amelyek magántulajdonba kerültek, így komoly kihívást jelentenek a város számára. Az Acélgyárat megvásárolták, az Öblösüveggyár és a Síküveggyár épülete romokban áll, valamint a Wamsler is hanyatlóan működik, azonban ezekhez hosszú távú

stratégiai szemléletre van szükség, hogy a negatív gazdasági folyamatokat megállítsák és a város fejlődését támogassák.

A képviselő hangsúlyozta, hogy az elmúlt években nem az ő csapatuk irányította a várost, azonban most, hogy a lakosság bizalmat szavazott nekik, felelősséget vállalnak a problémák megoldásáért és céljuk, hogy biztos alapokra helyezzék a város jövőjét.

Méhes András 2016. óta a Salgó Vagyon Salgótarjáni Önkormányzati Vagyonkezelő és Távhőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (Salgó Vagyon Kft.) ügyvezető igazgatója. Felelősségi körébe tartozik a társaság stratégiai és operatív vezetése, valamint az Ipari Park és a város távhőszolgáltatásának működtetése és irányítása.

Az interjú során feltett kérdések a 3. számú melléklet alatt található meg.

Interjú helye: Salgótarján Salgó Vagyon Kft. igazgatói irodája

A Salgó Vagyon Kft. ügyvezető igazgatója Salgótarján gazdasági helyzetét úgy jellemezte az interjú során, mint „javítandó, erősen javítandó” állapotot, mely abból is adódik, hogy a megyei jogú városok között itt az egyik legalacsonyabb a helyi adóbevétel, főként a hasonló méretű városokhoz képest. A helyi adók pedig az önkormányzat számára kulcsfontosságú bevételi források, ugyan Salgótarján adóbevételei évről évre növekednek, ezek továbbra is elmaradnak a hasonló adottságú települések szintjétől.

Az igazgató az Ipari Park létrehozását pozitív előre lépésnek tartja, amely hozzájárul a foglalkoztatás bővítéséhez, az adóbevételek növeléséhez és támogatja a város gazdasági működését is. Itt az igazgató említést tett arról is, hogy a Park kihasználhatósága két részre tagolódik, ha a 21-es főúton Budapest irányába haladunk, bal oldalon található az Ipari Park I.-es részleg, ahol a betelepült vállalatok stabilan működnek és fejlődőképesek. A jobb oldalon helyezkedik el az Ipari Park II., ahol egy nagy szabad terület áll rendelkezésre, de a domborzati viszonyok nem kedvezőek és régészeti szempontból is aggályos lehet az üzemeket kialakítani itt, ami további engedélyezést igényelhet.

Az igazgató szerint új és nagyobb vállalatok letelepedésére továbbra is nyílhat lehetőség, mind zöldmezős, mind barnamezős területeken, azonban a munkaerő rendelkezésre állásában és minőségében nem áll jól a város, ugyanis sok vállalatnak kihívást jelent megfelelő munkaerőt találni, ezért inkább külföldi munkavállalókat alkalmaznak. A helyi vállalatok jellemzően az országos átlagnál alacsonyabb béreket kínálnak, mely miatt sok munkavállaló nagyobb városokba vagy Budapestre kényszerül.

Méhes András az interjúban kiemelte, hogy a város további fejlődéséhez elengedhetetlen a kormány támogatása, különösen az ide települő cégek számára biztosított ösztönzők és az infrastruktúra fejlesztése terén, amely javíthatná a város életminőségét is, ugyanakkor több probléma továbbra is megoldatlan marad a forráshiány miatt. Példaként említette a barnamezős területek rekultivációját, mely fontos lépés lenne a város számára, azonban korábban már történtek erre irányuló kezdeményezések, de ezek végül megszakadtak és azóta sem valósultak meg. Az igazgató említése alapján az Acélgyár időközben felszámolás alá került és elértékesítették, de a terület nem a város céljait szolgálja, főként a jelentős környezetszennyezés miatt, ugyanis a közelmúltban felmerült aggodalmak szerint a Tarján-patak vizének szennyezettségét az Acélgyár területén tárolt akkumulátorok okozhatják. Vizsgálatok azonban kimutatták, hogy az Acélgyár, ahol jelenleg nincs termelőtevékenység, nem felelős a szennyezésért, mivel ott kizárólag az akkumulátorok tárolása folyik. Az Öblösüveggyár területe szintén magántulajdonban van, a város korábban fejlesztési tervet dolgozott ki a területre, de ezek a Modern Városok program leállítása miatt nem valósultak meg.

Az igazgató elmondása szerint a nagyipar leállításával a légszennyezés jelentősen csökkent és a kisebb üzemek is minimális károsanyag kibocsátással működnek, így a környezetszennyezés ma már elenyésző. Miután Salgótarjában a nagyüzemi termelések leálltak, jelenleg a Síküveggyár területén a Salgglas működik, emellett a Tűzhelygyár és az Ipari Park több betelepült vállalata is gazdaságilag aktív.

Salgótarján gyönyörű környezetben fekszik, azonban az élhetőség szorosan összefügg a város gazdasági erejével és az itt élők anyagi helyzetével. Sokak szerint a város népességfogyása szintén a korlátozott megélhetési lehetőségek következménye, az igazgató úgy véli, hogy sokan visszatérnének, ha helyben is biztosítani lehetne hosszú távú megélhetést. Az itteni fizetések jelenleg nem versenyképesek, így a pályakezdő egyetemisták számára a visszatérés kevésbé vonzó, emiatt Salgótarján nem tud versenyezni a nagyobb városokkal, különösen Budapesttel, mivel kevesebb a munkalehetőség és az átlagbérek is alacsonyabbak.

Az igazgató véleménye szerint a város gazdasági fejlődése önálló erőből nehezen valósítható meg, ezért jelentős kormányzati támogatásra lenne szükség, melyet még máig sem kapott meg a város. A Modern Városok programban tervezett fejlesztések, amelyek gazdaságilag előre lendíthették volna Salgótarjánt, a program visszavonása miatt végül csak részben valósultak meg. A felsőoktatásban is hasonló helyzet alakult ki, a Gazdasági Főiskola bezárását követően az Óbudai Egyetem költözött a városba, de képzési tevékenysége még máig sem teljeseedett ki.

Az elhagyatott épületek helyzete további problémákat okoz, az igazgató említése szerint vannak cégek, akik megvásárolják az ingatlanokat, azonban sem fejlesztések, sem új funkciók nem valósulnak meg, ilyen sorsra jutott több iskolaépület, valamint a főiskola egyik szárnya is. Hasonló sorsra jutott a korábbi Népjóléti Központ és a Tó strand is, amelyek szintén eladásra kerültek, az utóbbi pedig jelentős romlásnak indult. A Tó strand fejlesztésére a Modern Városok program keretében készültek ugyan tervek, de azok végül nem kerültek megvalósításra. Kitért, valamint arra is, hogy a Karancs Szálló tulajdonosváltása után már nehezen fejleszthető, mivel az épület első szintje magánkézbe került, így ez akadályozza a szállodai szint üzemeltetését.

Király Mihály 82 éves nyugdíjas, aki 60 éve él Salgótarjánban. Aktív éveiben a Nógrád Vármegyei Rendőr-főkapitányság ifjúságvédelmi tisztjeként dolgozott és jelentős szerepet vállalt a gyermekvédelem területén. 1990-ben ő hozta létre a megye első gyermekvédelmi egyesületét, amelynek elnöki tisztségét is betöltötte.

Az interjú során feltett kérdések a 4. számú melléklet alatt található meg.

Interjú helye: Az interjúalany lakása Salgótarjánban

Király Mihály az interjú során felidézte a II. világháború és az azt követő időszak nehézségeit, amelyek számos ember életét megkeserítették. Említése alapján az általános szegénység és elkeseredés forradalmi hangulathoz vezetett, amely 1956-ban a Salgótarjáni sortűz tragikus eseményébe torkollott. A forradalom elbukott, azonban az azt követő időszakban jelentős gazdasági változások történtek, a gyárak újra termelni kezdtek, ezzel munkát adva sokaknak és megteremtve egy stabil munkahelyi, szociális rendszert. A nagyipar virágzása idején több mint tízezer ember dolgozott a helyi gyárakban, ahol gondoskodtak a munkavállalók lakhatásáról és szociális jólétéről, valamint a szakszervezetek szabadidős programokat és üdülési lehetőségeket is szerveztek.

Emlékezete szerint a közösségi élet akkoriban virágzott, minden gyár rendelkezett saját művelődési házzal, ahol színes programokkal, színjátszó csoportokkal és sporteseményekkel gondoskodtak a dolgozók szórakoztatásáról. A bányászcsapat az országos NB 1-es futballbajnokságban játszott, amely egy-egy hazai mérkőzésre akár tízezer nézőt is vonzott. A város vendéglátóegységei hétfőként táncdalestekkel szórakoztatták a közönséget és híres előadóművészek léptek fel, valamint rendszeresek voltak a baráti, munkahelyi összejövetelek, színházlátogatások és a mozikban telt házzal induló vetítések is. Megemlítette azt is, hogy a fiatalok mozgalmi életet a KISZ szervezte, amelynek központja a Salgóvárján működő KISZ

iskola volt, ahol főként a nyári időszakban százával jelentek meg itt a fiatalok, akik nemcsak a politikai tájékoztatásáról, hanem a szórakoztatásukról is gondoskodtak.

Elmondása alapján a turizmus szerepe is kiemelkedő volt a városban és környékén, Salgóbánya és Eresztvény népszerű kirándulóhelyek voltak, valamint a Tó strand megnyitása is egyre több látogatót vonzott. A dolinkai Vadaspark a családok látogatói körében volt kedvelt, míg a téli időszakban az eresztvényi sípálya jelentette a szórakozási lehetőséget, a mellette megépített Dornyay Turistaház pedig vendégeket fogadott a környéken kirándulók és sportolók számára. A város ekkoriban jelentős fejlődési időszakon ment keresztül az építkezések terén is, lakótelepek épültek, új közintézmények jöttek létre és mindez alapvetően megváltoztatta Salgótarján arculatát.

Király Mihály visszaemlékezése alapján a rendszerváltás utáni időszak Salgótarjánban jelentős változásokat hozott, amelyek sok helyi lakos életére és a város gazdasági szerkezetére is kihatással voltak. Az első jele ezeknek a szabadság érzete volt, hiszen az emberek már külföldre is utazhattak, ami beindította a „bevásárlóturizmust”, melynek alapján Ausztriából műszaki cikkeket, Lengyelországból olcsó ruházati termékeket hoztak haza. Ezt követően azonban az emberek hamar szembesültek azzal a ténnyel, hogy a megtakarított pénzük elfogyott, a munkahelyek megszűntek, így sokan elvesztették megélhetésüket, emiatt sok munkavállaló Budapestre ingázott vagy más városba költözött.

Említése alapján a város gazdasága jelentős átalakuláson ment keresztül, de sajnos nem sikerült jelentős mértékben megőriznie az ipari tevékenységet, ugyanis a városban kevés vállalat volt alkalmas privatizációra, mindössze a Tűzhelygyárat sikerült eladni. A helyi vállalkozások nem rendelkeztek elegendő tőkével, hogy nagyobb létszámú munkahelyeket hozzanak létre, így az üzemek újraindítása vagy egy új gazdasági szerkezet kiépítése nem valósulhatott meg. Az önkormányzat később, 2000-ben nyitotta meg az Ipari Parkot, amely ugyan részben enyhítette a munkaerőpiaci problémákat, de nem jelentett átfogó megoldást.

Ebből következően kitért arra, hogy a városban viszonylag több olyan személy is él, akik igazából nem is akarnak dolgozni, valamint a nem megfelelő munkahelyek hiánya miatt a fiatalok és munkaképes lakosok elvándorolnak és jellemzően az idősebb generáció és a gyerekek maradnak itt. Úgy látja, hogy a gazdaság fejlesztésével kapcsolatban és ezeknek a problémáknak a leküzdésére az önkormányzatnak nincs elképzelése, a korábbi ipari létesítmények rekultiválása és új funkciókkal való ellátása évek óta nem halad előre.

A rendszerváltás óta Salgótarján kulturális és turisztikai élete is jelentős átalakulásokon ment keresztül. Az interjúalany szerint a legfájdalmasabb változás a gyárak által fenntartott Művelődési Házak megszűnése volt, amelyek korábban a város kulturális életének meghatározó

központjai voltak. Jelenleg, ahogyan ő gondolja a kulturális programokat a József Attila Művelődési Központ szervezi, amely színes kínálatával igyekszik pótolni a hiányt. Említése szerint a sportlétesítmények viszont nagyon rossz állapotban vannak, az elhanyagolt öltözők és a leromlott lelátók méltatlan környezetet nyújtanak a helyi sportélet számára, beleértve a nagy múltú SBTC csapatát is.

A turisztika területén az elmúlt harminc év alatt átütő változásokat nem tapasztalt, a város környéke, különösen Eresztvény, továbbra is kihasználatlan potenciált rejt magában. Az interjúalany szerint célirányosabb pályázati pénzfelhasználás és a turisták számára vonzóbb létesítmények fejlesztése elengedhetetlen lenne a turizmus fellendítéséhez. Példaként említette a Madárparkot, ahol szívesebben látna élő madarakat, amely az érdeklődést is fokozná a fiatalok és felnőttek körében egyaránt. Misi bácsinak közel van a hétvégi telke Eresztvényhez, ahol gyakran megfordul, de nem látja azt a mennyiségű turistaforgalmat, amely ezt a gyönyörű környezetet megilletné.

A jövőt illetően az interjúalany kevésbé optimista, szerinte a múlt tapasztalatait felhasználva kellene a jelent építeni. A múltban elkövetett hibák, mint a kisvasút vagy a Somlyóbányán található viadukt lerombolása, azt mutatják, hogy a múltban a fenntarthatóságra nem gondoltak, pedig ezek a létesítmények értékes kincsei lehetnének a mai városképnek. Véleménye szerint meg kell próbálni a még megmaradt értékeket megőrizni és akkor talán lehet a jövőbe tekinteni.

8.3 Kérdőív elemzés

Az online kérdőívet célzottan a salgótarjáni ismerőseim és lakosok számára tettem elérhetővé a közösségi médiában, akiknek 2024. október 22-től 29.-ig volt lehetőségük a kérdőívet kitölteni és véleményüket megfogalmazni a város jelenlegi állapotával és jövőbeni fejlesztésekkel kapcsolatban.

A kérdőív lezárását követően a beérkezett válaszokat elemeztem és az eredményeket különböző diagramok segítségével értékeltem ki. A vizsgálat során arra törekedtem, hogy a válaszok alapján átfogó képet kapjak a lakosok véleményéről és az így kapott adatokkal támasszam alá a kutatásom hipotéziseit.

Demográfiával kapcsolatos kérdések

A 8. táblázat alapján a kérdőívet összesen 104 ember töltötte ki, melynek 65%-a nő és 35%-a férfi volt. Életkor szerint különböző korcsoportok közül választhattak a kitöltők, ennek következtében inkább a közép korosztály került többségbe 60%-kal, míg a fiatal felnőttek 23

%-kal, az idősebb korosztály pedig 16%-kal képviseltette magát, illetve egy 18 éves kortól fiatalabb személy is kitöltötte a kérdőívet.

A válaszadók iskolai végzettségét tekintve 50%-uk érettségivel, 39%-uk felsőfokú (egyetemi vagy főiskolai) végzettséggel rendelkezik, míg 6%-nak szakmunkás bizonyítványa és 4%-nak szakközépiskolai végzettsége van. Közülük két ember 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Foglalkoztatási státuszuk alapján a többség, 69%, közalkalmazottként dolgozik, míg a 14% tanulóként és a 10% vállalkozóként tevékenykedik, továbbá, a dolgozók 2%-a GYES-en vagy GYED-en van, míg 4%-uk már nyugdíjban részesül.

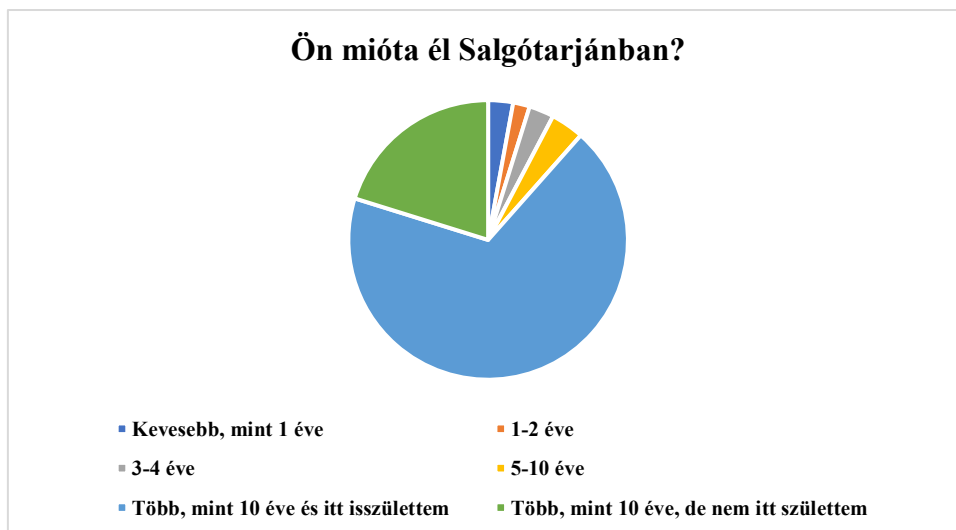
8. táblázat: Demográfiai adatok

Demográfiai adatok		Elemzés	Százalékos megoszlás
Nem	Férfi	36	35%
	Nő	68	65%
Életkor	18 év alatt	1	1%
	18- 25 év között	24	23,1%
	26- 35 év között	8	7,7%
	36- 45 év között	16	15,4%
	46- 55 év között	39	37,5%
	56- 66 év között	13	12,5%
	66 év felett	3	2,9%
Foglalkozás	Vállalkozó	11	10,6%
	Közalkalmazott	72	69,2%
	Tanuló	15	14,4%
	Nyugdíjas	4	3,8%
	GYES/GYED	2	1,9%
	Munkanélküli	0	0%
Végzettség	Oktatás nélküli	0	0%
	8 általános	2	2%
	Szakmunkásképző	6	5,8%
	Szakközépiskola	4	3,9%
	Középiskola/ érettségi	52	50,1%
	Egyetem/ főiskola	40	38,2%

Forrás: saját szerkesztés, 2024

Kérdések és a kérdésekre adott válaszok

A kérdőívet négy fő témakörre osztottam, az általános kérdésektől indulva a gazdaságra, turisztikára, kultúrára és szórakozásra vonatkozó kérdéseken át egészen a demográfiai kérdésekig. Az 5. számú melléklet is bemutatja, hogy a kérdések az egyes területek hiányosságaira és fejlesztési lehetőségeire összpontosítanak a különböző területeken. A következőkben részletesen elemzem az egyes témakörök kérdéseire adott válaszokat.

14. ábra: Ön mióta él Salgótarjánban?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A 14. ábra alapján megállapítható, hogy a válaszadók 68%-a több mint 10 éve él Salgótarjánban és közülük sokan a városban is születtek, amely arra utal, hogy nagy arányban vannak jelen azok, akik hosszú távon elköteleződtek a város mellett, bármilyenek is legyenek itt a körülmények. Emellett jelentős, 20%, azoknak a száma, akik nem Salgótarjánban születtek, mégis több, mint 10 éve élnek itt, ami azt mutatja, hogy a város valamilyen szinten vonzó lehet más településekről érkezők számára is. Kisebb arányban, de a jelen lévő csoportok közül vannak, akik 5-10 éve, illetve 3-4 éve élnek a városban míg a legkisebb csoportot azok alkotják, akik mindössze 1-2 éve vagy kevesebb, mint 1 éve költöztek ide, amely azt mutatja, hogy az utóbbi években egyre kevesebben választják új lakóhelyül ezt a települést.

15. ábra: Tervezi-e azt, hogy a jövőben elhagyja a várost?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A felmérés eredményei alapján, ahogy azt a 15. ábra is mutatja, a válaszadók jelentős része, 45%-a tervezi, hogy a jövőben elhagyja a várost és a döntésük mögött különféle okok húzódnak meg. Míg 65%-uk nem tervezi elhagyni a várost, vélhetően a helyi életkörülményekkel való elégedettség vagy az egyéni élethelyzetük stabilitása miatt.

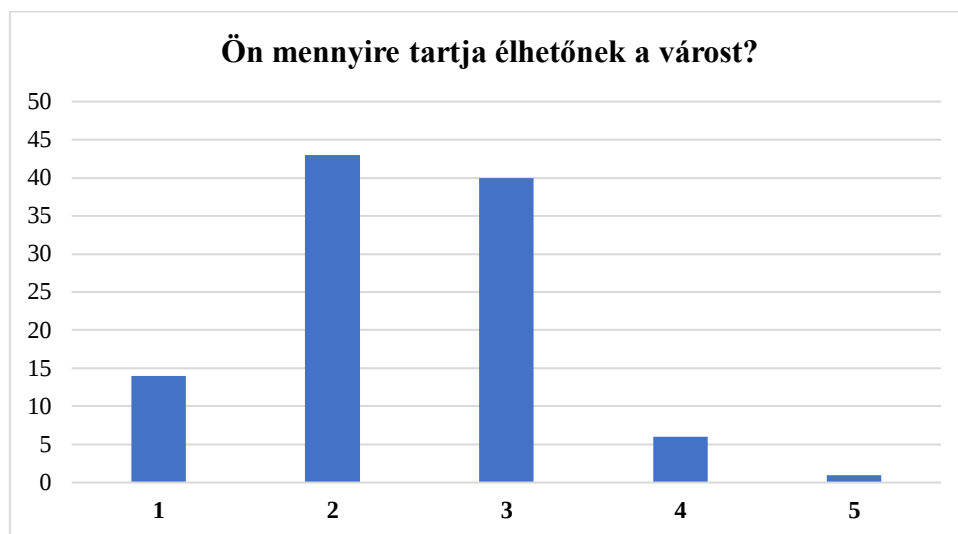
16. ábra: Ha igen, milyen okból költözik el a városból?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A 16. ábra alapján az elköltözést fontolgatók körében a leggyakoribb indok, hogy 20%-uk egy élhetőbb városban szeretne letelepedni. Ez arra is utalhat, hogy a válaszadók egy része elégedetlen Salgótarján fejlettségi szintjével, a korlátozott szolgáltatási lehetőségekkel, az infrastruktúra hiányosságaival vagy az általános környezeti állapottal, amelyet a település kínál. Egy élhetőbb város iránti igény arra is utal, hogy a helyi lakosok nagyobb hangsúlyt fektetnek a megfelelő egészségügyi, oktatási és kulturális szolgáltatások elérhetőségére, valamint az olyan alapvető feltételekre, mint a biztonságos, jól működő közlekedés, valamint a gazdasági fejlődési lehetőségek. Sokak számára ugyanis fontos, hogy olyan településen éljenek, amely nemcsak megfelelő életminőséget kínál, hanem hosszú távon biztos jövőt is nyújt számukra.

Az elköltözni vágyók második legnagyobb csoportja, 11%-a munkahelyi okok miatt tervezi a költözést, ami arra utal, hogy a városban nem áll rendelkezésre elegendő munkalehetőség, illetve nem olyan jellegűek a betöltött szerepekörök, amelyek kielégítenék a lakosság anyagi igényeit. Ezt követi hasonló, 10%-kal a tanulmányok folytatása iránti indok, amely arra utalhat, hogy a városban nincs felsőfokú oktatási intézmény vagy olyan képzési lehetőség, amely megfelelné a fiatalok továbbtanulási igényeinek.

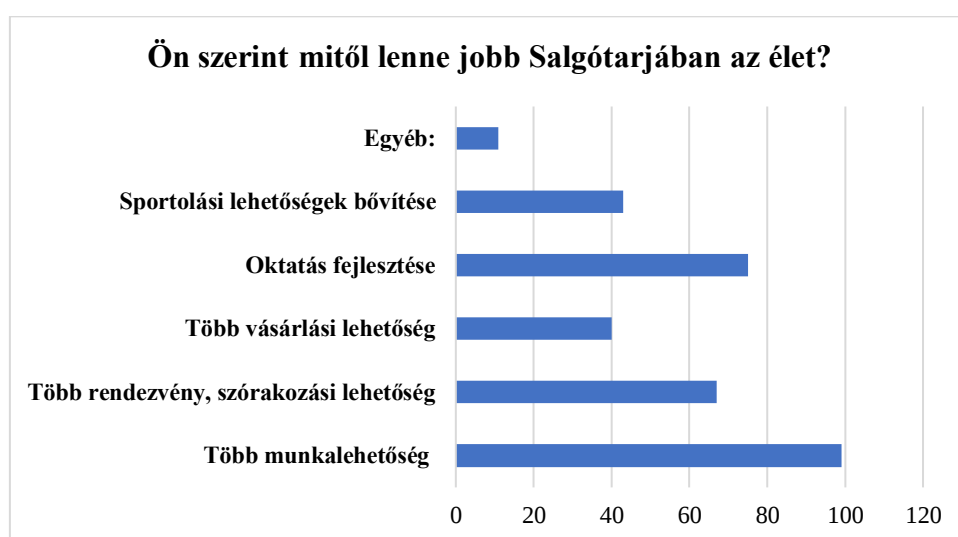
Megfordulnak még a kitöltők között olyanok is, akiknek 3%-a külföldre költözés vagy 7%-a család/ barátok miatt hagyná el Salgótarját.

17. ábra: Ön mennyire tartja élhetőnek a várost?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A 17. ábra alapján a válaszadók 93%-a alacsonyra értékeli a város élhetőségét, több mint 40%-uk a 2-es szintre sorolta, mely az elégedetlenséget tükrözi, míg hasonló arányban 39%-uk a 3-as értéket választotta, amely a közepes szintű elégedettséget jelzi. Az 1-es értéket is sokan, 14% választotta, ami arra utal, hogy a válaszadók egy része kifejezetten rossznak tartja a város élhetőségét. Ezzel szemben a 4-es és 5-ös értéket csak nagyon kevesen, 7% választotta, ez azt is mutatja, hogy a lakosság nagy része elégedetlen a város jelenlegi állapotának élhetőségével.

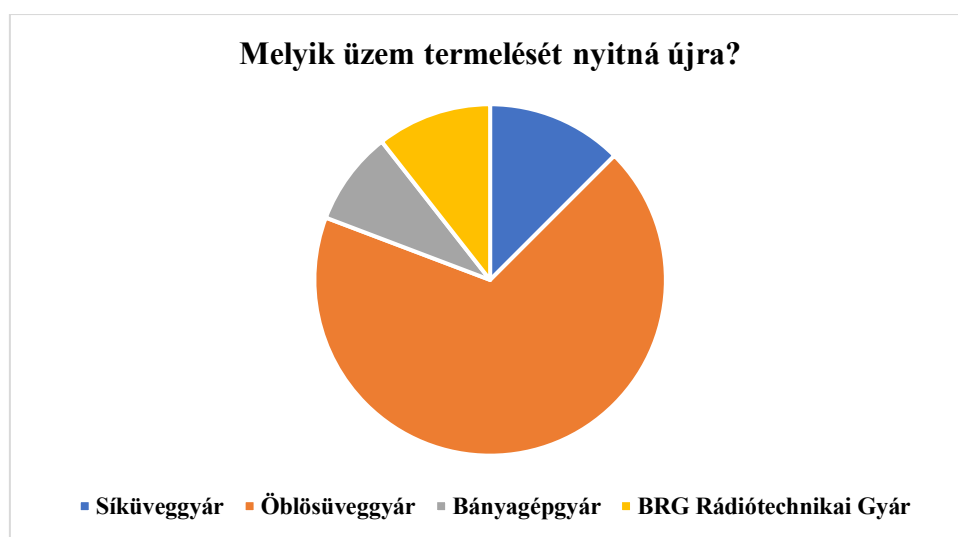

18. ábra: Ön szerint mitől lenne jobb Salgótarjában az élet?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

Több javaslat is felmerült a jobb városi élet megteremtésére, így ennél a kérdésnél a kitöltőknek egynél több válaszadási lehetőségük is volt. A 18. ábra alapján a legtöbb szavazat, 95%, a munkahelyek számának bővítésére érkezett, amely azt mutatja, hogy a lakosok szerint sincs elegendő és megfelelő minőségű munkahely Salgótarjánban, így ez javításra szorulna. Ezt követi 72%-kal az oktatás fejlesztése, mely továbbra is azt jelzi, hogy Salgótarjánnak szüksége lenne egy önálló egyetemre a felsőfokú tanulmányok helyben történő elvégzése miatt, illetve a már meglévő oktatási formák modernizálása és a szakmunkás képzések fejlesztése is előnyt jelentene a város számára. Harmadik helyen pedig, 65%-kal a több rendezvény és szórakozási lehetőségek szervezésének az igénye áll, melyből az feltételezhető, hogy a városnak szüksége van több közösségi és szabadidős programra is.

Közel hasonló arányban választották a vásárlási és a sportolási lehetőségek bővítésének szükségességét is, ami arra utal, hogy a válaszadók ezeket a területeket egyformán fontosnak tartják a városkép javításának szempontból, illetve az egyéb kategóriában emellett felmerült még az egészségügy és a turizmus fejlesztésének igénye is.

19. ábra: Melyik üzem termelését nyitná újra?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A válaszadók az egyik legnagyobb problémaként a munkalehetőségek hiányát emelték ki és a feltett kérdés alapján sokan a régi üzemek és gyárak újraindításában látják ennek a megoldását, ezzel is hozzájárulva a lakosságfogyás megakadályozásához. A 19. ábra alapján a válaszadók 68%-a az Öblösüveggyár újraindítását tartja a legjobb munkahelyteremtési lehetőségnek. A második helyen a Síküveggyár szerepel, míg kisebb arányban a Bányagépgyár és a BRG Rádiótechnikai Gyár újraindítását is javasolták.

20. ábra: Eresztvény turisztikai szempontból mennyire lehet érdekes az ide látogatók számára?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

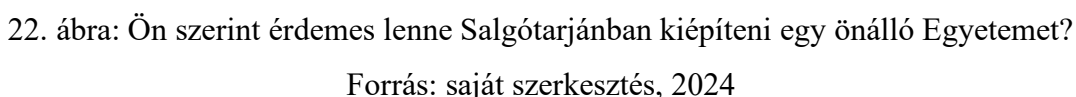
Eresztvényt, mint turisztikai központot, annak ellenére, hogy a közelmúltban voltak némi beruházások a területen, melyek nem hozták meg a várt eredményt, a 20. ábra alapján a válaszadók 68%-a érdekesnek találja, ugyanis nagy részük a 4-es és az 5-ös értékelést adta, amely azt jelzi, hogy a hely vonzó lehet a turisták számára. 23%-uk közepesre értékelte, illetve csak kevesen, 10%, értékelték alacsony pontszámmal, amely azt mutatja, hogy a terület idegenforgalmi szempontból érdekesnek bizonyulhat további fejlesztések mellett látogatói élmény növelésére.

21. ábra: Ha Eresztvény fejlesztésére kerülne sor, Ön mely programokat próbálná ki szívesen?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A legkisebb érdeklődést pedig a nyári sípálya kapta, melyet összesen csak 31% választotta. Ebből aódoan Eresztvényben turisztikai fejlesztését egy kalandpark kiépítésével kellene kezdeni, mely nagy érdeklődést kapna a lakosok körében, de a fogaskerekű kisvasút és a vadaspark is hozzájárulna a hely népszerűsítéséhez.

81

A válaszadók véleménye erősen megoszlik arról, hogy milyen szakirányú egyetem vagy főiskola működjön a városban. Hat oktatási -gazdasági, műszaki, pedagógiai, művészeti, informatikai és jogi- terület kapott 10% és 16% közötti érdeklődést.

23. ábra: Ön szerint Salgótarjánnak szüksége lenne egy jobb strandra?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A 23. ábra szerint a kitöltők többsége úgy véli, hogy Salgótarjánnak szüksége lenne egy jobb minőségű strandra vagy a már meglévő terület fejlesztésére. Az igen válasz 98%-os többségben van, míg a nem válasz szinte alig jelenik meg az ábrán is, amely arra utal, hogy a strandfejlesztés erősen támogatott a városlakók körében.

24. ábra: Ha a besztercei tó ismételten fürdőként működne, Ön hogyan oldaná meg a víz felfűtését?

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A városlakók régi vágya, hogy Salgótarjánnak legyen egy olyan strandja, ahol nem csak jéghideg vízben lehet fürödni, hanem kulturált körülmények között is kikapcsolódhatnak. A kérdőíves felmérés alapján, melyet a 24. ábra is mutat, a kitöltők 100%-a támogatja azt az elképzelést, hogy a víz hőmérsékletét is alkalmassá kellene tenni a fürdésre. A válaszadók 47%-a víz felfűtését napelemes kollektorok segítségével oldaná meg, míg 21%-uk geológiai módszereket alkalmazását, például mélyfűrűst, javasolna a cél eléréséhez. Ezt követi kisebb arányban a nap melegének közvetlen felhasználása, a legkevesebben pedig a távfűtési rendszert választották, ami valószínűleg arra utalhat, hogy ez a fűtési forma kevésbé rugalmas, magas költségekkel járhat vagy nem mindenhol elérhető a városban.

Válaszadás kérdések

A következő kérdéseknél a válaszadók személyes véleményére voltam kíváncsi, hogy ők hogyan látják Salgótarjánt és milyen fejlesztési ötleteket javasolnának a város számára, azonban az elmondható, hogy a kitöltőknek nagyon eltérő volt a városról alkotott véleményük, így a válaszok között is eltérő vélemények fogalmazódtak meg.

Nevezzen meg három olyan dolgot, ami tetszik a városban!

Erre a kérdésre a válaszok alapján a legtöbben Salgótarján természeti adottságait, a környező hegyeket és erdőket emelték ki, de gyakran választották a város nyugodt, csendes környezetét is. További pozitívumként említették a viszonylag alacsony ingatlanárakat, valamint a kulturális programok és a helyi színház szintén pozitív visszajelzést kapott.

A más városokból érkező ismerősének mit mutatna meg legszívesebben a városban?

A kitöltők a városba érkező ismerőseinek legszívesebben a természeti és történelmi látványosságokat mutatnák meg, így a válaszok között legtöbbször a várak, mint Salgói és Somoskői vár, a Bányamúzeum, valamint a Kálvária és a Karancs kilátó jelent meg. Felmerült kisebb arányban még Eresztvény és a Medves-fennsík is, a Besztercei-tó és a Pécskő szikla, de többen említették a helyi vendéglátóhelyeket és éttermeket is.

Ön milyen új szórakozási lehetőségeket javasolna a város számára?

A kérdőív kitöltői változatos szórakozási lehetőségekre vágynak, nagy az igény egy kalandpark, bobpálya, libegő, valamint felújított, meleg vizes fedett strand kialakítására, de emellett bowling, biliárd és szabadulósobák is vonzanák a lakosokat. Az éjszakai életet pubokkal, élőzenés klubokkal és táncos estekkel színesítenék, míg a kulturális életet a színházi, mozi és fesztiválok gyakoribb programjai tennék gazdagabbá. Közösségi programok terén pedig a csónakázó tó újbóli kiépítése, valamint kávézók, kirándulóutak, játszóterek fejlesztése is javítaná az itt lakók elégedettségét.

9. KÖVETKEZTETÉSEK

A megállapított eredményeket ezt követően összefoglaltam és következtetést vontam le belőlük, hogy Salgótarjánnak jelenleg melyek azok az elmaradottságai, amik fejlesztésre szorulnak. A következő részben ezen hiányosságokat kiemelve szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy ezek megerősítése hosszú távon hozzájárulhat Salgótarján versenyképességének növeléséhez és vonzerejének javításához a helyi lakosság, turisták és befektetők körében.

9.1 Megfigyelésből levont következtetések

A turisztikailag jelentősebb településeken a látogatók számára a legfontosabb vonzerőt általában a történelmi emlékek és természeti látnivalók nyújtják. Salgótarján környéke természeti értékekben gazdag, azonban a megfelelő infrastruktúra és attrakciók hiányoznak ahhoz, hogy a térség potenciálját teljesen kihasználják. Nem sikerült elérni azt sem, hogy az itt található szálláshelyek és látnivalók a turizmus igényeihez igazodjanak és ezáltal vonzóbbá váljanak a látogatók számára.

Eresztvényben a Geopark Látogatóközpont kialakítása alapvetően jó ötlet volt, azonban a létesítmény tartalommal való megtöltése elmaradt és a környéken kevés olyan hely található, amely szórakozási lehetőségeket kínálna, különösen a gyerekek számára. A Geopark közelében lévő Madárpark eredeti koncepciója szintén ígéretesnek bizonyult, de a parkba élő madarak betelepítése jelentősen gazdagabb élményt nyújthatna a látogatók számára. A nemrég felújított Dornyay Turistaház, amely jelenleg kiállítóteremként üzemel, látványos ugyan, de sajnos kevés látogatót vonz, valamint a turistaház melletti üres terület hasznosítása új lendületet adhatna a térség turizmusának. A Salgói vár lenyűgöző látványossága városnak, de felújítása elengedhetetlen, valamint az erdőn keresztüli megközelítés karbantartást vagy akár egy új út kialakítását igényelné. Salgóbányán a Geocsodák Háza nemrégiben került kiépítésre, de az épület külső vakolata már omladozik, illetve a kiállítóter csak hétfévente tart nyitva.

Engem látványban megfogott a Medves-fennsík geológiai látványosságaival és régi bányáival, azonban az idevezető túraútvonalak sok helyen nehezen járhatók, így ezek gondozására és karbantartására nagyobb figyelmet kellene fordítani.

Egy másik, kirándulásra és szórakozásra alkalmas helyszín Salgótarjánban a Tóstrand és annak környéke, amely több lehetőséget kínálna a helyiek és turisták számára, azonban kihasználtsága jelenleg korlátozott. Köztudottan Salgótarján és környéke nem rendelkezik melegvízes forrással, a Tóstrand medencéjét természetes víznyerő forrásból töltik fel, így a strand medencéjének víz hőmérséklete 20-25 °C körül mozog, ami nem elég kellemes a

hűvösebb időszakokban. Emiatt a medence mérete kisebb lett, a nagyobb úszómedencét megtartották, de nem töltik fel vízzel, ami jelentősen csökkentette annak látogatottságát. A strand melletti csónakázó tó szintén leromlott állapotban van, eliszaposodása miatt már nem alkalmas csónakázásra, emellett a tó szomszédságában található Strand Hotel romos épülete is rontja a környék látványát. Mindezek ellenére a Tóstrand környékének pozitívumai között említhető, hogy a terület rendezett és gondosan kialakított, valamint itt található a Belemenés Beach Bár is.

A közelben található SBTC-pálya állapota szintén problémát jelent, hiszen az használhatatlanná vált, így a helyi csapat nem tudja itt játszani mérkőzéseit. Tekintettel Salgótarján sportmúltjára, egy modern, lelátóval rendelkező labdarúgópálya kialakítása vagy akár egy stadion kiépítése is indokolt lehetne.

A kulturális létesítmények többsége a belvárosban található, mint például a József Attila Művelődési Központ és a Zenthe Ferenc Színház. A környező parkok, mint a Förster Kálmán Park és a Fő tér szökőkútjaival kellemes látványt nyújtanak a városlakóknak és a turistáknak is. Az utóbbi időszakban több közintézmény felújítása is megvalósult, főleg pályázati forrásokból, például a Megyei Könyvtár és a Táncház esetében, melyek a városkép megújulásában is fontos szerepet játszanak.

A városközpont tiszta, rendezett, virágokkal díszített, ugyanakkor a város mellékútjai és külvárosi területei sokkal elhanyagoltabbak, amelyeket a térdig érő gaz, rendezetlen zöldterületek és romos épületek jellemeznek. Ezt tovább erősíti a városban magasodó Karancs Szálló és Népjóléti Központ állapota, amelyek rossz állapotuk miatt jelentősen rontják a város általános megítélését.

A város ipari létesítményei főként a déli részen találhatók, ahol számos vállalkozás, főként kis- és középvállalkozások működnek., azonban a benőtt bokros, bozótos területek és elhanyagolt ipari környezet csökkenti a terület vonzerejét. Az Ipari Parkot üzemeltető Salgó Vagyon Kft. korábbi épületét szálláshelynek alakították át, amelyeket leginkább külföldi munkavállalók vesznek igénybe.

A megfigyelésemből levont következtetések alapján úgy látom, hogy Salgótarján turisztikai szempontból hatalmas potenciállal rendelkezik, de sajnos a város nem használja ki ezeket megfelelően. Ezért a jövőben mindenképp előtérbe kellene helyezni, hogy a város a turisztikai és városfejlesztési stratégiák erősítésére fókuszáljon. Első lépésként a meglévő természeti és kulturális értékek infrastruktúráját kellene korszerűsíteni, ugyanis a túraútvonalak karbantartása, információs táblák kihelyezése és az élményt nyújtó elemek, például interaktív kiállítások vagy gyerekbarát programok, segítenének a látogatók vonzásában.

Emellett fontos lenne a belvároson kívüli elhanyagolt részek és települések folyamatos fejlesztése is, hogy a város egészében egységes, rendezett képet mutasson. A külvárosi részeken megkezdett parkosítási és zöldterületrendezési munkákat folytatni és a városképet rontó épületekkel pedig mielőbb valamit tenni kellene.

9.2 Interjúkból levont következtetések

A három interjúalany egyöntetűen úgy látja, hogy Salgótarján gazdasági helyzete az utóbbi évtizedekben kedvezőtlenül alakult. A gyárak bezárása következtében felszabadult munkaerőt a város nem tudta hatékonyan foglalkoztatni. Becsó Zsolt szerint a város vezetése hibázott, amikor is nem hajtotta végre időben a szükséges szerkezetváltást, amely jelentős versenyhátrányt okozott más városokkal szemben. Méhes András a helyi adóbevételek alacsony szintjére hívta fel a figyelmet, amely megnehezíti a nagyobb beruházások önálló megvalósítását, ezért komolyabb állami támogatásra lenne szükség.

Mindhárman pozitív kezdeményezésnek tartják az Ipari Park létrehozását, amely adóbevétel szempontjából is előnyös, hiszen a betelepült cégek stabilan működnek és fejlesztéseket is terveznek, valamint kiemelkedik ebből a sorból a dél-koreai Bunchum és a japán Mitsuba, amelyek nagyobb fejlesztési és foglalkoztatási tervet tűztek ki a jövőben. Az Ipari Park I. kapacitása lassan betelítődik, de Méhes András szerint az Ipari Park II. domboldali elhelyezkedése és az esetleges régészeti feltárások miatt kevésbé alkalmas a bővítésre. Becsó Zsolt úgy véli, a fejlődés egyik akadálya az volt, hogy a 21-es főút négysávosítása késlekedett, amit az akkori városvezetés nem támogatott kellő mértékben. Abban is egyetértenek, hogy jelenleg egy nagyobb üzem betelepítése mind a terület, mind a munkaerőhiány miatt nehézségekbe ütközne, valamint, hogy a zöldmezős beruházásokhoz már szűkösek a lehetőségek, míg a barnamezős területek rekultiválása időigényes lenne és ezek többsége magántulajdonban van.

Az interjúalanyok szerint ugyanakkor több fejlesztés is folyamatban van a városban, például Eresztvényben megépült a Geopark, a Madárház, új túraútvonalak kerültek kialakításra, valamint pályázati forrásból megújult a Dornyay Turistaház is. Becsó Zsolt szerint 2010 és 2020 között egy tízéves „aranykor” zajlott, amikor jelentős forrásokat kapott az önkormányzat. Véleménye szerint ezeket az összegeket azonban nem minden esetben hasznosították jól, illetve az Eresztvény és környékének felújítására szánt egy milliárd forintnak is kevés kézzelfogható eredménye látható. Méhes András pedig azt kifogásolta, hogy a kormány által ígért

pénzösszegekhez a város nem jutott hozzá és a Modern Városok programot is leállították, így a város a kevés adóbevételeiből nem képes nagyobb beruházásokat végrehajtani.

Az interjúalanyok egyetértettek abban, hogy számos fejlesztési javaslat és terv született már Salgótarjában, de ezeknek csak egy része valósult meg. Példaként említették a fogaskerekű kisvasút projektjét, amelyhez ugyan már két terv is készült, de Becsó Zsolt rámutatott arra, hogy a megvalósítás milliárdos költségekkel járna, amelyet jelenleg nem támogat a kormány.

Mindhárman kiemelték a városképet rontó, elhagyott középületek problémáját is, korábban már néhány épületet megvásároltak, de a felújításuk továbbra is várat. Méhes András példaként említette a strand melletti egykori Szakszervezeti Bázist, a volt Pártiskolát, a Pénzügyi és Számviteli Főiskola épületének egyik szárnyát, valamint a Népjóléti Képzési Központot, amelyet másfél éve vettek meg, de azóta sem kezdődött el a felújítása. A volt Karancs Szálló alsó szintje is elkelt, így a felső szintek iránt alig van érdeklődés.

Becsó Zsolt reményét fejezte ki, hogy az őszi önkormányzati választások után az új Fideszes vezetés szorosabb együttműködést alakíthat ki a kormánnyal és hatékonyabb megoldásokat találhatnak a város előtt álló problémákra.

Az interjúkból nyert információk alapján úgy gondolom, hogy Salgótarjánnak szüksége van egy hosszú távú, átfogó fejlesztési stratégiára, amely egyszerre célozza meg a gazdasági szerkezetváltást, az ipari parkok bővítését és a turisztikai, kulturális lehetőségek kiaknázását is. Mivel a város egyelőre nehezen vonz be nagyobb beruházókat, különösen fontos lenne a kis- és középvállalkozások támogatása, amelyek nemcsak stabil munkahelyeket biztosítanak, hanem más szolgáltatásokat is magukkal hozhatnak akár.

Véleményem szerint az önkormányzat és a kormányzat közötti együttműködés, valamint a lakosok bevonása kulcsfontosságú lenne egy nagyobb anyagi támogatások megszerzéséhez. Emellett érdemes lenne a helyi magántulajdonban lévő, elhagyott barnamezős területek rekultiválását is elősegíteni, akár ösztönzőkkel, akár partnerségekkel, hogy több hely nyíljon a zöldmezős fejlesztések előtt, ezzel akár új munkahelyeket is teremtvé.

9.3 Kérdőívből levont következtetés, a hipotézisvizsgálat eredménye

A salgótarjáni lakosok nagy aktivitással vettek részt a kérdőív kitöltésében, amely jól mutatja a helyi közösség érdeklődését és elkötelezettségét a város jövőjét érintő kérdések iránt. Pár nap alatt több mint száz visszajelzés érkezett, véleményem szerint válaszaikat alaposan átgondolták és őszintén fogalmazták meg.

Az elsőnek felállított hipotézisemet, miszerint *Eresztvény turisztikai fejlesztése vonzóvá teszi a várost az idelátogatók számára*, **részben elfogadom** a kérdőívre beérkezett válaszok alapján. Salgótarján és környéke számos turisztikai lehetőséggel rendelkezik, de a város vezetése ezeket nem használja ki megfelelően, melyet a kérdőív kitöltőinek 85%-a is hasonlóképpen lát. Eresztvény jelenlegi állapotában, ahol nemrégiben történt néhány beruházás, nem elég vonzó sem a helyi lakosok, sem az ide látogatók számára, melyet az is mutat, hogy a válaszadók közül alig választották ezt a helyet, mint turisztikai látnivalót Salgótarjánban, hogy ismerőseiknek egy kirándulás keretében megmutassák. A kitöltők több mint kétharmada inkább a Salgói és Somoskői várat, illetve a Kálváriát ajánlaná, mint turisztikai célpontot. További problémaként említik a szálláshelyek hiányát is, 93%-uk ért azzal egyet, hogy szükség lenne több szálláshely kialakítására a turisták számára.

Következő kérdésben azonban a kitöltők 70%-a helyeselte azt az kérdést, miszerint Eresztvény turisztikailag vonzó lehet a turisták számára, valamint számos általam kitalált ötletet értékelték, amelyek hozzájárulhatnak a terület fejlesztéséhez, olyan látványelemek, mint kalandpark, bobpálya, nyári sípálya és a fogaskerekű kisvasút állomásának egyik helyszínének kiépítésével. Tehát igaz az az állítás miszerint Eresztvény turisztikai fejlesztése vonzóvá tenné a várost az idelátogatók számára és segíteni Salgótarjánnak kihasználni a turisztikai adottságait.

A második hipotézisem szerint *egy önálló Egyetem megnyitása Salgótarjánban növelné a városban maradó fiatalok arányát*, melyet az eredmények alapján **elfogadok**. A fiatalok elvándorlásának megakadályozása érdekében kiemelten fontos lenne, hogy Salgótarján végre önálló felsőoktatási intézménnyel rendelkezzen, hiszen ez a város lakóinak is egyik régi vágya. Egy helyi egyetem vagy főiskola nemcsak a város oktatási színvonalát emelné, hanem hosszú távon hozzájárulna a fiatalok helyben tartásához, ami kedvezően hatna a város gazdasági és társadalmi fejlődésére, valamint élénkítené és fiatalítaná a munkahelyi pozíciókat.

Jelenleg sok salgótarjáni fiatal más városokba kényszerül továbbtanulni, például Budapestre, Egerbe vagy Szegedre és a diplomájuk megszerzése után gyakran nem térnek vissza, hiszen a városban a helyi munka és továbbképzési lehetőségek igen szűkösek. A visszajelzések alapján a nagyobb városok versenyképes cégei jobban értékelik a diplomás munkavállalókat, mint Salgótarjánban a kis- és középvállalkozási szektor.

A válaszadók 78%-a támogatná egy önálló felsőoktatási intézmény létrehozását, ebből is látszik, hogy a helyi lakók számára igazán fontos lenne, Salgótarján egyetemet kapjon, amely közvetlenül a városban biztosítana magas színvonalú oktatási lehetőséget. A kérdőív kitöltői sokféle szakirány elindítására tettek javaslatot, a legtöbb szavazat szerint 16% műszaki, 15% gazdasági, illetve 13% pedagógia képzés venne részt szívesen. Így igaz az az állítás, hogy

Salgótarjánnak szüksége lenne egy önálló egyetemre, hogy helyben tartsa a fiatalok nagyobb arányát és ezzel megakadályozza a népesség számának csökkenését.

A harmadik hipotézisem arra vonatkozott, miszerint *az Öblösüveggyár újraindítása lehetősége biztosít a munkanélküli roma lakosok számára, hogy munkába állhassanak*, melyet a kérdőívet kitöltők véleményéhez hasonlóan **elfogadok**. Egy város gazdasági fejlődése szempontjából alapvető fontosságú, hogy a helyi lakosoknak legyen munkalehetőségük, hiszen ez biztosítja a családok megélhetését és az egyének helyben maradását. A rendelkezésre álló információk alapján Salgótarjánban igen magas az állaskeresők és munkanélküliek száma, akik főként a roma közösségből származnak és aktívan nem akarnak munkát vállalni vagy nehezen találnak olyan munkahelyet, ahol képviseltethetnék magukat, ezzel is rontva a városról kialakított gazdasági képet.

A kérdőív kitöltőinek körülbelül 60%-a negatív tényként emelte ki a roma származásúak folyamatos növekedését a városban. A munkahelyek számának csökkenése szintén fokozza ezt a problémát, mivel a város nem tud mindenki számára megfelelő munkalehetőséget kínálni a rendelkezésre álló korlátozott lehetőségek miatt. A versenyképesség hiánya és az alacsony jövedelmeket biztosító kis- és középvállalkozások is nehezen tudják kielégíteni a fennálló gazdasági igényeket.

A válaszadók többsége, 96%-a úgy véli, hogy a városban nincs elegendő munkahely és ennek megoldását a korábban működő gyárak egy részének újranyitásával látja, hiszen az iparosítás idején a gyárak működése adott munkát az állaskeresők számára. A kitöltők 69%-a az Öblösüveggyár újbóli beindítását választaná, amely egykor jelentős számú roma munkavállalót is foglalkoztatott, illetve újranyitásával a város csökkenthetné a tartós munkanélküliek számát. Ennek alapján igaz az az állítás, hogy az Öblösüveggyár újbóli megnyitása munkalehetőséget biztosítana a helyi lakosoknak, különösen a roma származásúak számára.

10. JAVASLATOK

Ebben a fejezetben, a szekunder és primer kutatási eredmények megismerése alapján egy olyan marketingstratégia kidolgozására törekedtem, amely elősegíti a város gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi területeinek a fejlesztését és népszerűsítését. A stratégia, ahogyan a 9. táblázat is mutatja, időszakokra lebontva tartalmazza azokat a javasolt intézkedéseket és elemeket, amelyek a kutatásaim szerint fejlesztésre szorulnak, esetleg hiányosak vagy új irányvonalakat igényelnek az említett területeken. Így igyekeztem egy olyan

konceptiót kidolgozni, amely akár a jövőben megvalósítható is lehet, nem rugaszkodik el a valóságtól és reális megközelítéseket kínál a város számára.

9. táblázat: Városfejlesztési stratégia

Terület	Projekt megnevezése		Kezdet	Vége
Gazdaság	Öblösüveggyár újraindítása		2026	2028
	Kis- és középvállalkozások helyzetének megerősítése		2025	2026
Kultúra	Egyetem kiépítése		2025	2027
Turizmus és szórakozás	Eresztvény turisztikai fejlesztése	Nyári sípálya	2025	2026
		Kalandpark	2026	2027
		Fogaskerekű kisvasút	2026	2029
		Vadspark	2025	2025
	Tóstrand újbóli megnyitása		2028	2030
	Stadion kiépítése		2026	2028

Forrás: saját szerkesztés, 2024

Öblösüveggyár újraindítása

A szekunder kutatásom során kiderült, hogy a rendszerváltás idején történt gyárbezárások következtében Salgótarjánban több száz, főként alacsony végzettségű, képzetlen munkavállaló veszítette el állását, akik közül sokan azóta sem tudtak visszatérni a munkaerőpiacra. Jelenleg a városban 1500-2000 fő alkotja az álláskereső csoportját, jelentős részük már több, mint egy éve tartósan munkanélküli.

Sokan a helyi roma közösség tagjaiból származnak, akiknek megélhetését a kormány különféle segélyekből és támogatásokból biztosítja, valamint a közösséget a családi és kulturális hagyományok erős kötődése, az idősebb generációk iránti tisztelet és a kultúrájuk ápolása jellemzi. Ennek következtében egy olyan munkahely létrehozásában gondolkoztam számukra, amely kapcsolódik a közösség múltjához és ahol a korábbi generációk is szívesen dolgoztak.

Kutatásomból arra a következtetésre jutottam, hogy a rendszerváltás előtt a helyi romák jelentős része az Acélgyárban és az Öblösüveggyárban vállalt munkát, ahol annak idején 1500-2000 ember is dolgozott, melyből közel 60% roma származású volt. Az online kérdőíves kutatásom eredményei is alátámasztották a gondolatomat, miszerint az Öblösüveggyár újraindítása nemcsak a munkahelyteremtés szempontjából lenne kedvező, hanem erős kötődést is jelentene a helyi roma közösség számára.

Az üzem telepítését a város barnamezős területén tervezném megvalósítani, mivel ez a helyszín több szempontból is ideális választás lehet a gyár telepítésénél figyelembe vett kritériumoknak, mint:

- a munkaerő összetétele
- a rendelkezésre álló munkaerő alkalmazási lehetőségei és területei
- az utazási és szállítási feltételek
- a megvalósítás lehetőségei
- a meglévő infrastruktúra
- a piaci viszonyok.

A kiválasztott terület a korábbi Síküveggyár helyszínére esne és elsősorban a Zagyvapálfalva térségében élő alacsonyabb képzettségű munkavállalók, főként a roma közösség foglalkoztatását célozná meg, akik már a múltban is jelentős számban dolgoztak az üveggyártás területén. A munkaerőt olyan területeken lehetne foglalkoztatni, melyekhez nem szükséges magas szintű szakképzettség, de lehetőség nyílna szakmai fejlődésre és végzettség megszerzésére is munkahelyi keretek között.

A célzott munkaerő a gyár térségében él, ahonnan gyalogosan is könnyen elérhető, illetve közvetlen közelségben van a 21-es főút, valamint az üzem túlsó oldalán az a vasútvonal, amely Hatvan és Somoskőújfalu irányába vezet. Ez a terület mivel már rendelkezik a gyártási tevékenységhez szükséges alapvető infrastruktúrával, például energiaellátással, közlekedési kapcsolatokkal és ipari célra alkalmas épületekkel, így ez csökkentené a beruházási költségeket és az újabb infrastrukturális igények is könnyebben kiépíthetők lehetnének.

Az öblösüvegek iránti kereslet máig stabil lábakon áll a piacon, hiszen az üvegtermékek törékenysége miatt pótlásuk folyamatosan szükséges, illetve a salgótarjáni üveggyártás termékei már korábban is ismertek voltak hazai és nemzetközi szinten is, így az üzem piaci pozíciójának újraépítése reális cél lehetne.

Kis- és középvállalkozások helyzetének megerősítése

A primer és szekunder kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy Salgótarján gazdasági helyzete rendkívül gyenge lábakon áll, ugyanis a városból hiányzik az erős vállalkozói szféra, a gazdaságot támogató vállalatok túlnyomórésze kis- és középvállalkozások formájában működik, melyek nagyrészt 2-25 közötti főt foglalkoztatnak.

A városban helyi kötődésű nagyobb vállalkozások nem is működik, míg a betelepülő tőkeerős vállalkozások sincsenek olyan szinten, hogy húzóágazatai lennének a város gazdaságának. A foglalkoztatottak alacsony száma és az adóbevételek elmaradása is

megmutatkozik a városban, valamint munkavállalói szempontból Salgótarján egyik legnagyobb hátránya, hogy a bruttó átlagkereset az országos városi rangsorban az egyik legalacsonyabb. Ezek mind jelentősen hozzájárulnak a munkaképes korú lakosság elvándorlásához és a rossz gazdasági teljesítőképességéhez, melyek így nem segítik a város kellő fejlődését.

Ennek következtében szükségesnek látom, hogy a kis- és középvállalkozások állami szintű támogatásban részesüljenek és ezzel erősíthessék pozíciójukat a vállalkozási szférában, hogy versenyképesebbé váljanak. A városi önkormányzatnak szintén nagyobb szerepet kellene vállalnia a helyi vállalkozások megerősítésében, melyhez adókedvezmények biztosítása eszköz lehetne fejlődésük ösztönzésére. Az állami szintű beavatkozás is elengedhetetlen lenne annak érdekében, hogy az itt dolgozók fizetései igazodjanak az országos átlagkereslethez, mely jelentősen hozzájárulhatna a helyi munkaerő megtartásához és az elvándorlás csökkentéséhez.

Eresztvény turisztikai fejlesztése

A turizmus és az idegenforgalom szintén kiemelt jelentőségű terület, amelynek legfontosabb értékei a természeti adottságok és az épített örökségek, melyekből Salgótarján és környéke bővelkedik. Ezeket az értékeket nemcsak meg kell őrizni, hanem gondozni és ápolni is szükséges annak érdekében, hogy a jövő generációi számára is fennmaradjanak.

A város legjelentősebb turisztikai látványosságai elsősorban Eresztvényben és környékén találhatók, ide sorolható például a Salgói és a Somoskői vár, Medves-fennsík, Geocsodák Látogatóközpont, Madárpark, a felújított Dornyay Turistaház, valamint a Salgóbányán található Geocsodák Háza. Az utóbbi években az önkormányzat indított néhány beruházást a területen, mely fejlesztések és kezdeményezések figyelemre méltóak, azonban turisztikai szempontból nem hozták meg a kívánt eredményt, mivel a környék látogatottsága csak minimálisan nőtt.

Ahhoz, hogy Eresztvény látogatóközpontként működjön elengedhetetlenek a további fejlesztések, illetve a látogatottság növelése érdekében olyan sport- és szórakozási lehetőségeket kell kialakítani, melyek arra ösztönzik a turistákat, hogy ide látogassanak és mivel jelentős részük családosan érkezik, így a gyerekek és fiatalok igényei a meghatározóak.

Első lépésként szükségesnek látom Eresztvény és a Dornyay Turistaház közötti, körülbelül 2 kilométer hosszú út aszfaltozását, hogy javuljon a közlekedés minősége, valamint a fejlesztések következtében várható megnövekedett forgalom érdekében új parkolóhelyek kialakítását. A jelenlegi rossz állapotú köves út akadályozhatja a könnyű megközelítést, különösen rossz időjárási körülmények között, ami hátrányosan érintheti az Eresztvényben és környékén megvalósított fejlesztések kihasználhatóságát.

1. Nyári sípálya

Elképzelésem szerint a Dornyay Turistaház mellett, a korábbi sípálya területén egy sífelvonó és egy 150 méter hosszú nyári sípálya megépítése lehetőséget adna Eresztvény turisztikai fejlesztésére. Magyarországon egyre népszerűbbek az ilyen típusú pályák, több mint 40 nyári sípálya működik országszerte, legutóbb Szolnokon, a sík területeiről ismert Tiszaligetben adtak át egy ilyen pályát.

A nyári sípálya megépítése számos előnnyel járna, mivel időjárásfüggetlen sportolási lehetőséget kínálna, nem lenne szükséges megvárni a téli időszakot, hiszen tavasszal és ősszel is használható az ide látogatók számára. A síelés alapjainak elsajátítása is sokkal költséghatékonyabb lenne, mint a külföldi sípályákon, valamint a könnyű megközelíthetőségnek köszönhetően a helyiek számára sem igényelne hosszú utazást. A műanyag pályák gyerekbarát környezetet biztosítanak, ahol a kisebbek is biztonságosan tanulhatnak és szórakozhatnak, valamint az iskolai szünetek alatt bentlakásos és napközis sporttáborok szervezésére is lehetőség nyílna, amelyek tovább növelnék a pálya vonzerejét. A helyszínen elérhető, teljes körű felszerelésbérlet pedig biztosítaná a sportolási élményt minden látogató számára.

Ahogy már említettem a Dornyay Turistaház közvetlen közelében lévő részen már korábban is működött sífelvonóval üzemelő sípálya, így az új pálya helyszíne adott lenne, mely a kedvezőtlen hóviszonyok miatt évtizedek óta nem üzemel, a felvonót is leszerelték, de a nyári sípálya azonban visszahozhatná a sportolni és szórakozni vágyókat a régióba. Salgótarján lakossága számára is nagy igény mutatkozik a téli sportolási lehetőségek iránt, így egy ilyen beruházás vonzó célponttá tenné a térséget.

A sípálya körüli fejlesztések nemcsak a Dornyay Turistaház, hanem a közeli Salgó Hotel forgalmát is jelentősen növelné, miközben a térség egyik népszerű látványossága, a Salgói vár további kirándulási lehetőséget kínálna az ide látogatóknak.

2. Kalandpark

Magyarországon több, mint 60 kalandpark működik, azonban nem tartozik közéjük Salgótarján és annak környéke sem, így Eresztvény ideális helyszínéül szolgálna egy modern kalandpark kialakításának, mely új lendületet adhatna a helyi turizmusnak és széles korosztály számára biztosítana szórakozási lehetőséget.

A kalandpark megépítésére a Geopark Látogatóközpont és a Dornyay Turistaház közötti erdős területen kerülne sor, amely ideális helyszínt biztosítana különböző nehézségi szintű elemek kiépítéséhez, mind a földön, mind a levegőben, gyerekek és felnőttek számára egyaránt.

Az ide látogatók a fák között kifeszített drótköteleken mászhatnak, csúszhatnak és egyensúlyozhatnak, míg a hosszabb szakaszokon nagy sebességű csúszópályákat vehetnének igénybe. A kisebb gyerekek számára külön kiépített mászófalak biztosítanak a szórakozás lehetőségét, illetve a kalandpark területén kiépített tanösvények, játszóterek és piknikezőhelyek nyújtanak a mászás utáni kikapcsolódást.

A park nappali és éjszakai mászást kínálna időjárástól függetlenül egész évben, melyet megfelelő világítás és a látogatók biztonságát garantáló speciális hevederek és karabinerek tennének lehetővé.

3. Fogaskerekű kisvasút

A szekunder kutatásom alapján kiderült, hogy Salgótarjánban a 19. század végén, a szénbányászat fellendülését követően kezdte meg működését a kisvasúti közlekedés, mely nemcsak az áruszállítást segítette, hanem az utasszállításban is fontos szerepet játszott. Az 1970-es évek közepén, az utolsó bánya bezárását követően, azonban a kisvasúti közlekedés is teljesen leállt, a síneket felszedték és mára már annak csak egykori nyomvonalai maradtak meg, ennek következtében megszűnt a város egyik fontos közlekedési útvonala is.

A városlakók körében jelentős érdeklődés mutatkozik egy újraépített kisvasút iránt, amely nemcsak a múlt emlékeit idézné fel, hanem turisztikai szempontból is jelentős értékeket jelentene a város számára. Az önkormányzat is érzi ennek a szükségességét, ugyanis korábban már két terv is készült a Salgótarján-Salgóbánya között működő fogaskerekű kisvasút megépítésére, de ezek különböző okok miatt nem kerültek kivitelezésre.

Az 1919-ben készült tervet átnéztem, de költségesnek és nehezen megvalósíthatónak találok, hiszen a sok megállóhely és az ott kialakított látnivalók megtekintése jelentősen meghosszabbítaná a járatok menetidejét, ami a ritkább indulások miatt csökkentené az utasok számát. Az általam elképzelt kisvasút nyomvonala és állomásai a következők lennének:

- induló állomás: Salgótarján Tóstrand melletti szabad terület
- megálló: Somoskőújfalu Keleti részén a kiépített alagút előtt

Eresztvényben a Geopark Látogatóközpont közelében

- végállomás: Salgóbánya István tó, a Hotel Medves közelében

4. Vadaspark

Magyarországon közel 50 különféle állatkert, vadaspark, madárpark, állatfarm és látványakvárium működik, melyek közül a vadasparkok főként a hazai vadállományt mutatják be, lehetőséget teremtve arra, hogy az állatokat természetes élőhelyükön, szabadon

figyelhessük meg. Eresztvény közelében, Somoskő erdős területén, a szlovák határ mellett, jelenleg is működik egy vadaspark, ahol 7 db dám szarvast, 4 db vaddisznót és 11 db muflont tartanak, a park azonban csak hétfőig látogatható, ami hozzájárul ahhoz, hogy a látogatottság elmarad egy vadaspark általános szintjétől.

Ahhoz, hogy a vadaspark látogatottsága növekedjen véleményem szerint, számos fejlesztést meg kellene valósítani itt. Elsősorban növelni kellene a vadállomány számát és változatosságát, valamint olyan fajokat is be kellene telepíteni, melyek az országban őshonosok, de Salgótarján környékének erdőiben nem láthatóak, például vadmacska, farkas vagy medve. Érdekes lehetne a parkban háziállatokat, például kecskéket, birkákat vagy szamarakat is tartani, melyek különösen a gyerekek körében lehetnek népszerűek és lehetőséget biztosítanak a simogatásra is, például a kecskék esetében, ami tovább növelné a park vonzerejét.

Fontos szempont lenne, hogy az állatok jól láthatók legyenek a látogatók számára és folyamatos felügyeletüket, gondozásukat szakszerűen biztosítani kellene. Ezek az intézkedések pedig együttesen hozzájárulhatnának a somoskői vadaspark népszerűségének növeléséhez.

Tóstrand újbóli megnyitása

Salgótarján, mint megyeszékhely, azon városok közé tartozik, amely nem rendelkezik melegvízes stranddal, ugyanis a városnak természetes melegvízforrása nincsen. Az 1960-as évek elején megépült a Tóstrand, két kavicsos medrű medencével és egy csónakázótóval, amely vonzotta az ide látogatókat és a helyi lakosokat is.

Később egy 60 méter hosszú úszómedencével bővült a strand, de a hideg víz miatt ez sem vált népszerűvé, így évek során a medencék mérete és kapacitása szűkössé vált. A nagyobbik medence 521 m²-es, míg a kisebbik 70 m²-es vízfelülettel rendelkezik, illetve a medencék vizét régebben a szomszédos lakótelep távfűtésével 25-28 °C közé melegítették.

Az önkormányzat a Tóstrand rekonstrukcióját is kiemelt fontosságúnak tartotta és a Modern Városok Program keretében tervezte megvalósítani, 2019-ben elkészült a több programot is érintő terv, de a városprogram leállításának következtében a strand megvalósítása sem kezdődött meg.

A kutatásom által, azonban lehetőséget és városi igényt is látok a Tóstrand fejlesztésére, nem az eredeti tervek alapján, de egy reális és gazdaságosabb megoldással. A használaton kívüli úszómedence még megvan és helyrehozhatónak tűnik, felfűtött állapotban alkalmas lehet a strandolásra. A víz felfűtéséhez a legköltséghatékonyabb módszernek a napenergia felhasználását tartom, napkollektorok segítségével biztosítva a fürdéshez megfelelő

hőmérsékletet, így a többi medence is a kívánt hőfokra felfűthető lehetne, ezzel nemcsak a fiatalok, hanem az idősebb korosztály is használhatná a medencéket.

Véleményem szerint megnövelné még a Tóstrand látogatottságát a strand melletti eliszaposodott csónakázó tó kitisztítása és újbóli üzemeltetése, valamint a tó melletti Tarjáni Gyermektábor fejlesztése és büfék kiépítése is.

Stadion kiépítése

Salgótarján sportélete szorosan kötődött és máig is kötődik a labdarúgáshoz, amely nemcsak szórakozást, de időtöltést is jelentett a város lakói és a környező településeken élő emberek számára. Az 1960-as és 70-es években, amikor a bányák és a helyi gyárak teljes erővel működtek, több Nemzeti Bajnokságban szereplő NB I-es és NB II-es csapat is létezett Salgótarjában, azonban a rendszerváltás után a sportpályák sorra zártak be és több létesítményt le is bontottak.

A Kohász Stadiont, ahol az SBTC labdarúgócsapata játszotta mérkőzéseit, magánvállalkozónak adták el, valamint a Tóstrandhoz közeli SBTC-pálya is még egy darabig működött, de nézőtere leromlott, majd az öltözők is olyan rossz állapotba kerültek, hogy a csapat már nem tudott ott mérkőzéseket játszani.

A többi megyeszékhelyhez képest Salgótarjában jelenleg nincs egy modern értelemben vett nagy befogadóképességű stadion, így nem tud megfelelő helyet biztosítani a vármegyei mérkőzések lebonyolítására. A város fő sportlétesítménye a Salgótarjáni Városi Sportcsarnok, amelyet elsősorban futballmérkőzések játszására használják, azonban ez a létesítmény nem egy országos szintű stadion, inkább városi szerepet tölt be a helyi lakosok körében.

A városfejlesztési stratégiám részeként egy korszerű, fedett tetejű stadion megépítését tervezném a korábbi Kohász Stadion területén. Az új létesítmény célja, hogy a sportkedvelők számára kulturált, modern környezetet biztosítson a mérkőzések megtekintéséhez, ezzel is támogatva a város sportéletének fejlődését és a közösségi élmények bővítését.

Egyetem kiépítése

Salgótarjában az országos szinten is kiemelkedő népességfogyás, mely elsősorban a munkaképes korúak és a fiatalok elvándorlásának következménye. Ahogyan már említettem a korábbiakban is, azok a fiatalok, akik valamilyen felsőoktatási intézményben kezdik meg tanulmányaikat egy másik városban, annak befejezését követően jelentős részük nem tér vissza, amely az értelmiségi és munkaképes réteg fogyásához vezet.

A város nagy problémája, hogy nem rendelkezik önálló felsőoktatási intézménnyel, valamint a kihelyezett egyetemi karok eddig nem tudták betölteni ezt a szerepet, így a város

fiatalok helyben tartására irányuló törekvései nem oldódtak meg. Az országban kevés olyan megyeszékhely van, ahol nem működik önálló felsőfokú oktatási intézmény, ezért salgótarjáni lakosok joggal igényelhetik ennek megvalósítását.

Korábban az önkormányzat már foglalkozott egy önálló egyetem vagy főiskola létrehozásának gondolatával, és ennek érdekében tanulmányozták a zalaegerszegi egyetem működését, de annak további folytatása valamilyen okból megakadt.

A kutatásom következtében újra felvetődött az intézmény létrehozásának gondolata, ugyanis a fiatalok elvándorlását csakis azzal tudnám megállítani, ha helyben tudnák folytatni felsőfokú tanulmányaikat és jó eséllyel a tanulmányaik befejezése után itt is maradnának, amelynek természetesen gazdasági feltételei is vannak. Megerősít ebben a város lakosainak pozitív hozzáállása, valamint a kérdőíves felmérés eredménye, de a térség országgyűlési képviselője is hasonlóan nyilatkozott, így kellő társadalmi támogatottsággal a terv megvalósítása is napirendre kerülhetne.

Figyelembe véve a város ipari jellegét és a fejlesztések további irányát egy gazdasági egyetem létrehozását javasolnám, amely igazodik a város lakóinak elképzeléseivel. A felsőfokú oktatás épületegyüttesét a város belterületén a volt Öblösüveggyár barnamezős területén gondolnám megvalósítani, amely több szempontból is alkalmas lenne a terv megvalósítására.

11. ÖSSZEFOGLALÁS

A szakdolgozatom elkészítéséhez végzett kutatásom célja Salgótarján gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi helyzetének feltárása volt, melyben igyekeztem informatívan és lényegre törően, de mégis részletesen bemutatni a város ezen területeinek jelenlegi állapotát.

A szekunder kutatás során Salgótarján múltjának részletesebb megismerését követően bennem is kialakult az a kép, hogy a régebbi idők több lehetőséget biztosítottak az itt élők számára, mind gazdasági, kulturális és turisztikai területen is. A gazdaság szempontjából Salgótarján jelentős nehéziparral működött, a gyárak és üzemek működése a városban fellendítette az életet, munkát és megélhetést adott az emberek számára.

A 90-es évek utáni időszakban, azonban egyre láthatóbbá vált a gazdaság hanyatlása, hiszen a gyárak bezárását követően nem sikerült olyan befektetőket találni, akik a gyárakat tovább tudták volna működtetni, így azok lepusztult állapotban máig is a helyükön állnak, rontva ezzel a városképet. Ebből a helyzetből a városnak továbbra sem sikerült kilábalnia, melyet a szekunder kutatásom is alátámasztott. Salgótarján és környéke az ország hátrányos

társai közé tartozik és jelenlegi állapotában önállóan nem képes megoldást találni erre a problémára, így ez a helyzet jelentős versenyhátrányt eredményez a többi megye fejlődési üteméhez képest.

Ennek következtében a munkavállalók jelentős része a fővárosban vagy más városokban keresett munkalehetőséget és sokan külföldre költöztek emiatt. Ekkoriban a munkanélküliség kiemelkedően magas volt, akik más településeken találtak munkát többnyire nem tértek vissza a városba, mely erősen hozzájárult a lakosság jelentős csökkenéséhez. Az elmúlt tíz-tizenöt évben Salgótarján népessége több mint tízezer fővel csökkent és ez a tendencia napjainkban is tovább folytatódik.

A munkanélküliség enyhítésében némi segítséget jelentett a 2000-ben megnyílt Ipari Park, ahol főként külföldi cégek telepedtek le. Ezek a vállalkozások évente átlagosan 1000-1500 főt foglalkoztatnak, mely az utóbbi időben állandósulni látszik, azonban a primer kutatásom során kiderült, hogy az alkalmazottak jelentős része külföldi munkavállaló. A városban jelenleg sem működnek tőkeerős vállalkozások, túlnyomórészt kis- és középvállalkozások vannak jelen, mely miatt az önkormányzat adóbevétele is alacsony. Ennek következtében nagyobb beruházásokra önerőből nincs lehetősége a városnak, ezeket jellemzően állami támogatásokból vagy pályázati forrásokból finanszírozzák.

A város kínálati kompetenciájának felmérése során egyértelművé vált, hogy a városvezetés a központi támogatások jelentős részét óvodák, iskolák és kulturális létesítmények felújítására fordítja, miközben a gazdaság és a turizmus fejlesztésére alig jut forrás. Ezek az ágazatok pedig olyan értékeket teremthetnének, amelyek nemcsak a várost gazdagítanák, hanem az önkormányzatot is kevésbé tennék függővé a külső forrásoknak. Ehhez kapcsolódóan a gazdaság fejlesztésére több helyen is felmerült, hogy egy nagyobb volumenű, tőkeerős vállalat betelepítése megoldhatná a város munkaerőpiaci problémáit. A felsőbb beosztású interjúalanyaim véleménye szerint, azonban ez egy rendkívül kockázatos és alapos megfontolást igénylő lépés lenne Salgótarján számára. Felvetődött emiatt az a kérdés is, hogy rendelkezésre állna-e elegendő számú és megfelelően képzett munkaerő ehhez, különösen a helyi munkaerőpiac jelenlegi helyzetének ismeretében, amely további elemzést igényelne.

A kultúra és a turizmus helyzete kiemelt jelentőségű a város életében, mivel ezek az ágazatok szintén hozzájárulhatnak Salgótarján jelenlegi állapotának javításához és a bevételeinek növeléséhez. A város vezetése az elmúlt években több beruházást is indított a kulturális létesítmények külső fejlesztésére, például az épületek külső felújítására és esztétikai korszerűsítésére. Ezen fejlesztések javították a városképet, azonban a SWOT-elemzés során kiderült, hogy a kulturális intézmények eszköz és technológiai fejlettsége továbbra is elavult.

A városban rendszeresen szerveznek kulturális rendezvényeket a lakosság részvétele ezeken alacsony, melynek oka a helyi közönség érdeklődésének csökkenése, illetve a programok célzott marketingjének hiánya, amely a külsős látogatók vonzását szintén korlátozza. Salgótarján ugyan rendelkezik néhány jelentősebb és ismertebb kulturális intézménnyel, de az ott megrendezett programok nem kapnak elég hangsúlyt, sem helyi, sem regionális szinten, ennek következtében ezek az események nem érik el célcsoportjukat és nem tudnak szélesebb közönséget megszólítani.

A városban a kultúrához szorosan kapcsolódva széleskörű oktatási intézményi hálózat található, amely az óvodától a középiskoláig terjed, ugyanakkor a felsőoktatási intézmény teljes mértékben hiányzik a városból, amely komoly korlátot jelent a helyi oktatási kínálat és a szakmai fejlődési lehetőségek szempontjából. A szekunder kutatás és a kérdőív eredményei alapján kiderült, hogy a város lakosságának jelentős része csak érettségivel rendelkezik, melynek egyik fő oka, hogy a helyi munkaerőpiacon jellemzően elegendő ez a képzettségi szint a meglévő munkahelyek betöltéséhez, ezért nincs kényszer vagy motiváció a magasabb szintű végzettség megszerzésére. A másik ok, főként azok számára, akik felsőoktatásban szeretnének tanulni, hogy egy másik városba való költözés válik szükségessé, mely sok esetben időbeli, anyagi és utazási akadályokat is jelent.

A felsőoktatási intézmény hiánya nemcsak a fiatalok elvándorlását erősíti, hanem hozzájárul ahhoz is, hogy a városban kevesebb magasan képzett szakember maradjon vagy térjen vissza. Ennek hatására a város versenyképessége csökken mind a munkaerőpiaci, mind a gazdasági és kulturális fejlődés szempontjából. Salgótarján vezetése korábban több alkalommal is tett kísérletet egy felsőfokú oktatási intézmény behozatalára, azonban ezek az erőfeszítések nem hozták meg a várt eredményeket és végül az önálló egyetem kialakítását célzó programot is leállították. A kérdőíves felmérésem ugyanakkor azt mutatja, hogy a helyi lakosok továbbra is igénylik egy egyetem létrehozását a városban, akár a volt Öblösüveggyár területén is, mely által Salgótarján felzárkózhatna a többi megyei jogú város szintjére és jelentős fejlődést érhetne el a régióban.

A turizmus és az idegenforgalom is kiemelkedő szerepet játszik a város fejlődésében és gazdasági életében. Salgótarján, mint viszonylag fiatal város épített örökségekkel alig rendelkezik, hiszen a történelmi épületek jelentős részét az 1960-as évek városrendezése során lebontották. Emiatt a település turisztikai vonzerejének alapját, ahogyan azt a SWOT-elemzés is mutatja, a természeti adottságai jelentik, amelyek kiemelt érdeklődésre tarthatnak számot a látogatók körében. A megfigyelésem alátámasztotta, hogy jelenleg Salgótarján északi részén található a város legjelentősebb turisztikai attrakciói, mint például Eresztvény, Salgóbánya és

Somoskő környékén. Ezeken a területeken korábban az önkormányzat jelentős beruházásokat hajtott végre, több száz millió forintos fejlesztésekből újították fel a létesítményeket, azonban ezek a projektek nem hozták meg a várt eredményeket, melynek következtében a turistaforgalom nem növekedett és a szálláshelyek sem tapasztaltak jelentősebb vendégszám emelkedést, sőt a szekunder kutatás során az is kiderült, hogy a korábbi évekhez képest folyamatosan csökken a vendéglátóhelyek száma is a városban.

A város számára lehetőségként szolgál a már meglévő természeti adottságok tartalommal való megtöltése, hiszen ezek megfelelő kihasználása elősegítheti a turizmus fellendítését. A kérdőíves felmérés eredményei azt mutatják, hogy a helyi lakosok érdekeltsége eltér a jelenlegi kínálattól, őket kevésbé vonzzák a múzeumok és kiállítások, sokkal inkább a szórakozást nyújtó létesítmények és programok érdeklik. Az ilyen fejlesztések körében kiemelkedő igény mutatkozik kalandparkok, bobpályák, nyári sípályák létrehozására, valamint a korábban már működő kisvasút újbóli üzemeltetésére.

Salgótarján kommunikációs kompetenciái és marketingtevékenysége elavult, emiatt a város nem kapja meg a megfelelő figyelmet, amely szükséges lenne turisztikai, kulturális és gazdasági lehetőségeinek kihasználásához. A modern kommunikációs eszközök hiánya miatt Salgótarján kevésbé látható a célcsoportok számára, így nem tudja hatékonyan bemutatni értékeit és adottságait sem a turisták, sem a befektetők irányába, valamint a szükséges intézkedések és intézmények hiánya miatt a helyi lakosság is elfordulhat a várostól.

Összességében kijelenthető, hogy a szekunder és primer kutatásaim eredményei, néhány kivételtől eltekintve, megerősítették az előzetes ismereteimet és elképzeléseimet a kutatással kapcsolatban. A kutatási folyamat során begyűjtött adatok elemzésével lehetőségem nyílt arra, hogy a város jelenlegi helyzetéről átfogó képet kapjak és az azonosított problémák, illetve kihívások alapján egy olyan marketingstratégiát dolgozzak ki, amely hosszú távon, akár gyakorlatban is hozzájárulhat a város pozitív irányú megítéléséhez. Az általam javasolt stratégia célja, hogy a város még ki nem használt erősségeit, intézményeit előtérbe helyezve olyan vonzó képet alakítsak ki, amely egyszerre szólítja meg a helyi lakosokat és a turistákat is.

Én hiszek abban, hogy Salgótarjánban még mindig megvan a kellő potenciál és az akaraterő ahhoz, hogy egy fejlődő, dinamikus várossá váljon. Megfelelő irányítással és kitartó munkával a település képes lehet felzárkózni a megyei jogú városok rangsorában és a jövőben olyan biztos megélhetést nyújtania lakóinak, mint ahogyan azt múltjában is megtette. A város természeti adottságai és közössége olyan alapot biztosítanak ehhez, amelyekre egy sikeres jövőt lehet építeni és amelyhez reményeim szerint én is hozzájárulhatok a szakdolgozatomban megfogalmazott javaslataim által.

12. IRODALOMJEGYZÉK

1. Alzouby A.- Obeidat B.- Tanash S. (2023): Significant dimensions in the process of determining the city branding: case study of ibrid city, jordan. Jordan University of Science & Technology, Jordan, p. 33- 41
2. Andó É.-Csillik P.-Kovács R. (2023): Egymillió karakter a fenntarthatóságról. Károli Gáspár Református Egyetem Gazdaságtudományi, Egészségtudományi és Szociális Kara, Budapest, p. 281-2830
3. Balogh Z.- Bodó B.- Fodor M.- Gregus P.- Shah. G. (2023): Salgótarján 100 év története, Salgótarján Önkormányzata, Salgótarján, p. 10-50
4. BBMK.hu (2022): Könyvtártörténet.
Forrás: <https://bbmk.hu/hu/konyvtartortenet> Letöltve: 2024.10.19.
5. Boros L. -Garamhegyi Á. (2010): Bevezetés a településmarketingbe, JATEpress, Szeged
6. Coralie G. (2023): Localised Marketing.
Forrás:https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/808921/Georges_Coralie.pdf;jsessionid=3F8D3E97939E8BD6AB9D3B9868BEB723?sequence=2 Letöltve: 2024.10.02.
7. Csabai Á. (2024): Marketing mix.
Forrás: <https://marketingblogger.hu/marketing-mix/> Letöltve: 2024.09.28.
8. Csaboni et al. (2005): Salgótarján az Európai Unióban: Térségfejlesztés a korszerű városmarketing eszközeivel. Lénia Reklám és Médiaügynökség Kft., Salgótarján, p. 7-11
9. Csapó T.-Kovács G.-Lenner T. (2020): Településföldrajzi tanulmányok. Salgótarján történeti földrajza és településmorfológiája. 9. évf. 1. szám p. 69-84.
10. Daniel R.- Olga R. (2015): Place Marketing of Rural Areas: Why Cannot City Marketing Strategies be 'Copy-Pasted'?.
Forrás: https://www.regionalstudies.org/wp-content/uploads/2018/07/Rauhut-Place_Marketing_of_Rural_Areas.pdf Letöltve: 2024.10.11.
11. Dipol Humánpolitikai Intézet (2021): Salgótarján Megyei Jogú Város helyi klímastratégiája.
Forrás: https://www.salgotarjan.hu/wp-content/uploads/klimastrategiaiprojekt_20210705_salgotarjan_klimastrategiaja_egyeztetesi_valtozat_20210531.pdf Letöltve: 2024.10.15.
12. Dornyaymuzeum.hu (2020): Bányászati Kiállítóhely.
Forrás: <https://dornyaymuzeum.hu/banyaszati-kiallitohely/> Letöltve: 2024.10.19.
13. Dornyaymuzeum.hu (2020): Dornyay Béla Múzeumról.
Forrás: <https://dornyaymuzeum.hu/dornyay-bela-muzeum-banyaszati-kiallitohely/dornyay-bela-muzeumrol/> Letöltve: 2024.10.19.
14. Dövényi Z. (2012): A Kárpát- medence földrajza. Akadémiai Kiadó, Budapest, p. 23-65
15. Egedy T.- Molnár N. (2020): Turizmusfejlesztéssel a hátrányos helyzetű területek felzárkóztatásáért- Salgótarján és a Karancs-Medves-vidék turisztikai potenciálja. NKFIH/OTKA, Budapest, p. 44-62.

16. Ertektar.bbmk.hu (2019): Nemzetközi Dixieland Fesztivál.
Forrás: <http://ertektar.bbmk.hu/items/show/27> Letöltve: 2024.10.19.
17. Fazekas I.- Harsányi D. (2011): Marketingkommunikáció érhetően. Szókratész Kiadó, Budapest, p. 6-25
18. Gink K. (1972): Salgótarján. Corvina Kiadó, Budapest, p. 3-24
19. Gulyás A.- Hartmann G. (2022): Salgótarján modern építésze 1945-1990. Kedves László könyvműhely, Salgótarján, p. 5- 30
20. HACS (2020): Salgótarjániak a Salgótarjániakért, avagy innovatív, fenntartható közösségfejlesztés salgótarjáni színtereken.
Forrás: https://salgoremek.hu/dokumentumok/hacs/hacsbemutakozas_20200623_strategia_3.pdf Letöltve: 2024.10.18.
21. Hello Wood (2024): Települési Tanulmányterv. Öblösüveggyár revitalizáció.
Forrás: https://www.salgotarjan.hu/wp-content/uploads/20240918_telepitesi_tanulmanyterv.pdf Letöltve: 2024.11.03.
22. Hellosalgotarjan.hu (2024): A környék látnivalói.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/a-kornyek> Letöltve: 2024.10.08.
23. Hellosalgotarjan.hu (2024): Kultúra.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/kultura> Letöltve: 2024.10.14.
24. Hellosalgotarjan.hu (2024): Salgótarján látnivalói.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/salgotarjan> Letöltve: 2024.10.08.
25. Hellosalgotarjan.hu (2024): Salgótarjánról.
Forrás: https://www.salgotarjan.hu/?page_id=766 Letöltve: 2024.10.11.
26. Hellosalgotarjan.hu (2024): Szállás.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/szallasok> Letöltve: 2024.10.13.
27. Hellosalgotarjan.hu (2024): Topp programok.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/top-programok> Letöltve: 2024.10.11.
28. Hellosalgotarjan.hu (2024): Túraútvonalak.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/turautvonala> Letöltve: 2024.10.15.
29. Hellosalgotarjan.hu (2024): Balassi Bálint Megyei Könyvtár
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/kultura/balassi-balint-megyei-konyvtar> Letöltve: 2024.10.19.
30. Hellosalgotarjan.hu (2024): Dornyay Béla Múzeum.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/kultura/dornyai-bela> Letöltve: 2024.10.19.
31. Hellosalgotarjan.hu (2024): József Attila Művelődési és Konferencia Központ.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/salgotarjan-latnivaloi/jozsef-attila-muvelodesi-es-konferencia-kozpont> Letöltve: 2024.10.19.
32. Hellosalgotarjan.hu (2024): Projektek.

- Forrás: https://www.salgotarjan.hu/?page_id=1338 Letöltve: 2024.10.21.
33. Hellosalgotarjan.hu (2024): Zenthe Ferenc Színház.
Forrás: <https://hellosalgotarjan.hu/kultura/zenthe-ferenc-szinhaz-kultura> Letöltve: 2024.10.19.
34. Hoffmann M.-Kozák Á.-Veres Z. (2006): Bevezetés a piackutatásba. Akadémiai Kiadó, Budapest, p. 10-43
35. Horváth I. (1972): Salgótarján története. Salgótarjáni Városi Tanács V. B., Salgótarján, p. 71-100
36. Jatszohazst.hu: Bemutatkozás.
Forrás: <https://www.jatszohazst.hu/#bemutatkozas> Letöltve: 2024.10.21.
37. Kopcsay L. (2024): Ágazati Marketing, Településmarketing. Egyetemi órai előadás. BGE KKK, Budapest, 2024.03.11.
38. Koréh Z. (2020): Az önkormányzati működés nyilvánosságát érintően gyakran felmerülő kérdések.
Forrás: <http://onkormanyzat.csmkh.hu/az-onkormanyzati-mukodes-nyilvanossagat-erintoen-gyakran-felmerulo-kerdesek/> Letöltve: 2024.10.25.
39. Kozma G. (2006): Terület-és településmarketing: geográfus és földrajz tanár hallgatók számára, Kossuth Egyetem, Debrecen, p. 7-42
40. Könyves E. (2011): Desztináció marketing. Egyetemi Tankönyv. Keszthely, 2011. augusztus 31.
Forrás: <https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/8383/desztinacio-marketing.pdf?sequence=1> Letöltve: 2024.10.11.
41. KSH (2022): Népszámlálás 2022.- A települések legfontosabb adatai.
Forrás: <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/vizualizaciok/a-telepulesek-legfontosabb-adatai/?ter=25788> Letöltve: 2024.11.05.
42. Kultura.hu (2011): Bányarém Fesztivál.
Forrás: <https://kultura.hu/banyarem-fesztival/> Letöltve: 2024.10.19.
43. Lautner E. (2016): Salgótarján Megyei Jogú Város Örökségvédelmi Hatástanulmánya. LA-URBE Építészirodai Kft., Budapest, p. 18-70
44. Megérte (2022): Salgótarján Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027.
Forrás: https://www.salgotarjan.hu/wp-content/uploads/fenntarthatovarosfejlesztesisstrategia_20220131_st_fvs_egyeztetesi_munkaverzio_2022_jan.pdf Letöltve: 2024.10.30.
45. Micheal J. (2003): The Marketing Book. Butterworth-Heinemann, Oxford
Forrás: <https://htbiblio.yolasite.com/resources/Marketing%20Book.pdf> Letöltve: 2024.09.28.
46. Museum.hu (2020): Dornyay Béla Múzeum Bányászati Kiállítóhelye.
Forrás: http://www.museum.hu/kiallitas/11812/Foldalatti_banyamuzeum Letöltve: 2024.10.19.

47. Myonlineraio.hu (2024): Rádió 1 Salgótarján - FM 100.4 - Radio Focus.
Forrás: <https://myonlineradio.hu/radio-focus> Letöltve: 2024.10.22.
48. Nemzetijelkepek.hu (2022): Salgótarján város- Önkormányzati címer.
Forrás: <https://www.nemzetijelkepek.hu/salgotarjan-varos> Letöltve: 2024.11.06.
49. Njt.hu (2011): 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól.
Forrás: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00.12> Letöltve: 2024.10.25.
50. Nogradtanc.hu (2024): Nógrád Táncegyüttes-Bemutakozás.
Forrás: <http://nogradtanc.hu/bemutakozas/nograd-tancegyuttes> Letöltve: 2024.11.02.
51. Nool.hu (2021): Fogaskerekű rázná fel a salgótarjáni turizmust.
Forrás: <https://www.nool.hu/helyi-kozelet/2021/06/fogaskereku-razna-fel-a-salgotarjani-turizmust> Letöltve: 2024.10.24.
52. Nógrád Vármegyei Kormányhivatal (2024): Salgótarján munkaerőpiaci helyzetére vonatkozó adatok.
53. Piskóti I. (2012): Régió- és településmarketing. Akadémiai Kiadó, Budapest, p. 15-380
54. Piskóti I. (2012): Régió-és településmarketing, Marketingorientált fejlesztés, márkázás, Akadémiai Kiadó, Budapest, p. 120-180
55. Piskóti I. (2016): Régió- és településmarketing. Akadémiai Kiadó, Budapest, p. 12-63
56. Piskóti I. (2019): Régió- és településmarketing 1. előadás az RTM koncepciója, sajátos értelmezése. Miskolci Egyetem, Miskolc.
Forrás: <https://www.piskotiistvan.hu/attachments/article/56/RTM-BA-14-01.pdf>
Letöltve: 2024.09.27.
57. Piskóti I. (2022): A coopetition-modell új dimenziói a helymarketingben. Magyar Gazdaságföldrajzi és Településmarketing műhely, Budapest, p. 12-44
58. Piskóti I. (2022): Régi- és településmarketing, mint a társadalmi marketing sajátos alkalmazása. Marketing és Turizmus Intézet, Budapest.
Forrás: <https://www.piskotiistvan.hu/attachments/article/75/TM-5.ea-r%C3%A9gi%C3%B3-%C3%A9s%20telep%C3%BCI%C3%A9smarketing.pdf>
Letöltve: 2024.09.27.
59. Piskóti I.- Dankó L.-Schupler H. (2002): Régió-és településmarketing, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, p. 22-259
60. Programturizmus.hu (2024): 2024. Augusztus 20.
Forrás: <https://www.programturizmus.hu/ajanlat-salgotarjan-augusztus-20.html> Letöltve: 2024.10.19.
61. Programturizmus.hu (2024): Zenthe Nyár.
Forrás: <https://www.programturizmus.hu/ajanlat-zenthe-nyar.html> Letöltve: 2024.10.19.
62. Rozgonyi R. (2020): Felújítják a Balassi Bálint Megyei Könyvtár épületét
Forrás: <https://3100.hu/felujitjak-a-balassi-balint-megyei-konyvtar-epuletet/> Letöltve: 2024.10.21.
63. Rozgonyi R. (2023): 2024 elején nyithat újra a salgótarjáni piac.

- Forrás: <https://3100.hu/2024-elejen-nyithat-ujra-a-salgotarjani-piac/> Letöltve: 2024.10.21.
64. Rozgonyi R. (2024): Megkezdődött a városi sportcsarnok felújítása.
Forrás: <https://3100.hu/megkezdodott-a-varosi-sportcsarnok-felujitasa/> Letöltve: 2024.10.21.
65. Salgoapollo.hu (2024): Rólunk.
Forrás: <https://salgoapollo.hu/rolunk> Letöltve: 2024.10.21.
66. Salgoremek.hu (2024): József Attila Művelődési és Konferencia Központ.
Forrás: <https://salgoremek.hu/intezmenyek/jozsef-attila-muvelodesi-es-konferencia-kozpont> Letöltve: 2024.10.19.
67. Salgoremek.hu (2024): Nemzetközi Nógrádi Folklór Fesztivál.
Forrás: <https://salgoremek.hu/esemenynaptar/9-kulturalis-rendezyenyek/2388-28-nemzetkozi-nograd-folklor-fesztival> Letöltve: 2024.10.19.
68. Salgoremek.hu (2024): Salgótarján ma.
Forrás: <https://salgoremek.hu/salgotarjan-ma> Letöltve: 2024.10.22.
69. Salgoremek.hu (2024): Városi Sportcentrum.
Forrás: <https://salgoremek.hu/intezmenyek/varosi-sportcentrum> Letöltve: 2024.10.21.
70. Salgoremek.hu (2024): Városi Sportcsarnok.
Forrás: <https://salgoremek.hu/intezmenyek/varosi-sportcsarnok> Letöltve: 2024.10.21.
71. Salgoremek.hu (2024): Városi Strandfürdő.
Forrás: <https://salgoremek.hu/intezmenyek/varosi-strandfurdo> Letöltve: 2024.10.21.
72. Salgoremek.hu (2024): Városi Tanuszoda.
Forrás: <https://salgoremek.hu/intezmenyek/varosi-tanuszoda> Letöltve: 2024.10.21.
73. Salgotarjan.hu (2024): Fogadónapok.
Forrás: https://www.salgotarjan.hu/?page_id=231 Letöltve: 2024.10.25.
74. SalgoTV (2024): Tév hírek Salgótarjánból.
Forrás: <https://www.salgotv.net/#gsc.tab=0> Letöltve: 2024.10.22.
75. Sándor G. (2006): Kisvállalkozás a vidékfejlesztés kulcsa!. Scientific Journal on Agricultural Economics, Budapest, p. 32-35
76. Sikos T.- Szendi D. (2023): Területi Statisztika. A hazai megyei jogú városok gazdasági és környezeti fenntarthatóságának mérése, 2020–2021. 63. évf. 1. szám, p. 107-114
77. SMJV Önk. (2021): Salgótarján 2030: Gazdaságfejlesztési stratégia. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata, Salgótarján, p. 6-139
78. SMJV Önk. (2023): Javaslat Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028 című dokumentum elfogadására.
Forrás: [https://kozgyules.salgotarjan.hu/files/2019-2024%20ciklus/K%C3%B6zgy%C5%B1%C3%A9s/2023/2023_12%20\(december\)/09_Javaslat%20SMJV%20%C3%96nk.%20Helyi%20Es%C3%A9lyegyenl%C5%91s%C3%A9gi%20Program%202023-](https://kozgyules.salgotarjan.hu/files/2019-2024%20ciklus/K%C3%B6zgy%C5%B1%C3%A9s/2023/2023_12%20(december)/09_Javaslat%20SMJV%20%C3%96nk.%20Helyi%20Es%C3%A9lyegyenl%C5%91s%C3%A9gi%20Program%202023-)

- [2028%20c%C3%ADm%C5%B1%20dokumentum%20elfogad%C3%A1s%C3%A1ra.pdf](#) Letöltve: 2024.10.24.
79. Szabó L. (2020): Fogaskerekű Kisvasút Projekt- Salgótarján prezentáció.
Forrás: <https://ktenet.hu/wp-content/uploads/2023/01/Szabo-Lajos-Fogaskerekku-kisvasut-projekt-Salgotarjan.pdf> Letöltve: 2024.10.25.
80. Szent Lázár Megyei Kórház (2018): Az új Onkológia Központ építése projekt.
Forrás: <https://szlmk.hu/wp-content/uploads/2022/04/salgoc-honlap1.pdf> f Letöltve: 2024.10.16.
81. Szeppesy G. (2021): Salgótarján és a Karancs-Medves. Budapest, Kornétás Kiadó és Ker. Kft., p. 9-34
82. Szilágyi A. (2023): Tájékoztató a lakossági fórummal kapcsolatban.
Forrás: <https://szigetszentmiklos.hu/hirek/tajekoztato-a-lakossagi-forummal-kapcsolatban-20230117185936> Letöltve: 2024.10.25.
83. Szlmk.hu (2024): Járó szakellátás.
Forrás: <https://szlmk.hu/jaro-szakellatas/> Letöltve: 2024.10.21.
84. Szlmk.hu (2024): Rólunk.
Forrás: <https://szlmk.hu/rolunk/> Letöltve: 2024.10.21.
85. Tarjanradio.hu (2024): Rádióról.
Forrás: <https://www.tarjanradio.hu/radiorol> Letöltve: 2024.10.22.
86. Tózsá I. (2014): Turizmus és településmarketing. Budapesti Corvinus Egyetem Gazdaságföldrajz és Jövőkutatás Tanszék, Budapest, p. 129-146
87. Tózsá I. (2016): Hungarikumok. Nemzeti örökségvédelem. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, p. 98-115
88. Wikipedia.hu (2024): Salgótarján címere.
Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Salg%C3%B3tarj%C3%A1n_c%C3%ADmere Letöltve: 2024.10.22.
89. Wikipedia.hu (2024): Salgótarján zászlaja.
Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Salg%C3%B3tarj%C3%A1n_z%C3%A1szlaja Letöltve: 2024.10.22.
90. Zentheshinhaz.hu (2019): Történet.
Forrás: <https://www.zentheshinhaz.hu/index.php?page=18> Letöltve: 2024.10.19.

13. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

Adat - Salgótarján város	Időpont/időszak	Érték (fő)
Munkavállalási korú népesség	2023. január 1.	19 483
Nyilvántartott álláskereső	2024. szeptember 20.	1 670
6 hónapnál régebben regisztrált álláskereső	2024. szeptember 20.	944
12 hónapnál régebben regisztrált álláskereső	2024. szeptember 20.	682
Álláskeresői járadékban részesülők	2024. szeptember 20.	135
Álláskeresői segélyben (NYES) részesülők	2024. szeptember 20.	229
Foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők	2024. szeptember 20.	478
Rendszeres szociális segélyben részesülők	2024. szeptember 20.	1
Feltárt és bejelentett álláshelyek	2024. január-szeptember	3 593
Feltárt és bejelentett álláshelyek	2024. szeptember	333
Külföldi munkavállalók számának alakulása (engedélykötelesek)	2024. január-szeptember	78
Külföldi munkavállalók számának alakulása (engedélyhez nem kötött bejelentések)	2024. január-szeptember	147

2. számú melléklet

Becsó Zsolt, országgyűlési képviselőnek az interjú kérdései:

- 1) Képviselő Úr! Ön, mint a térség országgyűlési képviselője, hogyan látja Salgótarján város jelenlegi gazdasági helyzetét?
- 2) A gazdaság, a turisztika és idegenforgalom húzó ágazati lehetnének a város fejlődésének szempontjából, de a fejlesztések során ezek nem kaptak kellő hangsúlyt, így azok többségében elmaradtak. Képviselő Úr! Mi lehet ennek az oka?
- 3) Az ipari park, mint a város gazdasági centruma, mennyiben járul hozzá a város foglalkoztatási mutatóinak javításához?
- 4) Az ipari parkban letelepedett vállalkozók száma szinte állandósultak, újabb letelepedők jóformán nincsenek. Ön szerint mi lehet ennek az oka, egyáltalán vannak-e ilyen irányú érdeklődők?

- 5) Felkészült-e a város arra, hogy nagyobb hazai vagy külföldi befektetői csoport itt létesítsen gyárat vagy üzemet. Van-e erre alkalmas hely, vagy megfelelő mennyiségű és minőségű munkaerő?
- 6) Eresztvény és Salgóháza, mint turisztikai központ fejlesztése mennyire van napirenden? Már két terv is készült (2012-ben és 2019-ben) a fogaskerekű kisvasút megépítése Salgótarján és Salgóháza között. Ennek tényleges megvalósításáról tudna-e ezzel kapcsolatban valami biztatót mondani!
- 7) A közelmúltban a KSH készített egy tanulmányt, amelyben a magyar megyei jogú városok teljesítményét vizsgálta gazdasági és környezeti fenntarthatósági szempontjából és ennek alapján a legélhetőbb megyei jogú városokat rangsorolta. Ebben a rangsorban sajnos az utolsó helyen végzett Salgótarján. Ön miben látja ennek az eredménynek az okát?
- 8) Salgótarjánban országosan is talán legnagyobb a népességfogyás, különösen a munkaképes lakosság vonatkozásában. Jelenleg Salgótarján lakossága lényegében ugyanannyi, mint a második világháború utáni években volt. Hogyan lehetne ezt a népességfogyást megállítani?
- 9) A városban több olyan volt gyár és üzemi épület van (Acélgyár, Öblösüveggyár) amelyek rontják a városképet, de ez mondható el a volt Népjóléti Központ vagy a Karacs Szálló épületére is. Vannak-e elképzelések arra vonatkozóan, hogy mi lesz ezeknek a további sorsa?
- 10) Sokat beszélünk arról, hogy a diplomájuk megszerzése után az új diplomások nem térnek vissza a városba. Képviselő Úr, hogyan értékeli ezt a helyzetet?

3. számú melléklet

Méhes András, Salgó Vagyon Kft. igazgatójának az interjú kérdései:

- 1) Igazgató Úr! Ön, mint a város gazdasági életének egyik fontos szereplője, hogyan látja Salgótarján gazdasági helyzetét?
- 2) Hogyan látja az ipari park szerepét a város gazdasági életében?
- 3) Mennyire állandósultak az ipari parkban korábban letelepedett vállalkozások jelenléte, lenne-e hely újabb vállalkozások letelepedésére?
- 4) Amennyiben a városban egy nagyobb létszámú munkaerőt foglalkoztató cég szándékozna letelepedni, lenne-e a városnak erre elegendő kapacitása, gondolok itt a területre, a munkaerő mennyiségre és minőségére?

- 5) Az elmúlt időben a városvezetés több fejlesztést is megvalósított a városban, de mintha a gazdasági élet és a turisztika területén nem sikerült volna igazi áttörést elérni. Ön miben látja ennek főbb okait?
- 6) A városban viszonylag sok a barnamezős terület, vannak-e elképzelések, tervek ezek rekultivációjára, gondolok itt elsősorban a volt Acélgyári és Öblösüveggyári területekre.
- 7) A közelmúltban a KSH készített egy tanulmányt, amelyben a megyei jogú városok teljesítményét vizsgálta gazdasági és környezeti fenntarthatósági szempontjából és ennek alapján a legélhetőbb megyei városokat rangsorolta. Ebben a rangsorban sajnos az utolsó helyen végzett Salgótarján. Ön miben látja ennek a nem éppen hízelgő eredménynek az okát?
- 8) Salgótarjánban országosan is talán a legnagyobb a népességfogyás, különösen a munkaképes lakosság vonatkozásában. Jelenleg Salgótarján lakossága lényegében ugyan annyi, mint a második világháború utáni években volt. Ön szerint, hogyan lehetne ezt a folyamatot csökkenteni vagy megállítani?
- 9) Napjainkban a diplomát megszerző fiatalok gyakran elhagyják Salgótarját, hogy a környező nagyobb városokban találjanak munkát, például Budapesten vagy Egerben. Ön szerint mi lehet ennek az oka? Miért nem térnek vissza a városba munkát keresni?

4. számú melléklet

Király Mihály, salgótarjáni lakos interjú kérdései:

- 1) Ha bemutatkozna egy pár szóban és szólna egy pár szót a gyermek és fiatalkoráról milyen volt akkoriban az élet?
- 2) Mint említette 60 éve itt él Salgótarján, hogyan látta látja a város gazdasági helyzetét a rendszerváltás előtt?
- 3) Nagyon érdekes így a beletekintve a város gazdasági múltjába, egy pár szót szólna akkoriban milyen volt a kulturális élet, hiszen ez is fontos?
- 4) Említettem a szakdolgozatom a gazdaságon és a kultúrán kívül a turisztikára, valamint az idegenforgalomra is kiterjed, mesélne egy kicsit erről, hogy a rendszerváltás előtt milyen volt a helyzet a városban?
- 5) Köszönöm szépen ezt a bemutatót, azonban a szakdolgozatomban a rendszerváltási utáni időszakra nagyobb hangsúlyt fektetek, viszont számomra is érdekes lehet, hogy a rendszerváltás időszakát az emberek hogyan élték meg?

- 6) A rendszerváltás után, hogyan alakult át Salgótarjában a gazdasági élet, a privatizálás után azt kapták az emberek, amit vártak vagy amit szerettek volna?
- 7) Ezzel kapcsolatban kérdezném Önt, hogy szerinte a kulturális élet területén történtek változások az előző időszakhoz képest?
- 8) Történtek érzékelhető lépések a turisztika területén, hogyan látja a város jelenlegi idegen forgalmát?
- 9) Így utolsó kérdésnek, hogy a beszélgetés során Ön mondott jó, illetve rossz dolgokat a várossal kapcsolatban. Ön mennyire optimista a jövőt illetően, illetve szerinte a város fejlődni fog még a későbbiekben?

5. számú melléklet

Kérdőív

Kedves salgótarjáni lakosok!

Gecse Patrícia vagyok, a Budapesti Gazdasági Egyetem végzős hallgatója. A kérdőív célja, hogy a salgótarjáni lakosok véleményének a bevonásával egy marketing stratégiát dolgozzak ki a város gazdasági, kulturális, turisztikai és idegenforgalmi területeinek a népszerűsítésére. A kérdőív kitöltése teljesen anonim és mindössze néhány percet vesz igénybe. Az eredmények nagyban hozzájárulnak a szakdolgozatomhoz, valamint segítenek jobban megérteni, hogyan tudnánk előmozdítani Salgótarján újbóli felemelkedését.

Köszönöm, hogy időt szánasz a kérdőív kitöltésére!

Link: <https://forms.gle/sL22JxW8RJ447Un79>

Általános kérdések

1. Ön mióta él Salgótarjában?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Kevesebb, mint 1 éve
- ☐ 1-2 éve
- ☐ 3-4 éve
- ☐ 5-10 éve
- ☐ Több, mint 10 éve és itt is születtem
- ☐ Több, mint 10 éve, de nem itt születtem

2. Ön milyen módon kötődik Salgótarjánhoz?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Salgótarjában élek és itt dolgozok
- ☐ Salgótarjában élek, de más településen dolgozok
- ☐ Nem Salgótarjában élek, de itt dolgozok
- ☐ Salgótarjában élek és tanulok
- ☐ Salgótarjában élek és nyugdíjas vagyok
- ☐ Salgótarjában él a családom, de nem itt élek

3. Tervezi- e azt, hogy a jövőben elhagyja a várost?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Igen
- ☐ Nem

4. Ha igen, milyen okból költözik el a városból?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Munkahely miatt
- ☐ Tanulmányok miatt
- ☐ Család/ barátok miatt
- ☐ Egy élhetőbb város miatt
- ☐ Több szórakozási lehetőség miatt
- ☐ Külföldre költözés miatt
- ☐ Nem költözők el

5. Jelöljön meg három olyan dolgot, ami tetszik a városban!

Kérem nevezzen meg *három* dolgot!

6. Jelöljön meg három olyan dolgot, ami nem tetszik a városban!

Kérem nevezzen meg *három* dolgot!

7. Ön honnan szerez információt a várossal kapcsolatban?

Kérem válasszon egyet vagy többet az alábbiak közül!

- ☐ Nógrád Megyei Hírlap
- ☐ Salgótarján Ma
- ☐ NOOL- Nógrád Vármegyei Hírportál
- ☐ Weboldal
- ☐ Facebook
- ☐ Tarján TV
- ☐ Fókusz rádió
- ☐ Egyéb:

Gazdasággal kapcsolatos kérdések

8. Ön mennyire tartja élhetőnek a várost?

Kérem pontozza 1-től 5-ig terjedő skálán!

1 (egyáltalán nem élhető) - 5 (nagyon élhető)

9. Ön szerint a város vezetése mindent megtett azért, hogy élhetőbb legyen a város?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Igen
- ☐ Nem

10. Ön szerint mitől lenne jobb Salgótarjában az élet?

Kérem válasszon egyet vagy többet az alábbiak közül!

- ☐ Több munkalehetőség
- ☐ Több rendezvény, szórakozási lehetőség
- ☐ Több vásárlási lehetőség
- ☐ Oktatás fejlesztése
- ☐ Sportolási lehetőségek bővítése
- ☐ Egyéb:

11. Ön szerint van elegendő munkahely Salgótarjában?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Igen
- ☐ Nem

12. Mit tenne az elhagyott gyárépületekkel, amelyek rontják a városképet?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Bevásárlóközpont (pláza) létrehozása
- ☐ Munkahelyek újbóli kialakítása
- ☐ Szórakozásra alkalmas helyek kiépítése (pl.: mozi, disco, étterem)
- ☐ Lebontás
- ☐ Egyéb:

13. Melyik üzem termelését nyitná újra?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Síküveggyár
- ☐ Öblösüveggyár
- ☐ Bányagépgyár
- ☐ BRG Rádiótechnikai Gyár

Turisztikával kapcsolatos kérdések

14. A más városokból érkező ismerősének mit mutatna meg legszívesebben a városban?

Kérem nevezzen meg *három* dolgot!

15. Ön mivel tenné vonzóbbá a város turisztikai, idegenforgalmi életét?

Kérem nevezzen meg *három* dolgot!

16. Elegendőnek tartja-e a szállodai lehetőséget a városban?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Igen
- ☐ Nem

17. Eresztvény turisztikai szempontból mennyire lehet érdekes az ide látogatók számára?

Kérem pontozza 1-től 5-ig terjedő skálán!

1 (egyáltalán nem vonzó) - 5 (nagyon vonzó)

18. Ha Eresztvény fejlesztésére kerülne sor, Ön mely programokat próbálná ki szívesen?

Kérem válasszon egyet vagy többet az alábbiak közül!

- ☐ Fogaskerekű kisvasút
- ☐ Vadaspark
- ☐ Nyári sípálya
- ☐ Kalandpark
- ☐ Bobpálya

Kultúrával és szórakozással kapcsolatos kérdések

19. Ön szerint érdemes lenne Salgótarjánban kiépíteni egy önálló Egyetemet?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Igen
- ☐ Nem

20. Ön milyen egyetemi szakra jelentkezne szívesen?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Jogi
- ☐ Agrár
- ☐ Műszaki
- ☐ Informatikai
- ☐ Gazdasági
- ☐ Közszolgálati
- ☐ Pedagógiai
- ☐ Sporttudományi
- ☐ Művészeti
- ☐ Egyéb:

21. Ön szerint Salgótarjánnak szüksége lenne egy jobb strandra?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Igen
- ☐ Nem

22. Ha beszercei tó ismételten fürdőként működne, Ön hogyan oldaná meg a víz felfűtését?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Napelemes kollektorral
- ☐ Geológusok bevonásával
- ☐ Távfűtési rendszerrel
- ☐ A nyár melegével

23. A fogaskerekű kisvasút újbóli üzemeltetése Ön szerint mekkora érdeklődést kapna?

Kérem pontozza 1-től 5-ig terjedő skálán!

1 (nem lenne sikeres) - 5 (nagyon sikeres lenne)

24. Ön milyen új szórakozási lehetőségeket javasolna a város számára?

Kérem nevezzen meg *három* dolgot!

Demográfiával kapcsolatos kérdések

25. Melyik életkorcsoportba tartozik Ön?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ 18- 25 év közötti
- ☐ 26- 35 év közötti
- ☐ 36- 45 év közötti
- ☐ 46- 55 év közötti
- ☐ 56- 65 év közötti
- ☐ 66 év feletti

26. Melyik nemhez tartozik Ön?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

27. Milyen tanulmányi végzettséggel rendelkezik Ön?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- ☐ Oktatás nélküli
- ☐ Középiskola/ érettségi
- ☐ Egyetem/ főiskola

- Szakközépiskola
- Szakmunkásképző
- Egyéb:

28. Mi az Ön foglalkozása?

Kérem válasszon egyet az alábbiak közül!

- Vállalkozó/ tulajdonos
- Alkalmazott
- Tanuló
- Nyugdíjas
- GYES/ GYED
- Munkanélküli

NYILATKOZAT

Alulírott GESE PATKICIA..... büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 2024 év 11..... hónap 25..... nap

Geze Patkicia.....

hallgató aláírása